

KMENVY

Bigg Boss & Yinachi

„Města jsou jako vězení a jejich ulice labyrinty, ze kterých se snažíme vymotat. Na cestě za svobodou potkáváme spiklence, se kterými malujeme paralelní mapy našeho světa a sepisujeme nové mytologie, jež nám mají pomoci přežít. Oblékáme se přitom do vlastních uniforem a mluvíme jazykem, kterému rozumíme jen my sami. Pro ostatní jsme buď neviditelní, anebo výtržníci, kteří se odmítají chovat *normálně*. A přitom nechceme nic jiného než si žít po svém. Jsme kmeny.“

V létě a na podzim roku 2011 se vydal autorský tým pod vedením rappera a výtvarníka Vladimira 518 na průzkum po aktuálních podobách současných českých subkultur. Eseje a rozhovory doprovází na tři stovky portrétů „kmenových domorodců“ od fotografa Tomáše Součka.

Kmeny představují gotiky, hackery, motorkáře, skinheady, graffiti writery, hooligans, hráče online her, kulturisty, sběratele tenisek, skateboardisty i fanoušky tuningu či japonské popkultury. Kniha také věnuje pozornost kulturám kolem hudebních žánrů hip hop, punk, freetekno, emo, black metal či ska a došlo i na tattoo, hardcore, queer či straight edge komunity, nehippies, cirkusáky a nebo hipstery. Kniha *Kmeny* je součástí městských projektů BU2R.

Bigg Boss & Yinachi

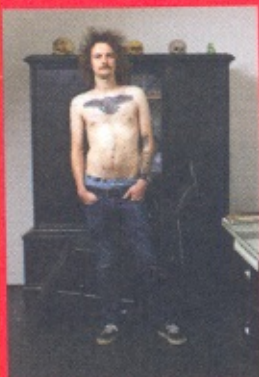
ISBN 978-80-903973-2-3

9 788090 397323

Obsah

Tattoo

Jana Kačurová
14-33

Graffiti

Exist 333
34-53

Punk

Štěpán Málek
Jiří Franc
54-75

Meatheads

Kamil Fila
76-95

Hackerři

Honza Šípek
96-113

Skinheads

Milan Trachta
114-131

Sneakers

Jan Jirásek
132-149

Freetekno

Pat & Mat
150-169

Neohippies

Václav Pecl
170-191

Black

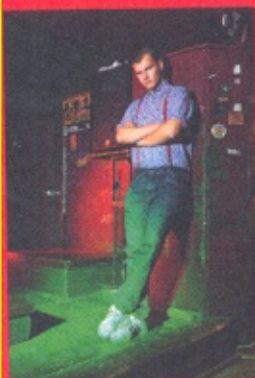
Viktor Palák
192-211

Tuning

Jan Charvát
212-233

Ska

Honza Vedral
234-253

Queer

JQr (Janek Růžička)
254-271

Goths

Pavel Zelinka
272-289

MMORPG

Daniel Ďurech
290-301

Hardcore

Bob Kuřik
302-319

Hip hop

Vladimír 518
320-337

Otaku/ Cosplay

Antonín Tesář
338-361

Emo

Kay Buriánek
362-377

Cirkus

Ondřej Cihlár
378-397

Skate

Martina Overstreet
398-415

Virtual

Jan Beseda
416-427

Motorkáři

Petr Drnovský
428-449

Hooligans

Pavel Eichler
450-469

Straight Edge

Martin Hůla
470-491

Hipsteři

Karel Veselý
492-513

Úvod © 2011 Karel Veselý, Josef Rauvoř

Fotografie © 2011 Tomáš Souček

Design © Belavenir, Praha 2011

Texty a obrazové materiály © 2011 Příslušní autoři

© 2014 Bigg Boss, Yinachi

ISBN 978-80-903973-2-3 (Bigg Boss)

ISBN 978-80-904735-3-9 (Yinachi)

Obyvatelé neviditelného města

Karel Veselý

„Jsi jen konzument, nebo se i účastníš?“

Heslo v ulicích Paříže v létě 1968

Města jsou jako vězení a jejich ulice labyrinty, ze kterých se snažíme vymotat. Na cestě za svobodou potkáváme spiklence, se kterými malujeme paralelní mapy našeho světa a sepisujeme nové mytologie, jež nám mají pomoci přežít. Oblékáme se při tom do vlastních uniforem a mluvíme jazykem, kterému rozumíme jen my sami. Schováváme se ve stínech znaků a v místech, kam nemůže kapitál. Pro ostatní jsme buď neviditelní, anebo výtržníci, kteří se odmítají chovat „normálně“. A přitom nechceme nic jiného než si žít svým vlastním způsobem. Jsme kmeny, které nově obydlují město.

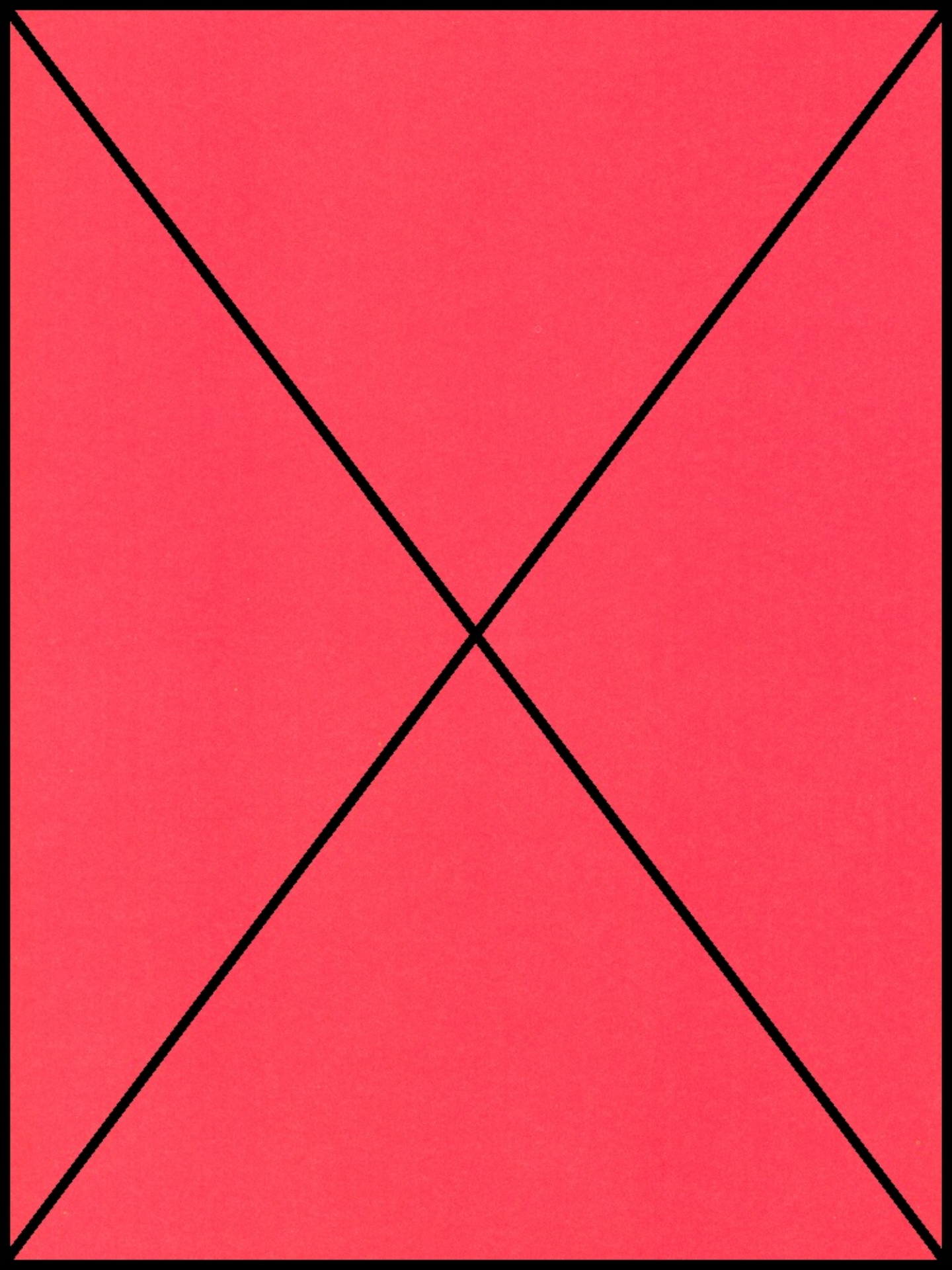
„Děláš věci, který máš rád, a neděláš to sám. Máš partu, a to je na tom to dobré,“ prohlašuje v rozhovoru v této knize skinhead Buqičák a svým přímočarým jazykem bez berliček v kostce shrnuje hlavní kouzlo světa partiček a skupin, jež si stvořily vlastní vesmír mimo obvyklou společenskou normalitu. *Kmeny* chtějí vzdát hold alternativním životním stylům Prahy (té „malé hromádky neštěstí, kde každý zná každého“, jak říká hipster Ondřej), od těch politicky a aktivisticky zaměřených (hardcore, straight edge) až po volnočasové aktivity

Když je člověku 20...

Josef Raufolf

Zvláštní pocit, hodně zvláštní pocit to je, když se podívám na obsah – pocit pamětníka, který si musí přiznat, že v letech jeho mladosti takováhle pestrost a nabídka rozhodně nebyly. Pocit nicméně vzdálený jakémukoliv smutku či dojmu, že mi cosi uniklo, to jen na vysvětlenou. Něco je jasně dané vývojem, kdo mohl v takových 70. letech vědět něco třeba o hackerech, ale když si seznam současných subkultur proškrtám, aby zůstaly jen ty „staré“, moc mi jich nezbyde. A i ty jsou v poněkud jiné verzi, než je známe dnes. Třeba takoví fotbaloví fandové, ano, ti byli ostří i tehdy, ovšem o nějaké organizovanosti si mohli nechat jen zdát. Kulturisté, ano, ti byli již dávno, motorkáři vlastně také, ovšem hodně omezení téměř nulovou nabídkou silných motorek, tetování (respektive pokerování) byli akorát kriminálníci, a to většinou dost zoufale.

Všechno to bylo hodně atomizované, což vzhledem k neustálému fyzlování a atmosféře vůbec ani jinak být nemohlo, zároveň hodně skryté, pod povrchem, dalo by se říct. Prostě zakonspirované. Přesně jak zpíval Tony Ducháček v jedné písni, „jsou různý party“... On to samozřejmě myslel především na ty „svoje“ party a byla v tom určitě velká míra stylizace, té rockerské, rozervané a rádoby na hraně, pravda to ale byla.

To máš z kriminálu?

Nejoriginálnějším motivem je čistá kůže bez inkoustu, žertují tatěři o současných kérékách a snaze být originální a *jiný*. Tetování dnes patří – spolu s piercingem – mezi nejčastější formy zdobení těla a vzhledem k jeho popularitě napříč kulturou a společnostmi se už sotva dá mluvit o *jinakosti*, která obvykle provází životní styl běžných městských subkultur. A to i přesto, jaké reakce rozdílná estetická měřítká občas vzbuzují.

Když mi byly čtyři, chytali jsme s bráchou na zahradě u strejdy a tety na vesnici králíky. Než jsme jednoho ušáka lapili, pomazlili se s ním a nacpali ho zpátky do králíkárně, utekli další dva. Byla to hrozná legrace! Většinou v neděli nám jednoho skokana sebral strýc; surově ho drapnul za zadní nohy, vši silou ho praštil do týlu a pověsil vedle houpačky na železnou tyč držící prádelní šňůry. Na nich se sušilo povlečení a vedle se houpala králíčí mrtvola. Před stažením z kůže ho strýc nechal vykrvácet; zelený trávník pod ušákem se pomalu zbarvoval kapkami jasně červené barvy. Nebylo to morbidní. Bylo to na vesnici a bylo to normální.

Jako dítě jsem porážku různých domácích zvířat viděla mnohokrát a pamatuju si to ve všech detailech. Strýc byl řezník, nosil obrovské gumáky na pole, montérky, těžkou flanelovou košili s dlouhým rukávem a řeznickou zástěru, celou od zaschlé krve. Měl hlasitý, chraplavý smích a učil nás spoustu sprostých slov, z nichž některé se stydím používat dodnes. Naši byli z nové slovní zásoby na pokraji zhroucení. Když si strýc jednou vyhrnoval rukávy, fascinovaně jsem zůstala zírat na jeho předloktí. Tyjo, tetování! Křivá námořnická kotva, rozpitý tmavomodrý inkoust. Nikdy dřív jsem kěrku neviděla. V rodině se o tom nikdy moc nemluvalo, ale bylo jasné, že to má z kriminálu...

„A slečno, to máte ze salónu, nebo jste seděla v base?“ Výrazně potetovaný člověk je na zastávkách MHD zvyklý na ledacos. Největší pozornost obvykle vzbuzuje *barevný rukáv*: na pravé ruce, moje první kěrka, kterou na jaře 2008 dělal Peter Bobek v pražském studiu *Tribo*. „A vám se to teda líbí?“ Táhl z něj krabicák na sto honů a žádných odpovědí se nedožadoval, tak jsem mlčela. Ještě chvíli kolem mě obdivně chodil, pokyvoval hlavou a pod vousy si opakoval: „Já mu říkal, že to může být i ze salónu...“ V tramvaji jsem si sedla naproti klukovi, který se ke mně, těsně předtím, než vystoupil, naklonil: „Super omalovánky. Ale to muselo bolet, ne?“

„That's gonna hurt like hell!“ Tatér v legendárním amsterdamském studiu *Hanky Panky* mě přátelsky varuje. Ukazuje vlastní potetované prsty, ale dušuje se, že na klouby by si jehlou sáhnout nenechal. Chvilku na to, za zvuků desky Blues Brothers, už soustředěně tetuje hvězdy a pobaveně sleduje moje reakce. Druhou ruku si mezitím uznale prohlíží jeho kolega; vyprávím, že je to práce Petera Bobka z *Triba*, z Prahy, a on na to, že zná a že i když není na „barevný (východo)evropský old school“, moc se mu zrovna tenhle rukáv zamlouvá. Otáčím rukou tam a zpátky, aby si ho prohlédl celý. „Beautiful colors, great piece.“ Moje řeč! V *Hanky Panky* se mi líbí. Před rokem mi tady tetovali kotník. Šlo o jednoduchý motiv z přebalu jedné mé oblíbené desky: dva malé, jednobarevné kříže, jeden obrácený, oba schválně nakřivo a nepravidelné. Tátovi jsem to radši ani neukazovala.

1 – rukáv, (tattoo sleeve) označení pro tetování celistvě pokrývající větší kus kůže, typicky ruku (od ramena až k zápěstí, někdy pouze k loktu, tzv. half sleeve). Obvykle se jedná o specifický motiv jednoho tatéra, výjimečně o „sbírku“ menších kerek (které jsou spojeny jedním motivem nebo pozadím).

Samotný akt tetování je tisíce let starý a jeho přírodní (amatérské) praktikování je spojeno s mnoha kmeny celého světa (a náboženskými, symbolickými i dekoračními účely). Tradice moderního tetování západního světa, jak jej známe dnes, odkazuje do Polynésie 18. století. V Evropě novinku rozšířili námořníci, kteří neodolali „suvénýru“ ze svých plaveb. V průběhu staletí se na obrázky na kůži nabalilo množství negativních asociací, daných historickým

kontextem. Nejčastěji se jedná o spojitost s vězením nebo armádou; vyprávět by mohly kurtizány z vyhlášených nevěstinců; dlouhou historii zdobení má japonská jakuza nebo ruská mafie; nacisté si tetováním značkovali vězně v koncentračních táborech. Generační propast ve vnímání tetování je a ještě chvíli zůstane velká; paradoxně, některé aktuální trendy se k minulosti opět vrací. „Black Heart Procession na noze? Znalec ocení, ale obávám se, že běžné populaci to spíš bude připomínat malůvky z kriminálu.“

Podle současných studií má tetování pětadvacet procent lidí do třiceti let (vzhledem k trvalosti tetování je ovšem poněkud zcestné vymezovat tuto skupinu věkem), halabala napříč společenskými

vrstvami i kulturami. Spíš než definovat společné znaky majitelů kérek by bylo jednodušší najít styčné body v tetování jednotlivých subkultur, ale kam zařadit vrcholového sportovce, rosničku z hlavních zpráv nebo ředitele významné akciové společnosti, aby byl „výzkum“ kompletní? Při hledání styčných bodů „tattoo scény“ lépe než „subkultura“ funguje termín „dílní kultura“, která lépe a přesněji vyjadřuje kulturní sounáležitost s dominantní společností. Kérky zdobí skejtáky, pankáče, anarchisty, skinheady, technaře, hooligans, hippies i satanisty, kteří (i) tetováním ukazují odlišnost vůči dominantním normám, ale taky úředníky, politiky, právníky nebo manažery, kteří tyto normy dodržují nebo přímo vytvářejí.

Tetování je dnes většinou chápáno jako trend, móda, ozdoba (často jsou to především estetická měřítka, která odlišují od „normálu“); jestliže má symboliku, pak je obvykle vyjádřením individuality, svobody, názoru a postoje nebo revolty. Oblíbené motivy z dřívějšího – ornamenty, tzv. *tribaly*, realistické obrázky – dnes nahrazují divoké barvy, abstrakce a výrazné retro. Dříve bylo tetování chápáno výhradně jako řemeslo, dnes se posouvá do sféry umění. Cení se originalita, rukopis tatéra. A jako jakýkoliv jiný artikl, se kterým lze obchodovat, i tetování se za poslední roky stalo velkým byznysem. A ne nadarmo tatéři vtipkují, že nejoriginálnějším motivem je dnes čistá kůže bez inkoustu.

Michal Burda (38 let, je majitelem studia Tribo, má dvě děti a třetí na cestě. Jezdí na kole, běhá, plave, vaří, chodí na koncerty a má rád dobré jídlo a víno.)

Tribo funguje přes patnáct let, bylo na počátku moderní české historie tetování. Co bylo předtím? Dá se vystopovat nějaké mezigenerační propojení?

Nejstarším pražským studiem je *Uzi* z roku 1992, ale těsně po revoluci si svoji činnost „zlegalizovala“ spousta jednotlivců po celé republice. Snad úplně prvním profíkem byl Viki (*Michal Viktorin - pozn. aut.*) z Tábora, který na tehdejší dobu obstojně tetoval mimo jiné biomechaniku, české specifikum a na konci devadesátých let neuvěřitelně oblíbený motiv. Za totáče se malovalo amatérsky doma, v armádě nebo třeba ve vězení, takže historie profesionálního řemesla se u nás začala psát až s pádem komunismu. Komunikace mezi generacemi tedy nefunguje, není s kým komunikovat, není co si předávat. Porevoluční doba první generaci teprve tvořila. Tudíž se nelze vracet moc daleko, ale současné trendy a různá retra fungují zcela nezávisle na zeměpisné poloze.

A kromě toho ignorují i důvody, proč tetování vznikalo... Tribo je například iniciátorem Outsider Tattoo Convention, soutěže, kde nejsou povolené strojky a tetuje se postaru ručně pouze jehlou. Kluk, který

vyhrál loňský ročník, výsledky označil jako „čistej kriminál“.

Outsider Tattoo Convention byla především akce jen pro pár nadšenců, amatérské ruční tetování rozhodně není žádným vzrůstajícím trendem nebo oblíbenou módou. Zatímco různé motivy nebo přístupy mají tendence stát se mainstreamem nebo komercí, tenhle typ tetování zůstane vždycky na okraji. Kromě toho, ve světě jsou profíci, kteří takhle – bez strojku – pracují a vypadá to skvěle. Je to specifická, léta pilovaná technika a má svoje kouzlo. Stejně jako náš „čistej kriminál“.

Jak moc podléhá tetování módním trendům? Dají se vysledovat nějaké převládající motivy nebo přístupy v průběhu posledních patnácti let?

Určitě. Jednak je jasné vidět, jak moc se tetování vyvíjí, ať už to byl boom v druhé půlce devadesátých let (který samozřejmě přinesl spoustu tradičních, odkoukaných motivů), nebo dnešní doba, otevřená všemu. Dost jsou teď v módě různé abstraktní, barevné a velké motivy, byť to není pro každého... Tribo se, až na výjimky, nebrání ničemu, takže vedle různých originálních výtvarných děl se běžně tetují hvězdičky, lebky, nápisy. Ale lidi už se tolik nebojejí.

Čím je česká tatérská scéna specifická nebo zajímavá?

Hodně oblíbené byly, což jsem nikdy nepochopil, zmíněné biomechanické objekty, temné a realistické motivy. Vůbec se devadesátá léta v českém tetování vyznačovala až úpornou snahou o perfektní řemeslnou práci a co nejrealističtější zobrazení. Dneska to zní vedle zmíněných protěžovaných abstrakcí směšně, ale tehdy byla přesnost a věrnost originálu vrchol tatérského umění.

Vzniká kolem tetování nějaká skupina lidí, které by spojovalo ještě něco jiného než kέρky? Vzniklo něco jako „scéna“?

Platformou můžou být konvence, časopisy, internet...

Funguje to stejně jako u jiných subkultur?

Kolem jednotlivých studií se možná scházejí stejní lidé, ale spíš na základě přátelských vztahů. Různé konvence a tattoo jamy samozřejmě vznikají za účelem setkání, ale především inspirace, seznámení se s novými umělci a studií, představení nových technik nebo trendů. Tribu je z velké části založeno na zkušenostech ze zahraničních konvencí, které jsme od devadesátých let navštěvovali. Filozofie salonu na zkušenostech z podobných setkání stává. Množství autorů dnes ani nemá vlastní studio, pouze hostují na různých místech světa. Někdo pro svoji práci potřebuje zázemí, ale tohle „kočování“ je také jeden z aktuálních trendů.

Co magazíny a vůbec zdroje informací?

Časopisy u nás mají spíše informativní funkci, než že by stmelovaly subkulturu, stejně tak funguje internet – pro potřebu dostat se k faktům. Když už, „setkání“ probíhají jinde než prostřednictvím médií... Tribu podporuje různé další aktivity, například koncerty, a kromě toho spojujeme tetování, piercing, kadeřnictví a obchod s oblečením a doplňky. Řekl bych, že v každém studiu se sdružuje určitá parta lidí,

ale dál se tyhle skupiny ve velkém systematicky nebo plánovaně nepropojují.

Existují genderové stereotypy v motivech tetování, nebo už se jedná o anachronismus?

Tetování je v dnešní době unisexová záležitost, byť „typicky ženské“ nebo „typicky mužské“ kέρky se samozřejmě najdou a podléhají tradičním představám. To ale souvisí s tetováním jako módou a týká se to hlavně klientů, kteří řeší především estetiku: na drobném ženském těle malý ptáček nebo květinka, naopak svalnatou ruku z posilovny „ozdobí“ černý ornament, nejlépe à la George Clooney ve filmu *Od soumraku do úsvitu*. I s tím se v Tribu samozřejmě setkáváme, ale díkybohu stále méně často.

Vítěz zmíněné outsiderské soutěže řekl: **„Tetování nás spojuje v tom smyslu, že pro nás není důležitá estetika, ale spíš intimita procesu a společného zážitku. Je to opravdovější, bezprostřednější. Osobnější.“** **Sám jsi výrazně potetovaný, jak na své tělo nahlížíš?**

Mám to dost podobně. Estetické měřítko je u každého úplně jinde a já si tetování spojuju s určitým obdobím, zážitkem, člověkem. Tetování samozřejmě je svým způsobem zdobení těla, podobně jako piercing, který mě stejně jako tetování fascinoval odjakživa, ale estetické vnímání ustoupilo filozofii zmíněného zážitku, upomínce na pocit v konkrétním čase a prostoru.

Pohledům se na ulici asi nevyhneš. Změnilo se něco v poslední době?

Povědomí o tetování a vůbec jeho přijetí se od devadesátek hodně proměnilo; veřejnost kέρky přijala, a zvláště ve velkých městech jsou i výrazné obrázky na kůži považovány za běžné a normální. Spíše naopak, lidi na ulici mají tendenci chválit a obdivovat...

MODERN CRIMES

I BABICE

PIRATES TATTOO CLUB

harmis wa

Tour 2008

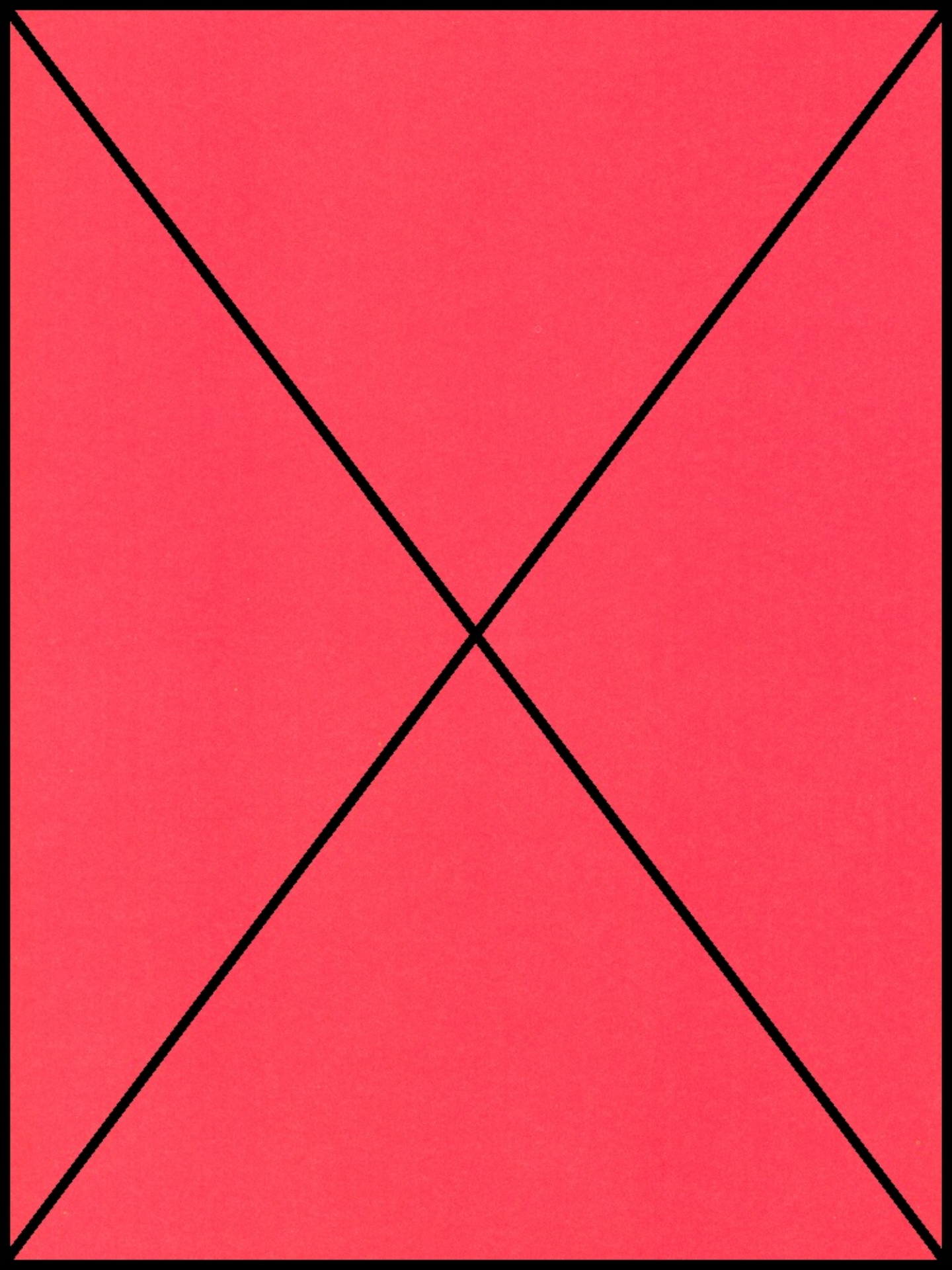
Klub 007
All + the Black Cats

FIGHT
FUTURE

EXIT
EXIT

THROUGH THE MIST OF TEARS

Praha je království temnot

Jednoduchá myšlenka podpisu – stvrzení, uvědomění si vlastní existence v toku času – zmutovala do celého vesmíru významů. Z graffiti se postupem času stalo médium, jímž lze reflektovat tento nepochopitelný život. A české a hlavně pražské prostředí vygenerovalo jednu z nejoriginálnějších evropských scén.

Graffiti je již několik dekad celosvětovým fenoménem, ze kterého se postupně vyvinulo něco jako „sprejerský průmysl“. Každoročně vychází množství tematických knih a časopisů, v každém velkém městě fungují graffiti shopy a obraty výrobců barev jako *Montana* nebo *Molotow* jsou astronomické. Mnoho writerů se živí zakázkami a někteří zčásti dokonce i volnou tvorbou pro galerie. Pořádají se celosvětové komerční soutěže typu *Write4gold* a funguje mnoho specializovaných webů. Otázka, zda je graffiti umění, nebo ne, nebo jestli je to snad dokonce zločin, už na začátku druhé dekadý nového tisíciletí zní poněkud anachronicky.

S příchodem *street artu* – toho zjemnělého a pragmatičtějšího syna – se vše změnilo a z podceňovaného a mnohými opovrhovaného žánru umění ulice se stala módní „in“ záležitost. Personální kaligrafii tagů a tvarů částečně nahradily šablony, nálepky, nebo polystyreny a maniakální šíření jednoho jména pak různá většinou rádoby vtipná hesla, ochočená bezzubá moudra či angažované glosy společenského a jiného dění. To vše je ve veřejném prostoru umístěné

poněkud méně agresivně než klasické graffs. Street art je více přijímán jako legitimní umělecká disciplína a jeho projevy expandovaly do soch, objektů, videí nebo obřích nástěnných maleb.

Hranice mezi pouličním a současným uměním téměř neexistuje, protože mnozí autoři street artu i graffiti vystudovali umělecké vysoké školy

a ve značné míře dospěli ke stejným východiskům, postupům a kunsthistorické vybavenosti jako kterýkoli jiný „profesionální umělec“. Graffiti ve své puristické podobě ale stále žije. Duch bezohlednosti, anarchie a zároveň vášnivě lásky k písmu a pokrývání všech dostupných – pohyblivých i nepohyblivých – ploch stále ovládá mnohá světová velkoměsta. Jedním ze základních hybatelů je touha soutěžit s ostatními, ovládnout teritorium, být stále lepší, zdolávat překážky a „dotknout se hvězd“. Je to ta archetypální, animální a zároveň transcendentální síla v lidech, ze které graffiti žije a co ho pohání.

PRAHA – království temnot, kde ještě všechno nepřetřeli, ale na všechno sedá prach a popel mrtvých staletí. A nebo také uhrančivé a neustále se proměňující živé město. Když jsem byl naposledy na těšnovské „hall of fame“, malovalo tam se mnou asi deset writerů a minimálně dalších třicet se přišlo podívat během odpoledne. Ve srovnání s podobně velkými městy je graffiti scéna v Praze početnější a silnější. Velká pestrost stylů, podíl lidí, kteří studují výtvarné školy a jsou i jinak kreativní, středoevropská kulturní a společenská situace plus mnoho dalších, zřejmě zcela iracionálních faktorů zde vytvořily specifickou atmosféru místa. Mnozí writeři opustili či rezignovali na tradiční čistě provedené obrázkové formy a začali experimentovat s různými výrazovými prostředky, ať už jsou to návraty k průkopnickým „primitivním“ stylům sedmdesátých let, či integrace malby a kresby do svých věcí.

SVP-74-103

SDC-PRAHA

Tradičně tady hraje hlavní roli vyhraněný styl s důrazem na jakousi podstatu tvarů a silného, „pravdivého“ výrazu *piecu*: bez nadbytečných, samoúčelných efektů a ozdob. Popsal bych to jako virtuozitu a krásu svobodomyšlné nedbalosti. Je zde ale i mnoho autorů, kteří si konzervativní přístup k věci zachovali a tímto směrem se rozvíjejí. Za zhruba dvacet let historie pražského graffiti se tu objevily a zase zmizely stovky, spíše tisíce jmen a dnešní situace je právě takovým tavicím kotlem napříč všemi generacemi writers od oldschoolerů,

kteří začínali v průběhu devadesátých let, až po ty, co se v devadesátých letech narodili. Nemalé procento scény také tvoří příchozí z celé České republiky, Slovenska, ale třeba i Ruska a jiných zemí. Ti všichni se zde většinou integrují a vybrousí svoje styly. Město a místní klima si je samo opracují.

Podle mnohých je Praha dekadentní temné město někde na půl cesty mezi spiri-

tuální hloubkou a totalitní prázdnotou povrchnosti. Místo, kde se jednou zjeví duch sám (jak zpívali Plastic People of the Universe), ale do té doby si musíme poradit sami. Graffiti se tady přetírají, ale ne natolik, aby ho stále nebylo plno. Navzdory všudypřítomným digitálním očím, co nikdy nespí, aby nás „ochránil“, a omyvatelným fasádám jsou téměř všude nějaké *tagy*, občas i *throw-upy* a *piecy*. Kolem pražských vlakových tratí, které se konečně stávají součástí veřejné hromadné dopravy jako systém tzv. *Eska* (což je obdoba nadzemní městské dráhy známé z velkých evropských měst), je velké množství barevných produkcí, latexů, *chromů* atd...

Na některých úsecích nově vybudovaných tratí nebo kolem velkých nádraží si dokonce dráhy najímají bezpečnostní agentury. Malování hlavně městských vlaků je v Praze vyhrocená záležitost, ale přesto se dělá. Dokonce i metro ještě žije, ale s obdobím druhé půlky devadesátých let, kdy jezdila velká část vlaků „zbombená“, se to naprosto nedá srovnat. Graffiti je pro správu města problém, který buď populisticky zveličuje hlavně před volbami, nebo se jej snaží eliminovat zřizováním legálních ploch. Žádné výrazné nebezpečí ale tento fenomén ve skutečnosti nepředstavuje a jen zřídkakdy je v našich podmínkách spojen s opravdovou kriminalitou.

1 – *piece*,
věc, kus, základní
jednotka graffiti,
namalované jméno
na ploše

2 – *throw-up*,
extrémně rychlý
zredukovaný *piece*
ze dvou barev s oblémi
„boule“ tvary

3 – *chrom*,
piece za použití stříbrné
(výplň) a černé nebo jiné
výrazné barvy (obtah)

BOSS

24

ALIEN 250ml - 79-

NOVÉ ČÍSLO
: Outline
* Magazine

V Prodeji! #3

WANT

MILTON H
100%

Super
CLAY
GLASS

LEVI
BARRY
CHEAP
CANS

EMERALS BEST 95.

SPECIALS
- EYSTE
- BETSARÝ LAK - LESK
- TRANSPARENT - COLOR
- FLUORESCENT - UV
- FOSFOR - SPREJ - UV, NA
- KÉLÍDNÝ - PÁMĚT - SYMA
- ÚPRAVA K. SPREJ

from the new
SUNTANO

MISTKA „20“
CENA 400Kč
105,-

MONT
CENA
130,-

MICHA ŠTARŠ — 18. ROČNÍ
VÝSTAVA POKROKŮ | SOUKALŮ | OBČIŤŮ

U N I C

8. 8. — 2. 10. 2011
TRÁVA GALERIE / KURTA KOKORÁNA 1 / PRAHA 8
www.travagalerie.net / www.834.cz

OIPSE (24 let, pokračovatel nejlepších tradic pražského street bombingu)

Myslíš si, že město graffiti potřebuje?

Z mého pohledu každopádně. To je jasný. Když jedu městem, tak mě vlastně nic jiného nezajímá. Bez graffs by to bylo zdechlý město. Druhá věc je kvalita. V Praze už to není, co bejvalo. Přijde mi, že dřív na sobě lidi mnohem víc makali, že nechtěli jít ven udělat sračku. Teď to tak ze sedmdesáti procent není. Je tu spousta mladejch, který sice malují, ale k tomu, jak by to mělo vypadat, mají daleko. Dělej tři roky jeden paťatej chrom pořád dokola, což je škoda, protože kdyby se nesoustředili jen na tohle, tak mohli bejt mnohem dál. Ale objevují se i party, který dělej dobře a mohli by to „dát“. Pak jsou tu jiní, který mají skills malovat krutě, ale jsou líný nebo to pro ně není priorit. Jiní udělaj třeba jeden legál měsíčně a honěj ego na netu. Chtěl bych v Praze vídat víc kvalitní ulice, skoro nikdo to nedělá, a přitom je to základní věc.

Praha měla vždycky velkou základnu, ale teď je to na internetu samej writer, ale ve městě vidět nejsou. V deseti lidech se to utáhnout nedá. Je třeba víc bojovat a ukázat, že graffiti jen tak nezmizí... Pořád se dá malovat celkem v pohodě, jen je třeba to víc nakopnout.

Mám pocit, že ve vývoji individuálního stylu vždycky přijde chvíle, kdy se to zlomí a najednou je to jakoby „ono“. Ten moment promalování se k „svému tvaru“. Pokud s tím souhlasíš, tak v jaký fázi tohle nastalo u tebe?

Myslím, že tak za poslední rok jsem asi udělal největší pokrok. Furt to není stoprocentně, co bych chtěl, ale otázka je, jestli někdy bude. Tvary mám ze své hlavy, ale přiznávám, že nějaká inspirace proběhla v životě přirozeně. Nemám a ani jsem nikdy neměl ambice to házet do nějakýho umění. Baví mě jednoduchost, rychlost a dobřej výslednej efekt. Asi proto jsem se před pár lety začal

mrdat na throw-upech. Ale zároveň znovu říkám, že ty moje nejsou úplně stoprocentní. Možná za rok. Je třeba to pořád sunout dál.

Kolik jsi zhruba udělal pieců včetně throw-upů? Stovky, tisíce?

3520 přesně. Ha ha. Nevím, je strašně těžký něco počítat. Hlavně když nemám zdaleka všechno vyfocený. Navíc nějaký číslo pro mě nehraje roli. Chápu, že když někdo jede striktně *panely* (piecy na vlacích), tak je má asi spočítaný. To se mě ale moc netýká, mě nikdy panely pořádne nechytly.

Jsi v současnosti asi jeden z neaktivnějších bomberů v Praze. Jaká je tvoje motivace?

Prostě to chci vidět všude, kde to jde. Můžu říct, že tím žiju. Řeším to každěj den, je to posedlost. Každý má v životě něco. Neznám lepší pocit, než jet městem a vidět své věci, a myslím, že mě to jen tak neomrzí. Baví mě vypnout, ten moment, kdy jdeš udělat nebo pohlídat kámošovi, to soustředění a ta atmoska okolo. Je to fet, zábava, sport, životní styl a baví mě i ten vandalismus, no.

Je ti tohle město těsný, nebo si myslíš, že míst je ještě nekonečně?

Rozhodně je v Praze dost místa. A ještě víc při dnešním buffovacím* systému. Je tolik míst, kde ještě nemám... a to mě docela sere. Měl bych začít konečně něco dělat. Třeba na domech už to moc dlouhou životnost nemá. O to víc jsem překvapenej, když to pořád žije třeba i po dvou letech. Je i spousta jinejch viditelných míst ve městě, vždycky si nějaký to zákoutí najdeš. Ale občas se stane, že flek není a jdeš pak nasranej domů. To se našťestí stává zřídka. Když člověk opravdu chce, tak to udělá kdekoli. Na tratích je miliarda míst, klidně i na periferiích, příjezdovejch silnicích do města atd. Prostě to jde udělat skoro všude. Praha by mohla bejt větší, ale i tak jsem za ni rád.

4 – buffovací systém, přetírání, čisticí

Co pro tebe znamená crew?

Zásadní věc. Skupina lidí, který ceníš a rád s nima maluješ. Víš, co od nich můžeš čekat. Když se ne na všem shodneš názorově, tak v graffs se většinou shodneš. Jsem rád, že jsem člen **BE** party, znamená pro mě hrozně moc. Jsem u devadesáti procent toho, co se za crew odehraje. Baví mě to množit a že se to každé týden udělá minimálně jednou. **Hanes** je styler, podle mě momentálně top v ČR. Je schopnej udělat úplně cokoliv. Pleber se hrozně vyšvihnul za poslední rok. Vždycky na tom byl se stylem dobře, ale teď jsou bomby. Scru z jejich produkcí. **Huger** vyrostl na panelech a je to na jeho piecech znát a dělá je dobře. Jsem rád, že jsem ho snad konečně nakopl a baví ho víc street. **Missbo** je nejstarší papa, kterej jede už dlouho svůj styl, takovej trochu oldskül, kterej cením. A dělá super throw-upy. Myslím, že jsme docela vyvážená parta. Samozřejmě vždycky je na čem makat. Zároveň si myslím, že nám spousta lidí může závidět fungující crew. Děláme skoro tři roky a jede to. **BE BOYS!**

Raidr aka David 87 (24 let, writer a malíř. Dělá obrazy a koláže se streetartovými prvky, zároveň ale silně expresivní, emocionální a sofistikované. V jeho díle hraje velkou roli barva, kompozice a estetika. Baví ho střídání jména.)

Honey (26 let, writer a malíř, jehož písmena žijí příběhy, občas se mění v lidské postavy, domy a další věci světa. Některé jeho malby jsou vtípné a jiné zase zádušně kontemplativní či agresivně vyrytě expresivní, evokující Váchala, okultismus, náboženství nebo poezii.)

Proč jsou tyhle a tyhle barvy?

Raidr: Myslím si, že je dobrý, že můžeš udělat piece jednobarevnou, třeba jen štětcem, nebo si koupit bednu barev a namalovat pořádnou propracovanou piece se všema graffiti parádama.

U mě záleží hodně na místě, kam jdu malovat, a podle toho se na to vybavuju. Do továrny s chrámovou halou mám raději jedny barvy, a když jdu malovat do ulice, tak zase ty druhé.

Honey: Protože je příroda vymyslela.

Byl jsi někdy v přírodě?

Raidr: Celej svět je příroda, vlastně i s těma městama.

Honey: V přírodě žijeme všichni.

No dobře. A co už jsi namaloval?

Raidr: Hlavně zdi, ty mám nejraději, odvíjí se to od toho, že když najdeš skvělý místo a tam stojí obrovská čistá panenská zeď, tak to malování má skvělou atmosféru. A já jsem taky vizuální umělec, tak mě baví ta hotová věc na té krásný čistý zdi, ta fotka pak stojí za to. Když mám hodně síly, tak mě bavěj i dobrodružnější místa, mám hodně rád nákladní vlaky, ty maj taky ohromnou atmosféru, a ještě jsou to nádherný stroje. Doma maluju plátna, ale poslední dobou investuju spíš do těch venkovních záležitostí.

Honey: Pár vlaků a meter, zdi v ulicích, u trati, industriální prostory, nějaký ten legál...

Myslíš, že má piece začátek a konec?

Raidr: Na to existuje mnoho pohledů, ale určitě se dá říci, že ano. Začátek je už několik hodin, dnů, měsíců před tím, než jdeš určitou věc namalovat, protože všechno se do toho projeví, i když to není zvenčí jasně zřetelný. A někdy to není ani úplně jasný pro mě, prostě mam chuť jít něco udělat, tak se seberu, většinou se s někým domluvím a jdu malovat. Nejsem třeba vůbec připravený a udělám nějakou freestylovej piece a pak, když je hotovej a já se na něj dívám, tak pochopím, že už bylo dávno jasný, jak to dopadne, protože ten začátek se zase od něčeho odvíjí, a to buď od piece, kterej jsem maloval dva dny předtím, nebo třeba od toho, kde jsem jel naposled na kole a co jsem viděl někde v lese. A to uvědomování, po tom, co je ta věc hotová, je ten jeden z konců konkrétního piece.

BERLIN MARITIME

adidas

Honey: Můj začíná na H a končí na Y.

Která jména v dlouhé historii pražského (nebo i českého) graffiti máš rád? Myslíš si, že naše styly jsou něčím specifický?

Raidr: Sleduju hlavně Prahu a od počátku mě baví nejvíc věci od *Todey*, vždycky udělá nověj piece a je vidět, že se pořád vyvíjí dál. Dokud malovali *Most* a *Bleze*, tak ty mě taky hodně bavili a z lidí, co pořád dělaj, jsou to určitě *Dize*, *Crap*, *Bior*, *Tron*, *Spino* a *Jazbo*. V ulici mam rád throw-upy a tagy od lidí z *BE* crew. A ještě bych chtěl říct, že mimo Prahu mě baví snad jen *FET* crew z Brna a pak panely, co jezděj hodně v Praze, od *Enjoye*. S téma stylama je to docela zajímavý, ty lidi, co malujou už dýl a dělaj dobrý věci, tak jsou v podstatě hodně originální a každej se něčím podstatným liší. To se v cizině zase tak moc nevidí. Většinou je pro každou evropskou zemi specifickěj nějakěj styl a tam to lidi, co jsou top, pořád jedou dokola, samozřejmě až na nějaký výjimky. Mrzí mě trochu, že u těch novejš mladších lidí nevidím vůbec nic zajímavýho a nemyslím si, že by se v brzký době někdo ukázal s nějakým pěkným stylem. Když už tady někdo začne malovat, tak se naučí jedny tvary, který vlastně ani nejsou dobrý, a většinou je to jen špatně namíchaněj koktejl stylů, a pak je dělá pořád dokola. Já v tom nevidím žádněj vývoj.

Honey: *Todey*, *Hanes*, *Dize*.

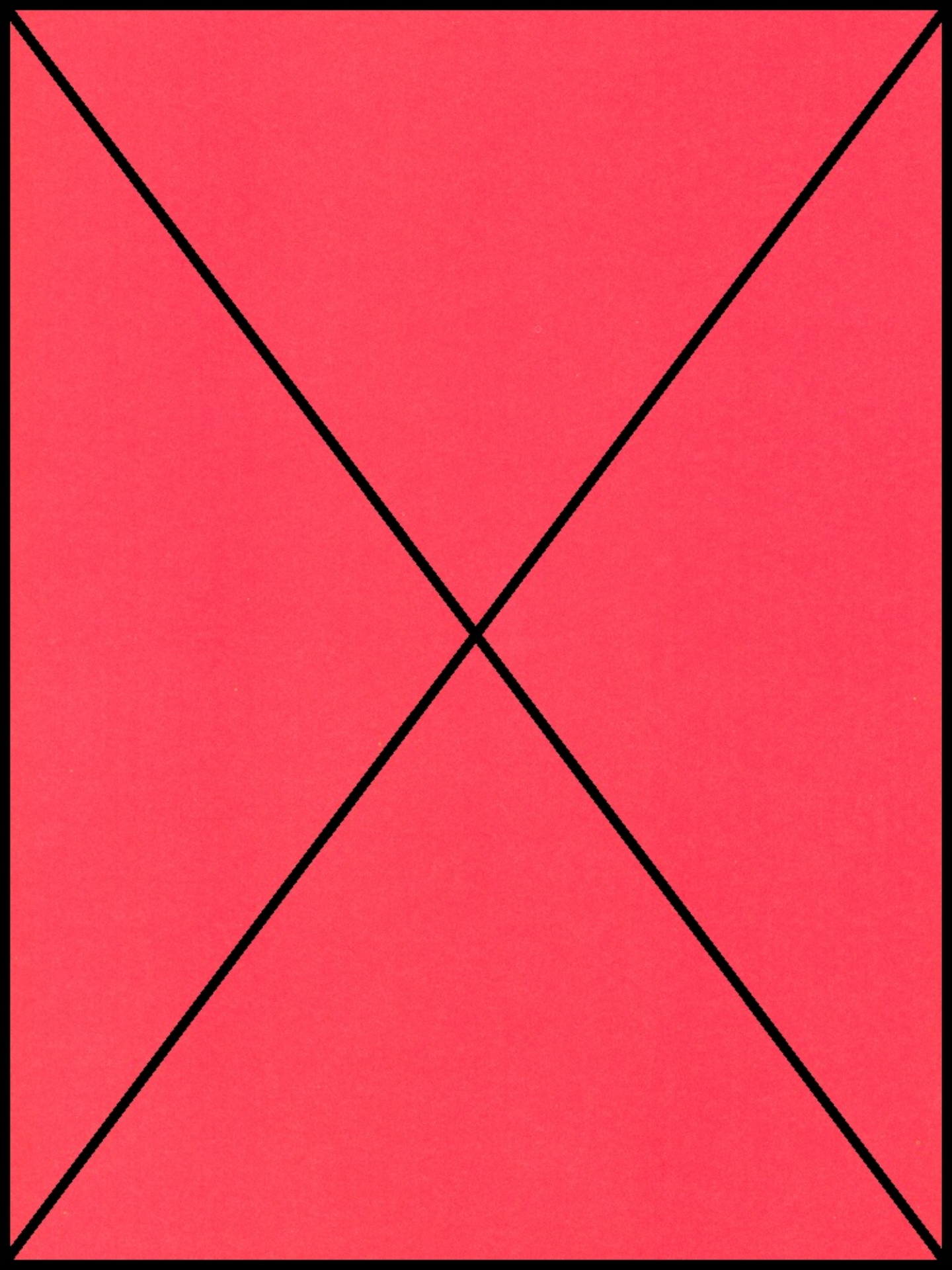
GRAFFOMAT

MIZORO

NYC CREW

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34
- 35
- 36
- 37
- 38
- 39
- 40
- 41
- 42
- 43
- 44
- 45
- 46
- 47
- 48
- 49
- 50

Rock'n'roll forever!

Od svých počátků v socialistickém Československu se punk do dnešních dnů rozrostl v bohatou scénu se spoustou podžánrů i názorových platforem. V jádru všech je touha dělat si věci po svém a nesmířit se s tím, jak funguje současný svět.

První prehistorické punkové počiny se na tuzemské scéně vyloupily zhruba dva roky po takzvané anglické punkové explozi (1976–77). V Praze to byly kapely jako *Extempore*, *Energie G*, *Zikkurat* nebo *Antitma 16*. Reakce tehdejších strážců ideové čistoty a mravnosti na sebe pochopitelně nenechaly dlouho čekat a punk provázely i po zbytek existence tehdejšího režimu. Být punk v socialistickém Československu byla poměrně riziková záležitost, perzekuce ve všech fyzických, psychických a jiných podobách byla na denním pořádku. Díky tomu měl tehdejší punk společného nepřítele. Koexistoval s undergroundem, který byl do té doby pouze doménou vlasatců neboli mániček, jak se jim tenkrát říkalo. Tohle jsme už zažili i my. Lidé se potkávali na ilegálních a pololegálních akcích, kde vystupovaly bok po boku „androšské“ kapely, folkaři, punkeři a různá alternativní uskupení. Jednoduše kapely, které nemohly či přímo nesměly veřejně vystupovat, jelikož jim chybělo legální posvěcení úřadů, nebo často měly přímo zákaz činnosti. Uspořádat v té době koncert, vystoupit a zahrát bylo poměrně velké dobrodružství s cílem značně nejistým, často korunovaným zatýkáním, gumoléčbou a následovnými bonusy v podobě výslechů, vazby nebo vyhazovů z práce a školy.

Všechny podzemní aktivity byly pochopitelně v hledáčku tehdejší tajné bezpečnosti (StB), která měla v popisu práce potírání rozvracečů republiky. K získání téhle nálepky stačilo jakkoliv vybočovat z řady. Nemusel jsi být ani programovým bojovníkem proti režimu, opravdu stačilo jen jinak vypadat, poslouchat a hrát jinou hudbu, než produkovala otrěsná socialistická pop-music. Z tohoto titulu bližeme nad současnou oblibou jejích tehdejších protagonistů i u současné mladé generace.

Jedna z mála možností, jak si zahrát, byly akce typu svatebních oslav, kde se dařilo zpunktovat vystoupení neoficiálních hudebních souborů. Bohužel i tyto akce často končily za asistence policie se všemi výše zmíněnými důsledky. Není divu, že spousta lidí neunesla tenhle tlak a emigrovala, končila na psychiatrii, pokud ne přímo sebevraždou. Často se unikalo do náruče chlastu i drog. Záminkou k perzekuci nemusel být

jen účes a celková vizáž, ale stačila i placka či nášivka, která neušla bdělému oku příslušníka Veřejné bezpečnosti. Nejen že jsi o doplněk tohoto typu přišel, ale mohl jsi na stanici dostat i po hubě, být ostříhán dohola, eventuálně zaplatit pokutu za neodpovídající podobu v občance.

Ale zpátky k muzice. I přes nepřízeň okolností vznikaly další punkové, novovlnné a alternativní kapely a tehdejší neoficiální scéna byla poměrně silně provázána a hudební žánry šly často stranou. Mnoho kapel mělo pouze jepičí život. To, že některé party přežily i do sou-

časnosti (včetně té naší), lze považovat za menší zázrak. Z těch nejstarších určitě stojí za zmínku *Suchý mozky*, *OZW*, *A 64*, *Bon pari*, *Visací zámek*, *Plexis*, *HNF*, *Máma Bubo* a desítky dalších, na jejichž výčet tu bohužel není místo.

Zlom a značné uvolnění nastalo díky sametové revoluci v roce 1989. Zmizela atmosféra strachu, skončily postihy a přibylo koncertů hudby, po které byl hlad. Nastalo období euforie, pro český a slovenský punk doslova zlaté časy. Tehdy jsme měli pocit, že společný nepřítel zmizel v propadlišti dějin. Punkové a podobně zaměřené party mohly spokojeně koncertovat a vydávat nahrávky i u oficiálních labelů se všemi pozitivy i negativy, které to obnášelo. Začaly sem také jezdit kapely z ciziny, které byly do té doby pro československého punkera

NS

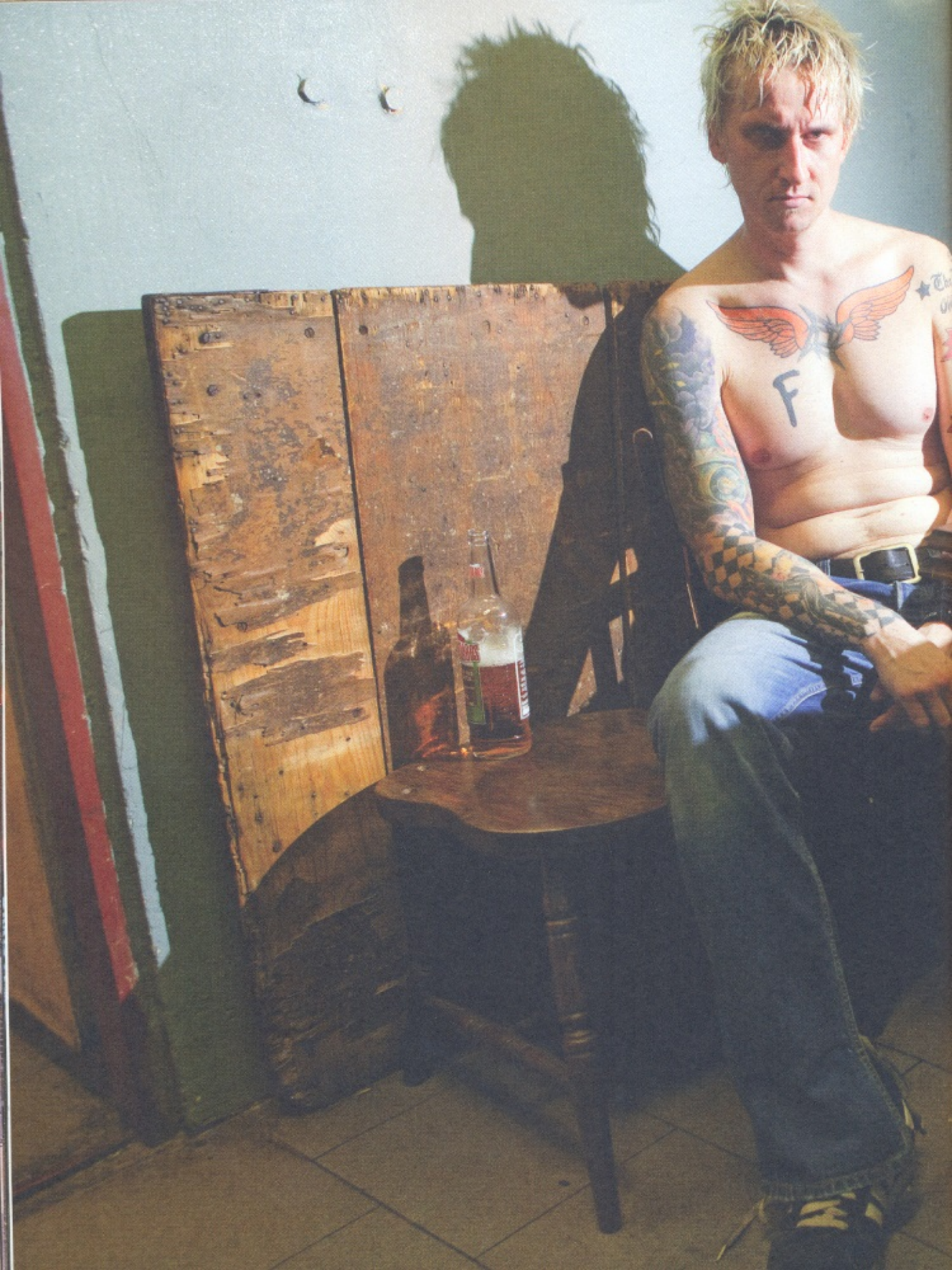
KELE

Betta

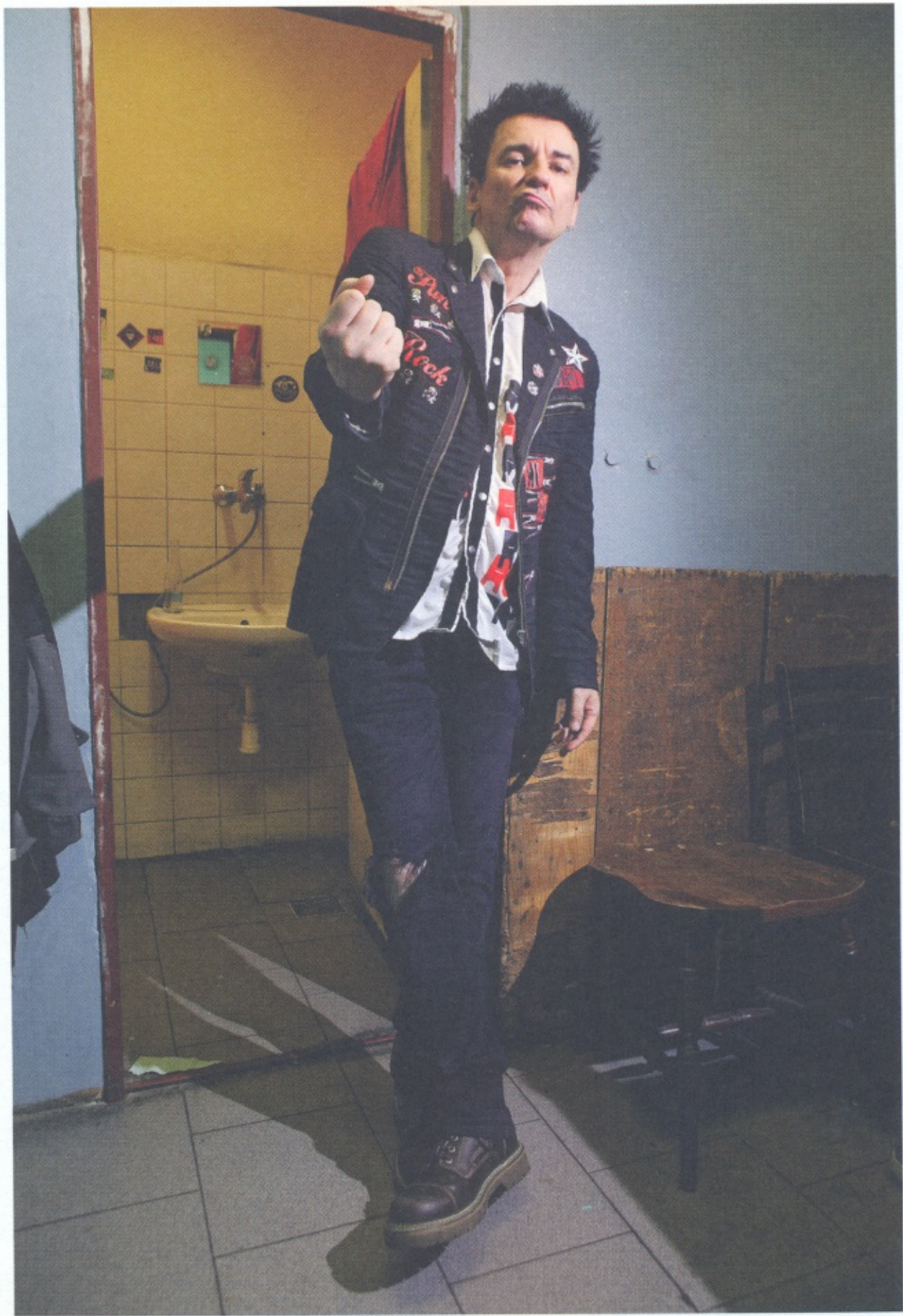
Black eye makeup

White

White

nedosažitelnou modlou. (Namátkou *UK Subs* nebo *Toy Dolls* či *Exploited* v pražském *Edenu*, *Spermbirds* v *Ženských domovech*, *Vibrators* v *Bunkru* a další.) Najednou tu byla možnost stát s těmito partami na stejném pódiu, navazovat další kontakty, nebo dokonce vyjet hrát i do ciziny. Po celé republice vznikaly rockové kluby a první festáky.

Dík uvolněné atmosféře punk částečně pozbyl punc společenské nepřijatelnosti. Zároveň ale už tehdy začala určitá diferenciací scény. Vznikaly různé názorové směry doleva i doprava, a tím pádem se hudební scéna vyvíjela a štěpila. A to někdy až do názorově protichůdných pozic, kdy na jedné straně vznikly kapely mířící k extrémní pravici a nacionalismu oi-punku (*Orlík*, *Bráník*, *Valašská liga*, *Buldok*, *Krátký proces* a další) a na druhé straně party orientované směrem na hardcore, straight edge, ekologii či squatting s názory mířícími spíše doleva (namátkou *Kritická situace*, *Svobodné slovo* nebo *Red Silas*). Scéna se rozdělila i po hudebně formální stránce, mimo jiné i vstřebáváním hudebních vlivů ze zahraničí. Od jemnějších a melodičtějších poloh těžících z odkazu klasických 77 kapel až po

extrémní vlivy HC a grindu. Na jedné straně tu byli melodici typu *ZNC*, *Totální nasazení*, *Fabrika*, *Zóna A* a na druhé třeba *Skimmed*, *Lues de Funes*, *SRK*, *Radegast* nebo *Mentally Parasites*. Tato pestrost v podstatě trvá dodnes.

Současná punková scéna nabízí širokou paletu postojů, projevů, názorů a stylů. Od trilobitů našeho typu až po mladé party, které na svých pět minut slávy teprve čekají. Situace na současné česko-slovenské scéně (a máme to častými výjezdy empiricky

ověřené) nemusí být vždy růžová, ale scéna rozhodně neumírá na úbytě. Je pestrá, v mnoha případech se může směle srovnávat i se zahraniční nabídkou a nic nenasvědčuje tomu, že by hrozil zánik. Mění se podmínky, mění se okolnosti i lidé, ale stále je dost nadšenců různých věkových kategorií, pro které je punk a vše, co s ním souvisí, ve všech podobách a modifikacích, smyslem života. Pro nás zcela jistě.

Šroub (45 let, žíví se jako soukromník)

Kanár (28 let, žíví se jako piercer v *Tribo Tattoo*, hraje v několika kapelách a vydává fanzin *CHEERS!*)

Jak jste se dostali k punku? Bylo to skrz muziku, nebo přes politiku?

Šroub: Mě prvně oslovila hudba a v návaznosti na to přišly názory a politika. Měl jsem kámoše, poslouchali jsme muziku, kterou jsme dostali ze zahraničí, sehnali na burzách nebo viděli v západoněmecké televizi a slyšeli na BBC. Politika jednoduše přišla sama. Jel jsi někam na zábavu, a když sis kupoval na nádraží lístek, musel jsi policajtovi ukázat občanku. No a buď jsi jel pak dál vlakem, anebo antonem. V devadesátých letech pak do toho začaly pronikat další věci jako práva zvířat a začalo se to rozrůstat a nabírat další pozitivní myšlenky. Nikdy to nebylo jen o plácání „No Future“ nebo áčku na bundě.

Kanár: U mě to bylo víc přes myšlenky. Já jsem přišel ve třinácti čtrnácti na Ladronku na techno akci a tam jsem komunikoval s lidma, kteří by se dali zařadit do škatulky punk. Mně bylo vždycky sympatický fungování na bázi „do it yourself“ a přes tyhle myšlenky se to se mnou táhlo dál. Je potřeba říct, že když někdo vypadá jako pankáč, znamená to automaticky, že je pankáč. Jsou lidi, o kterých můžu s naprostou jistotou říct, že jsou větší pankáči než nějaký blbec, který má na sobě všechny módní propriety.

Šroub: Co má nahoře, nemá vevnitř.

Kanár: Muzika se napojila tak nějak přirozeně. Já si myslím, že v tomhle stylu je obsah hodně důležitý. Je spousta lidí, co tvrděj, že hrajou punk rock a že fungují na nějaký alternativní bázi, ale dost často je to jen forma bez obsahu. Pro mě je ten obsah hodně důležitý. Já když jsem byl malej kluk, strašně mi vadilo být součástí stáda – mít samý jedničky, dostat se na školu, absolvovat ji, pořídit si rodinu, mít hypotéku a ve třiceti být pohodově „family guy“. Pro mě je ta muzika nedílná součást, ale ta samotná myšlenka je punk,

ať je to v jakýkoliv podobě. Špička je ostrá a konec jehly může být obroušený.

Jak se změnila kultura kolem punku z osmdesátých let dodneška? Je to víc o hudbě, nebo je to zaměření naopak víc politický?

Šroub: Já jsem zažil několik vln. Vždycky to najelo a byla spousta kids, který chodily na koncerty a placením vstupného podporovaly kapely. Pak to zase opadlo, protože nebyl zájem. Všechno je to ale o lidech. Buď jim stačí povrch, MTV a jít na Green Day nebo Offspring, anebo je to začne zajímat, hledají souvislosti, najdou nový kamarády...

Odpadávají lidi z tvý generace, protože se usadí? Nebo přestanou být radikální?

Šroub: Málokdo vydrží bejt vzteklej třicet let. Názory si sedaj a obrušujou se. Kdo to myslel a myslí vážně, tak vydrží. Mám spoustu přátel ve městech Český republiky, se kterýma se kámoším dvacet pět, třicet let a pořád „jsou ve scéně“ a fungují, dělají koncerty nebo na ně chodí. Nenosí číro nebo barevný vlasy. Ale to ani nemusejí, protože to není žádný pravidlo.

Punk si za ty roky vytvořil vlastní síť, která je rozprostřená po celý republice...

Šroub: Vždycky platilo, že když někam jedeš, tak víš, do který hospody jít, protože tam najdeš správný lidi, který ti pomůžou. A to platí doteď, akorát už to nejsou jen hospody, ale i kluby, infocentra nebo knihkupectví...

Jak tomu pomáhá internet?

Kanár: Internet to hodně zjednodušil. Nečekáš už na dopis čtrnáct dní, ale napišeš mail. Já mám kamarády trochu nadsazeně řečeno po celým světě. Je hrozně hezký být s někým v kontaktu dva roky, měnit s ním nahrávky, posílat si novinky, a pak když přijede na turné do Evropy, ho poznat osobně. Hodně lidí bojuje proti sociálním sítím

MS

English Dogs

VNSU-P
RAIL
K-P ALBERT
LIKE SHAKES
19.12.2008
ENDSTRA
20
TURK
FOLLOW
THIS

LAKESIDE
EXIT TO
2000

10.10.20

TONY HAMILTON
IS HUGE - NOT IN
ITS JUST IN THE
MAKES HIS BATH

ADM
9/02

SOMOS

a říkají, že je to falešný přátelství, ale já si myslím, že to je jen další nástroj komunikace, díky kterému poznáš nahrávky kapel nebo myšlenky lidí, ke kterým by ses dostal jen přes papírový fanziny, který je pořád hodně těžký sehnat.

Jaký máte vztahy s lidma z jiných subkultur?

Kanár: Vztahy jsou daný na myšlence DIY. Já jsem na podobný vlně s undergroundovým technem. Tihle lidi mají číra v srdci. Ne na sobě. To se dá říct i o subkultuře shinheads, kde mám kamarády.

Šroub: Já jsem nikdy nepochopil uvažování chlapíků, který vstanou a mají jasný obraz nepřítele. Já bojuju a jsem pouliční bojovník a jsem proti všem. To je podle mě takový zavádějící. Je lepší přistupovat k životu pozitivně než vidět jen negativní věci.

Ta spojující myšlenka je „udělej si sám“ – DIY. Je akcent na tom slově „dělat“ nebo „sám“?

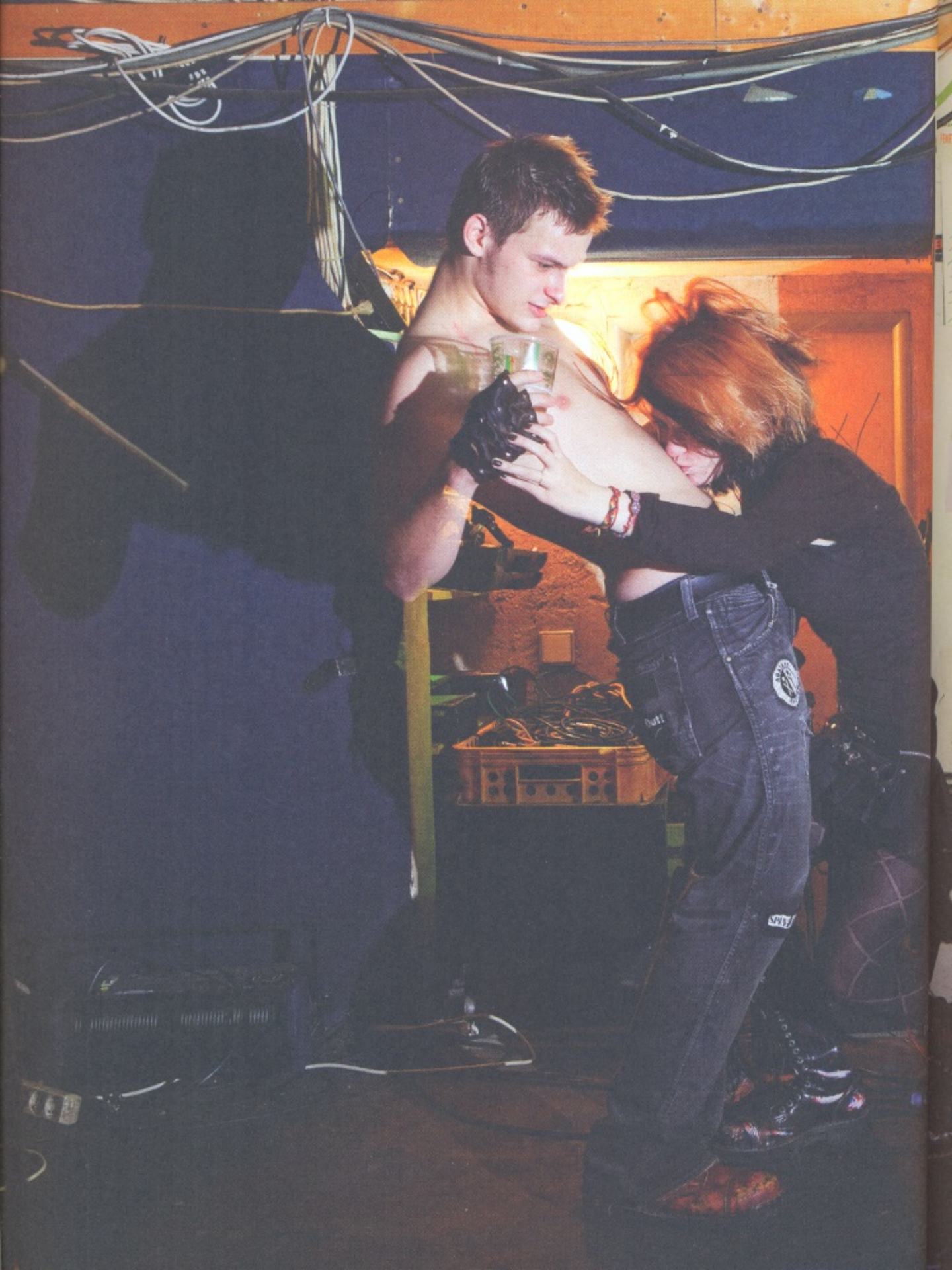
Šroub: V dnešní době už jen slovo dělat je úžasný, protože většina lidí nic nedělá. Pro mě je DIY postoj. Když někdo mluví o svobodě, tak musí hlavně začít u sebe a měl by bejt nezávislej – na státu, na sociálních dávkách – a dokázat se postarat sám o sebe. Další fáze je vytvořit pracovní místa, pomáhat lidem kolem sebe, vytvářet si vlastní struktury nezávislé na establishmentu.

Kanár: DIY není o individualismu, ale o tom, dělat věci v kolektivu. Když se objeví ti věční stěžovači, kteří říkají, že nejsou koncerty a že tyhle věci stojí za hovno, tak já říkám: Jestli tě to sere, tak se seber a udělej to. To ale neznamená to nějak odfláknout. Znáám spoustu festivalů, který tyhle lidi dělají ze svých prostředků a bez sponzorů a má to svoje velký kouzlo. Přijedeš a vidíš kvalitu a lidi si to vyrobili sami, postavili a realizovali. Nemuseli si nikoho najímat. Pro mě je důležitý i pro tu věc něco dělat. Já když jsem byl mladší a neměl jsem peníze, tak mi tahle scéna... a to slovo nesnáším... něco dala. A já se teď snažím jí to vrátit zpátky: dělám fanzin, dělám koncerty, hraju v kapelách.

Rozhovor vedl Karel Veselý.

17 > ZUMK
18
19
20 > LOC

1-0
1-1
1-2
1-3
1-4
1-5
1-6
1-7
1-8
1-9
1-10

Nahore Pes

POSLEDNÍ KONCERT
Klub CD Posední Město
sobota 29. 1. 2000
19:00
Vagon

www.nahorepes.cz
www.cdposedni mesto.cz

REJECT REFUSE
DI VERT
REJECT REUSE

SHOCK

NO SECURITY

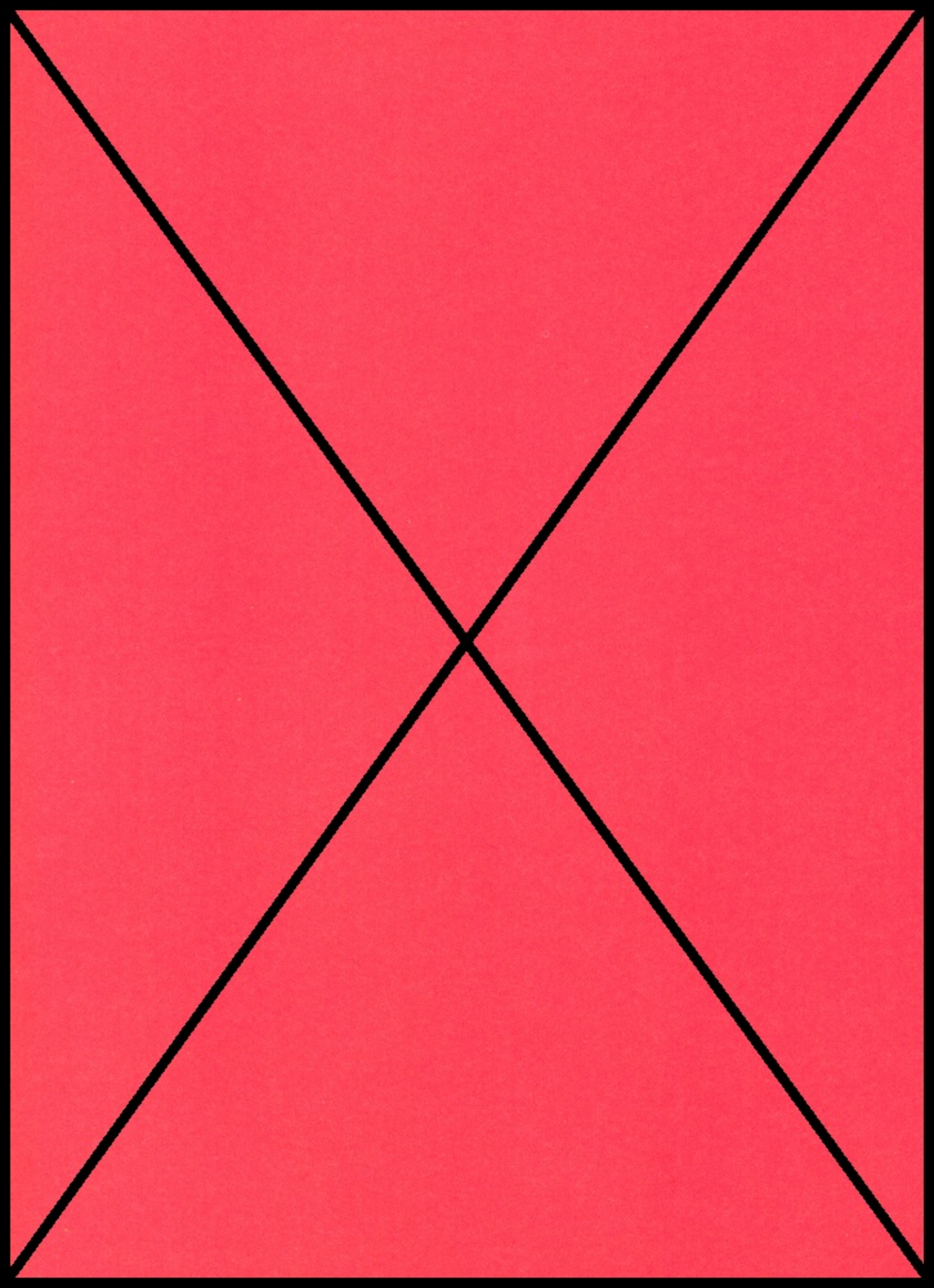

SATNA
CLOCKROOM

jeremy

Hrdost, styl a zábava

Subkultura skinheads patří posledních dvacet let k těm mediálně nejvýraznějším a také nejkontroverznějším. I když se informovanost o její podobě pomalu zlepšuje, pořád panují o jejích kořenech mýty, jež se nezakládají na pravdě. Ten nejrozšířenější je bezesporu představa, že každý skinhead je rasista nebo neonacista.

Kořeny skinheadské subkultury (nebo „kultu“, jak říkají sami skinheadi) leží v Anglii. Zde se v první polovině šedesátých let začali v tančírnách potkávat mladí kluci z předměstí z okruhu tzv. mods se skupinami rude boys tvořenými přistěhovalci z Jamajky. Prolnutím jejich vizuálních stylů vzniká kultura skinheads, která vyznává specifické hudební styly „skinhead reggae“, soul a ska i oblečení vycházející z dělnických kořenů – pracovní boty, kšandy, košile. Oblíbené se stávají módní značky *Fred Perry*, *Ben Sherman*, *Dr. Martens* a později se přidává i *Lonsdale*. Hnutí nebylo nijak politicky vyhraněné a mezi skinheady patřila i řada černochů. V této podobě obliba skinheads vrcholí kolem roku 1969. Následně ale pod náporom subkulturní konkurence téměř zanikají a vrací se znovu pod vlivem britské vlny punku na konci sedmdesátých let, kdy se formuje hudební styl oi! Ve skinheadské subkultuře se objevují nové prvky – jednak obliba fotbalového chuligánství a obecně nárůst agresivního chování. S tím souvisí i nově se utvářející polovojenský vzhled, který využívá vojenské doplňky a bundy typu *bomber*.

Od počátku osmdesátých let pak dochází uvnitř subkultury k vnitřním pnutím, které nakonec vedou k rozdělení na rasistické (obvykle neonacistické nebo neofašistické) skinheads a na skinheady, kteří rasismus odmítají. Mezi nimi se formují i skupiny vysloveně antirasistické (**SHARP** – zkratka hesla **Skinheads Against Racial Prejudice**) nebo ostře levicové (**RASH** alias **Red And Anarchist Skinhead**, kteří navazují na skupiny tzv. **redskins** existující již od sedmdesátých let – neplést s kapelou stejného jména). Všechny tyto skupiny přetrvávají dodnes.

Do České republiky přichází skinheadské hnutí v druhé polovině osmdesátých let. Původně je spojeno s punkem, přičemž obě hnutí na sebe občas berou bizarní podobu, neboť kvůli politické situaci je přísun informací ze západní Evropy výrazně selektivní. K masovému rozšíření skinheads dochází po roce 1989 zejména s nástupem kapely **Orlík**. Ta míchá dohromady skinheadskou módu, vlastenectví, rasismus i důraz na konzervativní hodnoty, což v rozjitřené porevoluční době mnoha mladým lidem imponuje. Kapela ale poměrně rychle ztrácí svůj význam a je vytěsňena radikálnějšími skupinami, které směřují k jasnému

neonacismu. Přesto se od začátku devadesátých let u nás formují i skupiny skinheads, kteří odmítají rasismus.

V Praze se v té době objevují skupiny **SHARP** a **Anti Nazi Red Skins Front**, ovlivněné zejména německou autonomní scénou. O něco později pak přicházejí první vysloveně skinheadské „crew“ (zejména **Bulldog Boot Boys**), které vycházejí spíše z modelu celko-

vého odmítání politiky. Pro skinheads se stává klíčovým bar **Propast** na Žižkově a zejména fotbalový klub **Bohemians**, v řadách jeho fanoušků je početná skupina nerasistických a antirasistických skinheads. Velký nástup subkultury skinheads se objevuje na přelomu tisíciletí. O něco později vzniká bar **Resort**, který se stává základnou pro více antifašisticky laděné skinheads. Značné množství koncertů skinheadských kapel se odehraje ve strahovském klubu **007**, nemalá část také ve squatech **Ladronka** a **Milada**. Objevují se (a zase zanikají) jednotlivé obchody orientované na skinheads. Po roce 2006 obliba skinheads poněkud ustupuje, ale i dnes přicházejí noví mladí lidé, kterým tento starý anglický kult uçaroval.

Buqičák (36 let, DJ a promotér, chuligán Bohemians Praha)

Jak ses dostal ke skinheads?

To je dlouhá historie. V devadesátém třetím jsem se přistěhoval na *Ladronku* a v devadesátém čtvrtém v létě byl benefit v Amsterdamu. Jel jsem tam a v klubu jsem uviděl skinheady. Byli stylově oblečení, koukal jsem, co to je, a začal se o to zajímat. Pak jsem se vrátil do Prahy a tady byl *Pat*, kterej dlouho pouštěl reggae a ska na *Sedmičce* – tenkrát ty úterky byly velký mejdany. Když jsem začal dělat v *Propasti*, dalo se to nějak všechno dohromady. Ostříhal jsem dredy a dal jsem se k tomu.

Takže bylo to...

...přes muziku. Slyšel jsem hudbu, která se mi líbila, a z Amsterdamu jsem si přivezl první kazetu, na který bylo ska. Ten týpek mi to vyčítá nebo vlastně sobě to vyčítá, že místo toho, aby se ze mě stal pankáč, tak jsem začal poslouchat ska.

...a stal se z tebe skin. Jaký jsou podle tebe atributy skinheads? Co dělá skinheada skinheadem? Taková otázka, která se vlastně neustále řeší dokola.

On každěj skinhead se na to kouká jinak. Z někoho dělá skinheada, že si hraje na drsnýho a má drsněj život. Mně se spíš líbí ta hudba a kultura. Když to člověk studuje a vidí, že ta kultura už jede strašně dlouho a že přibývají mladý lidi, kterým se to líbí, a když ho ta hudba baví, nechce být jen konzument. Já tím žiju... Ty voe, jak já jsem vlastně dlouho skinhead? Patnáct let třeba? Furt mě baví ta hudba, ty mejdany a potkávat se s lidma. Děláš věci, který máš rád, a neděláš to sám. Máš partu, a to je na tom to dobrý.

Prošlo podle tebe hnutí skinheads nějakým vývojem?

Přestali bejt jako dřív v tom devadesátým šestým až osmým, to jsme se víc rvali. Jak bylo málo skinheadů, který jsou v pohodě, a hodně

nácků, tak jsme měli o zábavu postaráno. Ale to už se změnilo, náckové nejsou jako my, už se tak neovlíkaj a maskujou se. Zatímco my jsme zůstali u tý tradice oblíkání a stylu života, tak oni to postupně opouštějí. Náckové mizí a přibývá skinheadů. Teď když potkáš skinheada v shermance, levisky, vohnutý džíny, martensky, tak je to spíš nerasistický skinhead nebo skinhead, kterej ví, co je ta kultura zač. Není to žádněj jakoby politik, kterej by běhal po ulici s hákovým křížem na krku.

Co děláš ty sám, abys subkultuře skinheads pomáhal?

Jak už jsem dlouho skinhead, tak dělám mejdany a pouštím hudbu. Dřív jsem dělal mejdany jenom pro ně, ale teď už posledních pár let spíš tu hudbu pouštím všem lidem. Lepší mejdan je, když je tam hodně lidí, tancuje se, chlastá se a občas padne nějaká facka. Dřív jsem dělal koncerty, ale to mě stálo moc sil, peněz a nakonec i kámošů. Je lepší dělat jenom ty diskotéky, protože gramofony, jehly a desky, to je míň nákladů než pozvat kapelu a stresovat se. Raději se už jenom bavím.

Mám pocit, že tvoje osobnost zapříčiňuje, že skinheadi v Praze vypadaj tak, jak vypadaj. Že jsi člověk, který jde dobrým příkladem pro ty mladý, jak by to mělo bejt. Jasný, že je tam nějaká aktivita, ale i ta osobnost a to chování, fungování obecně...

Jak dělám dlouho za barem, tak umím komunikovat s lidma. V *Propasti* jsem slyšel, viděl a zažil takových historek, že lidi asi vědí, že se snažím té kultuře něco dávat, zatímco jiný skinheadi mají baráky, auta a jenom prostě hrabou. Pro tu kulturu se občas snaží něco dělat, ale přitom tím nežijou. Já nikomu nezalívám, že má barák, že má tydlecty věci, ale protože už jsem patnáct let skinhead, jsem jakoby na ulici. Byl jsem na tý *Landronce*, kde si můžeš vybrat, jestli být skin násilník, mít tři čtyři kámoše a tolik se nebavit, bejt často sám, anebo mít naopak hodně kámošů. Mně se třeba moc nelíbí mladý skinheadi, kteří

BRANIK

THE LAST FIGHT

nedělaj bordel, protože jsou takoví hodní, tichý, ušláplý, slušný. My když jsme byli mladý skinheadi, tak jsme furt vysazovali dveře z pantů, támhle jsme natírali kliku zubní pastou. Furt jsme dělali nějaký lumpárny, ale nejsou to lumpárny, který by tě nějak ponížily, ale že se tomu směješ a žiješ život. Že nejses zaprdlej – jen fabrika, televize a spát. Já jsem třeba poznal, že je lepší se bavit s těma lidma, kteří jsou třeba na druhý straně a jsou násilnický a nevědí, jestli se stát, nebo nestát náckama. Začneš se s nima bavit a oni vidí, že my taky děláme bordel, jsme násilníci, ale nepotřebujeme k tomu hajlovat. Tyhle věci jsou v dnešní době úplně mimo mísu. Křičet, že bude třetí světová válka, že vyhrajou bílý hrdinové... Nevím, kam na to chodí nebo kdo jim takhle vymějí hlavu. V dnešní době kdyby se spíš koukali na ty sráče, co jsou ve vládě, co okrádají a svádí to na cikány.

Jak se vůbec vyvíjela situace v Praze?

Nejlepší byla ta *Propast*. Od toho devadesátýho čtvrtýho do devadesátýho devátýho, myslím. To byla hospoda skinheadů s největší partou – *Bulldog Boot Boys*. Potom tady byl Protest, měli kapelu a jezdili do ciziny. Hodně velká parta, ale taky zestárlí a pak neměli hospodu, kde by se scházeli, a jak nebyli aktivní, tak najednou nebyl nikdo, kdo by řekl „pojdte, sejdeme se“. Sejdou se málo, mají rodiny, děti, vztahy, baráky nebo se odstěhovali z Prahy. Když byla ta *Propast*, tak to byl tenkrát boom. V dnešní době se sejdou lidi na Sedmičce na Skaparádě a pak jsou nějaký malý hospůdky. A jak už je to rozkouskovaný, tak jsou na každým sídlišti skinheadi – Řepy, Horní Počernice, to jsou party, který mají hospody a už se vídají jenom na koncertech.

Jaký je vztah skinheads v Praze k dalším subkulturám? S kým se kámoší nebo proti komu bojujou?

Ta skinheadská hudba je od soulu až po hardcore. Na naše mejdany chodí jak hardco-

risti, lidi, co poslouchají reggae, mají dredy – na ně děláme „bu-bu-bu“, smějem se jim, že jsou smradlavý hipíci, ale přitom ta hudba... Dá se tam bavit, je to o srandě a že kluci občas takovýdle věci říkaj, to není nic zlého, ale musíš to dělat. (*smích*)

A co pankáči?

Mezi náma je hodně pankáčů. Třeba ta naše crew, ta je spíš skinheadská, ale máme tam hardcoristy i metaláky. Když máš rád svoji hudbu, děláš kulturu, tak musíš přijímat i jiný lidi. Nebo se zavří v pokoji a nikam nechod. To je tvoje věc. My proti nikomu nemáme žádný výhrady.

Když to nejsou náckové...

Když to nejsou náckové. Když se někomu nelíbí techno, tak na techno nechodí.

Existují podle tebe rozdíly ve skinheads v jednotlivých zemích, nebo jde o subkulturu, která dodržuje stejný étos všude, kam pronikla?

Skinheadi jsou všude úplně stejný. Evropu mám sježděnou, jezdím do Indonézie a do Střední Ameriky a všude je to jako v Čechách. Jsou tam různý party – třeba ty tvrdý, pro který jsou pankáči špíny. V Salvádoru jsem potkal skinheady, kteří dělali na pankáče, že smrdí, ale přitom tancovali na ska a věděli, co to je. A pak jsou skinheadi, kteří se baví s každým.

Jaké je věkové rozpětí u skinheadů v Praze?

U nás to rozmezí je od čtrnácti do čtyřiceti. Ty starší moc neznám nebo to jsou spíš pankáči. Skinheadi, kterým je dneska čtyřicet, ty oblbнул *Orlík*. V té době byli pankáči a skinheadi a dali se třeba k *Bráníku s Orlíkem* dohromady a stali se z nich náckové. Anebo oni už to třeba ani nejsou náckové, ale drží je ti staří známí. Třeba z deseti jsou dva náckové, ale oni se jich nezřeknou. Už to nehlásaj, protože poznali, že mulatky jsou nádherný ženský.

Jak je to s holkama? Jsou? Nebo je to spíš mužská záležitost? Skingirl nebo rennie...

Holek je hodně. Ska je taneční hudba a ty holky se oblikaj jako skinheadky. A i zůstávají v tý kultuře. Jsou holky, který spíš řeší hadříky, shermanky, pak se rozejdou a hadříky letí do koše a už je nikdy nevidíš. Ale pak jsou holky, který u tý hudby zůstanou, protože je baví, a některým je třeba i třicet. V Hamburku jich je třeba víc, ale my jsme v tomhle ještě pozadu.

Původní skinhead byli hodně spojený s fotbalem a chuliganstvím. Je to tak i v Praze?

Já na Bohemku chodím třeba od toho devadesátýho pátýho a tam vždycky byli i pankáči nebo lidi, kteří kouří trávu. Je to takový volnější. Když chceš jít na fotbal, tak si chceš jít pokecat a ne koukat, jestli za tebou nestojí čurák, co hajluje a vyndává kudlu, že tě bodne. Na Bohemce jsou hodně skinheadi a hodně part, i z jiných měst, protože nemůžou chodit na fotbal ve svém městě, kde chodí debilové. Tak chodí na tu Bohemku, kde chtějí něco zažít.

Když se mluví o skinheads, obvykle se mluví i o násilí. Jaká je tvá zkušenost ve skinheadský subkultuře v Praze?

Myslím, že dřív se to rvalo o hodně víc. Na koncertech už jsou starší, který koukaj na to, aby tam nebyly zbytečný konflikty, protože se jdou bavit a tancovat. Porvat se můžeme na fotbale nebo si domluvit s jinou partou sraz. Ale násilí k tomu patří. Jsou to kluci a každý je jinej. Když seš skinhead, máš bejt rebel, dělat bordel, a je lepší se rvát s fízlama a náckama než se rvát mezi sebou. S těma fízlama je to těžší, protože pak máš ty paragrapy. Bojiš se jít sedět.

Je tady známé heslo A.C.A.B. – All Cops Are Bastards. Jaký je podle tebe vztah skinheadů k fízlům?

Já jsem skinhead, který se s fízlama nebaví.

Já si jedu svoji kulturu a svoje kámoše. Když někdo nabourá auto nebo vidím bouračku, zavolám fízly, ať to nemusím řešit já. Ale je lepší je nevidět.

Další oblíbený téma je otázka patriotismu. Co pro tebe znamená česká vlajka, cítíš se být patriotem nebo lokalpatriotem?

Jako já mám rád Čechy, a když jedu do ciziny, tak se sem vždy rád vracím, protože tady jsem doma. Mám tady rodinu, kámoše a je to prostě můj domov. Když jsem v cizině, tak říkám, že jsem z Čech, ale to je tak všechno. Nevím, na co bych měl bejt hrdej. Na politiky? Jsem hrdej na tu krajinu, mám rád Čechy, ale každé stát má svoji krásu. Kdybych žil v Německu, tak jsem hrdej na Německo.

A jak to máš s politikou?

Já politiku vůbec nejedu. Politici jsou lháři. Ta naše parta se nebaví o tom, kdo má jakou „volební kartičku“, komu ji dal. Tohle není součást naší kultury. Mně je jedno, jestli lidi volí ODS, nebo ČSSD. Ty mladší třeba volí ODS, protože chtějí bojovat proti komunismu, ale já si myslím, že to jsou takový kecy. ODS a KSČM jsou stejný lháři.

Vidíš nějakou budoucnost skinheadství a myslíš, že se to vyvíjí dobrým směrem? A vidíš naději v těch mladej, nebo myslíš, že to chcípne?

Naše parta byla první, která to v týhle kultuře trochu rozjela, a jenom vidím, jak to přibývá, jak starý kámoši zůstávají a už nejsou třeba tak radikální, ale furt si jedou tu kulturu a přijdou na ten mejdan. Jak neumřou pankáči, tak neumřou ani skinheadi. Ale třeba zanikne hardbass, protože je to totální pičovina, která nemá žádnou tradici. Skinheadi, pankáči, metaláci, to jsou kultury, který mají tradici a ta prostě neumře.

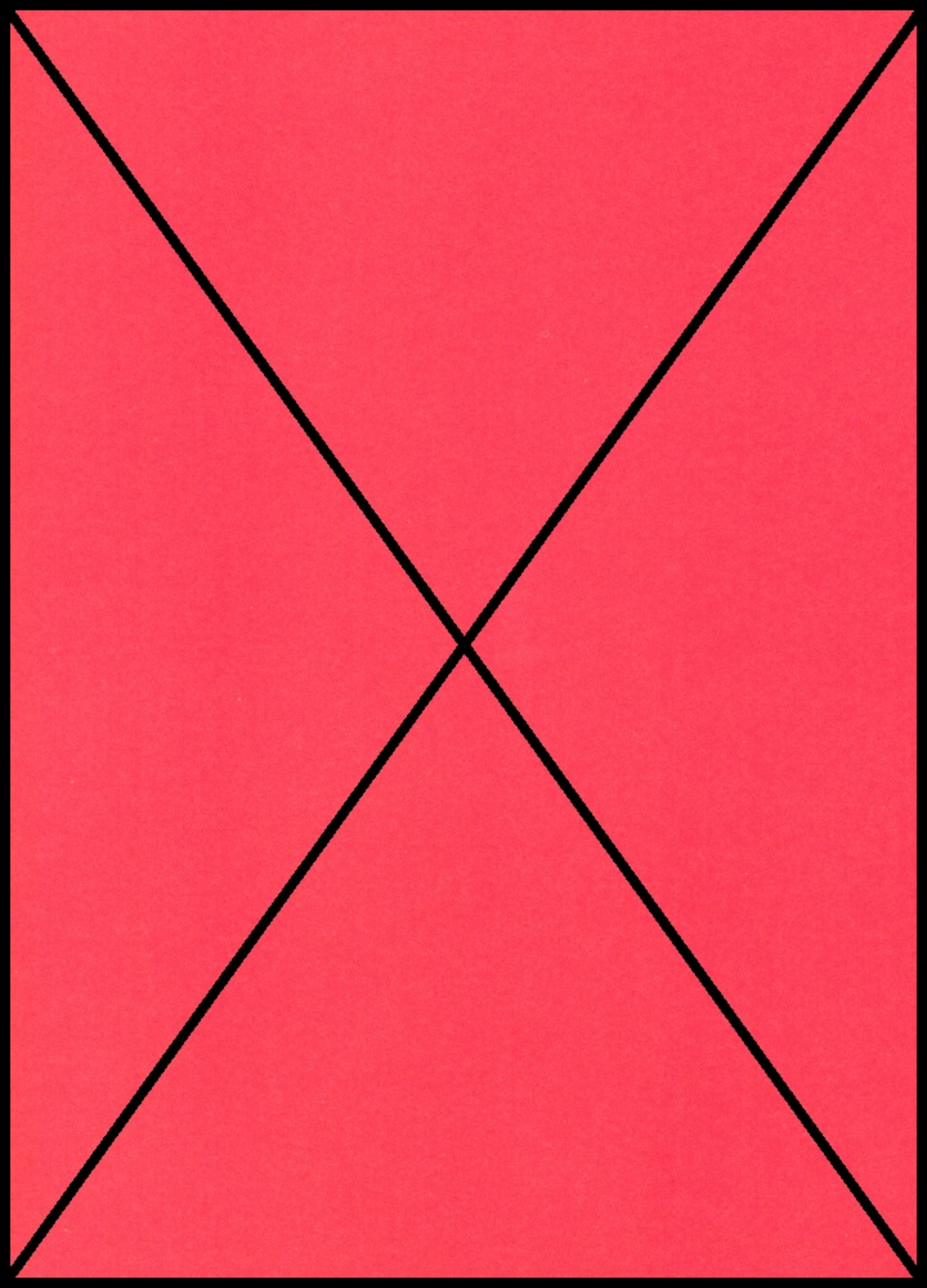

Tak trochu jinéj mejdan

„Techno je všechno,“ tak zní jeden hloupej slogan, na nějž lze navěsit mnoho významů. Třeba že je v podstatě nesmyslný určovat konkrétní myšlenkový hranice freetekno subkultury. Shoda se hledá těžko a je závislá na pohledu konkrétních part i jednotlivců. Na jednom se ale shodnou všichni, na potřebě svobodnýho divokýho mejdanu bez omezení a za řevu elektronickéjch beatů. To není tak málo, jak by se mohlo na první pohled zdát.

Tak především – tady nejde o žádněj městskej kmen, když už, tak o kmen, kterej z města pravidelně vylejzá. Tohle jsou lidi, který se nehodlaj jen tlačit v klubech a neustále platit vstupný, ani nechtěj hrát směšný hry jedný party proti druhý partě, kluků s čírama proti klukům v teplákovejch soupravách. Město je pro ně těsněj prostor sešněrovanej od hlavy až k nejspodnějším patrům spoustou omezení, stvořenej jen pro velmi výběrovej, dopředu danej katalog dobrodružství. Tyhle lidi spojuje touha z města na nějakou dobu zmizet do míst, kde bude možný si přestavět kus území aspoň na několik osvobozenějch momentů podle svýho.

Ale aby bylo jasno, tohle nejsou ani žádný trempíci a kotlíkáři. Návrat k přírodě? Sám o sobě k smíchu. Do polí, lesů i hal se chodí znovu je obsadit, být jen na pár nocí. Občasní nomádi sice nepoložej základy novejších měst, jejich ležení se ale na omezenou dobu malým městečkem stane. Civilizací zatím nedotčený místa se změní na scenerii, v níž se budou potkávat moderní hejblátka a světla přivezená z města s místní faunou a flórou.

A proč vlastně? Dá se odpovědět různě. Mohl bych vyprávět, že už jsme poslouchali příliš moc řeči o svobodě, a přitom tvrdli v rozpalcelovaném prostoru. Mohl bych se zatvářit duchaplně a odříkat standardní povídačku o dočasných autonomních zónách, který podle Hakima Beye znamenají

uskutečnění volnosti na pár chvil v nějakém místě, který zatím systém nevidí – a tyhle řeči bych mohl ještě zamíchat a opepřit nějakajma kecama postsubkulturálních teorií o postmoderním nomádství, tribalismu, individualizaci kulturní identity a samoučelnosti stylu. Nechat pět minut odstát a podávat za studena... Mohl bych s trochou romantiky mluvit o bílejších cikánech. Anebo bych prostě

mohl říct, že mnohá louka je jako stvořená pro svobodnej mejdan a tuhle tvrdou, ale taky hravou a sebeironicky, kolážově dělanou elektronickou muziku – kdoví, třeba to poslední tvrzení všechny tři předchozí do jistý míry obsahuje.

„Tohle je dunící a blikající peklo zkřížený s nějakou hodně vzdálenou planetou.“ Ten pocit první freeparty bych mohl kdykoliv znovu přivolat, i když už se všechny jeho původně jedinečné atributy dávno staly rutinní záležitostí. Úžas násobenej vědomím, že tady

na tom prostoru funguje něco, co nefunguje snad nikde jinde. Kyselinový (bez)vědomí, že tohle z řetězu utržený, elektronický mejdanový maratonství („on top non stop“) jen tak neskončí. Všechno společně (světla, hudba, podivný technoauta, přírodní kulisy) pracovalo na jediný věci, přesvědčit tě, že zrovna tady a zrovna teď je všechno jinak, než to znáš. Čistá psychonautika. Postrádalo to

jakoukoliv viditelnou direktivu, což nemělo žádné vliv na funkčnost toho chaotického a omámeného organismu. Podstata se nevysvětlovala, nebylo třeba se na ni ptát, stříkala ze všeho a všech kolem. Myšlenka, pokud byla, tak od počátku neviditelná, nevyčtená – přitom určovala charakter mejdanu. Reakční zábavě, která je pouze jinou formou konzumu, se to nějak nepodobalo, pro trh tady nebylo místo. Soběstačnost – i když v podobě apokalyptický zábavy – pasivní konzumentství vylučuje, stejně jako se nehodí ke skromnosti nomádství (*Home is where you park it*). Zábava je možná špatný slovo, řádění by sedlo víc.

„No jo, to bylo tehdy, to už dneska nikdo nepochopí.“ Moc dobře vím, že dokola omílaný „zlatý čas“ počátků úzce souvisí s tím, že už jsou prostě starý. Nostalgie po tom, co bylo až mnohem později pojmenováno v technošským slangu jako *spirit*. Ve skutečnosti šlo o vybledlý

stránky neexistujícího „rodinného“ alba lidí, kterejm je najednou třicet a víc a furt se nemůžou úplně vymanit z kruhu, v němž už toho moc nenatancujou...

Něco navíc tam bylo, to vím taky. Všechno, a dokonce i to odvázaný techno bylo tehdy nějak míň spořádaný, a hlavně míň ukecaný. Nikdo nevedl na internetu ještě řeči o tom, co je nebo by mělo bejt to zaručeně pravý vyjádření týhle v podstatě mlčící, ale konající subkultury. Každý si jel svý. Nebylo moc o čem mluvit, ještě to bylo dost dobře vidět...

Dnes zapomenutá (po)revoluční euforie ve skutečnosti dohasínala mnohem dýl, než se říká. Navíc ji ještě jedno desetiletí provázela nevědomost a diletantství ve všech patrech společnosti. I díky tomu se ledacos dalo

dělat tak, jak to dnes už zkrátka úplně nejde. Co to přesně je, ta svoboda kapitalismu, zjišťovali všichni bez rozdílu a nikdo ještě nemohl vědět, zda do ní náhodu nepatřej i pankáči v nákladčích a dodávkách, který notabene přijeli se svým hudebním kolovrátkem právě ze Západu. Oni zase vycejtili, že tahle země se bude chvíli probírat, než nastoupí represivní cestu, kterou znali třeba z Anglie. A využili toho beze zbytku. Výsledek? Ukažte mi dnes jakékoliv evropskej stát naší velikosti, kde lze mluvit o víc než stovce existujících soundsystemů...

Blbý je, že se tohle zaklínání světlou minulostí stalo tak trochu samoúčelnou odpovědí na všechno mladší, krotší nebo prostě jenom jiný. Uctívání kořenů začalo smrdět samolibostí a patentem na pravdu. Z technonómádů, bez kterých bychom znali maximálně house party, se zas v řeči některých technařů postupně stali „špinavci“, co kazí scénu, a kontury se – krom jednodušejší a taky sjednocující touhy po mejdanu – začaly rozpadat. Z kořenů se staly legendy, z legend mýty a teď už jsou to jenom povídačky starejch sebe-lítostivců. Zkrátka normálka...

„Pamatuješ, jak jsme tehdy udělali tři sta litrů?“ Tohle byla jedna z mnoha variací na „zlatý časy“. Vytěsňený subkulturní realie, který bych nerad opomíjel, i když vím, že se o nich veřejně moc nemluví a psát by se o nich nemělo už vůbec. Dnes, když „nebezpečí“ spojený s freeteknem – až na výjimky – kleslo v ČR na nejnudnější („zapomenuté“ nahlášení akce, alkohol za volantem), by se ale trochu mohlo. Tahle subkultura totiž do vínku původně dostala krom podvratného potenciálu v podobě ilegality akcí i bezdomoveckou schopnost recyklace, která začínala u vyhozeného šrotu a končila za supermarketem u kontejneru plného jídla. Vždycky se našla část lidí, kterejm balancování na hraně zákona tak úplně nestačilo, a tak vědomě skákali do podzemí, kde platily docela jiný zákony. Motivace k čórkám nebyla v podobnejch případech nikdy jen čistě kriminální, dobrodružství spolu s adrenalinem jsou samy o sobě slušnej motor a nouze nakonec doučí, co je třeba. Spíš než jako klasická zlodějina se to dalo chápat taky jako pirátství svého druhu. Ty velký káry ostatně děsně žerou a pohyb byl přeci zásadní požadavek. Dělat to bez jedů se zdálo podobným nesmyslem jako dělat to bez hudby. Evropský počítače ještě nebyly v síti a ze sítí ochránců pořádků se vcelku dařilo unikat. Občas teda s deportama. *A.C.A.B.* byla zkrátka mantra, která zdravila policejní helikoptéru ze střechy nejednoho nákladáku, a buzerace ze strany fízlů byla tak samozřejmá, jako že ráno vyjde slunce. Nakonec to byla přirozená válka a v podstatě i přirozený nepřátelství...

„Neserte se do nás, my vlastně nevíme, jestli se chcem srát do vás.“ Politika? Jedno z témat, o kterejch šlo na internetech prohádát hodiny, aniž by si člověk mohl být jistej, že často do krve jdoucí opozice vycházej aspoň ze stejného pochopení věci. Heslem a univerzální odpovědí na všechno se stala „apolitičnost“. Jenže člověk nemohl tušit, do jaký míry je to obrana před nejrůznějšíma blouznivcema našich hor, který by z „teku“ rádi udělali politickej program a základ pro nějakou pirátskou, ganžáckou nebo jinou čuráckou stranu. Případně jak moc jde

neek
KARLSRUHE

BEZLN
TIERRA Y LIBERTAD

1072 MV 421

o ochranu před levičáckejma i pravičáckejma horlitelama, který by technařům rádi vrazili do ruky černorudou vlajku a vysvětlili jim, že freetekno je vlastně subverze moci kapitálu, nebo by jim nejradši vnutili volební lístek s tím, že mrdání beden je přece základ občanské společnosti. O. k., sebeobrany nezávislosti scény není nikdy

dost, ale není to celý spíš jen variace na ideologii apatie, která je charakteristická pro většinu společnosti?

Zároveň se někdy zdálo, že to, o čem levičáci jen kecali, technaři prostě dělali. Tady byly opravdické komunity a vlastně i opravdickej boj se systémem, kterej sestoupil na louku v podobě robokopích mlátiček. Tohle „dělání věcí“ nemělo ale potřebu přetavit se v jinej program než *fight for your right*

to party!, a když některý politický chytrolíni čekali, že nakládačka technaře zpolitizuje, spíš je to vytrestalo. Nedočkali se soundsystémů podporujících stávky, jako se o nich vyprávěly mytický zkazky z Velký Británie a Francie, ale spíš spousty ještěřů s pavlovovským reflexem na slovo „Paroubek“ a vše, co by jim mohlo zavánět.

Zasloužilci českého undergroundu Jirous a Penc se po jednom policejním zásahu pokusili vecpat technařský scéně do úst starý androšský heslo *Neserte se do nás, my se do vás taky nesereme.*

Možná to spouště těch apolitickejch sedlo, ale člověk se nemoh zbavit pochyb. Samozřejmě že se do vás sereme! A samozřejmě že nás baví, když vás serem!

Tahle scéna se umí vrátit do města – a v plný parádě. Všechny ty street parties pozdních devadesátých let, bez kterejch by se v Česku jen tak nezačalo mluvit kriticky o globalizaci, si nejde představit bez soundsystémů. A karnevaly, který tahle komunita začala dělat od roku 2003, nebyly jen prohlášením Jsme tady a musíte s námi počítat. Zejména v posledních letech vyjadřovaly i něco dalšího, na čem se tenhle pestrobarevněj pronárod přes všechny rozdíly tak nějak shodl (nebo mu to bylo aspoň dostatečně lhostejný, než aby protestoval proti tomu, že se to jeho jménem říká): odpor ke kamerám v ulicích, podporu squatům, který ostatně pro freetekno znamenaly jeden z mála městskejch azylů, ale taky solidaritu s jinejma, který byly médiema tohohle systému lejblovaný jako „nepřízřusobivý“, což je přídavný jméno, který jde hrozně snadno pochopit jako synonymum svobody...

„Tohle je moje rodina!“ Říká se tomu *soundsystem*, ale klidně bych mohl říct rodina. V širším a taky pozapomenutým smyslu velkých kmenů, tlup, band a gangů. To slovo zní sice pateticky, ale z rodiny je nakonec člověk vždycky hlavně na nervy, a tady to platí tuplem. Pokud jde říct, že pod kolonkou *freetekno* vidí každé něco trochu jiného – jedni vybledlejší, radikální životní styl technotravellerů, kterej už sami z většiny nepraktikujou, a druhý především specifickou hudební subkulturu a nevázané víkendové mejdan –, tak příslušnost ke kmeni, zdá se, pocítujou všichni stejně. Zatímco v jiným směru se těžko hledá souznění nad tím, jestli postupná a při pohledu na ostatní subkultury i neodvratná proměna komunity značí její úpadek, nebo vývoj, tady cítí všichni obdobně. Někde jde o společný život se vším všudy, někde jen částečně a jinde o společný víkendy na mejdanech nebo o společný vlastnictví techniky. Výsledek je ale docela stejný. Nakonec i ta vzájemná, nijak extrémní, místy snad až ozdravná řevnivost mezi jednotlivěma partama toho byla a je důkazem. Nechybí hrdost na to své a na ty své. Ovšem ke skautingu to má fakt daleko. Něco to může říkat o současnosti a možná i současný nukleární rodině, něco to může vypovídat o nás. Stádnost to ale není, tlupa není stádo. Motorem týchle neuznaný rodiny pochopitelně byly a jsou společný zážitky a zkušenosti (nejen) ze společného kalení. Patřej tam i takový, na něž v prostředí tradiční rodiny těžko kdy vůbec narazíš...

SGX (38 let, kreslíř, návrhář street-wearové značky, DJ a zakládající člen soundsystému *Cirkus Alien*, <http://ca.freetekno.cz>, www.aliendna.cz)

Před lety jsi mi v souvislosti s fenoménem freeparties řekl: „Přivádíme lidi na scesti.“

Co přesně jsi tím myslel?

Přivádět lidi na scesti nikoliv snad se škodolibým úsměvem v koutku úst, ale spíš jako vrazení klínu do soukolí času těch jednotlivých životů... Prostě kdo k tomu čuchne, projde si tím, určitým směrem ho to ovlivní, vykolejí, ukáže mu to, že existuje možnost dělat věci jinak, přehodnotí svůj dosavadní pohled na svět. Je to recept na organizované exodus z prefabrikovaného života, kterej ti nalajnuje rodina, škola a další instituce. Nemá to předem daná pravidla, ty se utvářejí organicky uprostřed těch band a partiček. Je to často na hraně, drsný až na kost, ale taky příjemný, až mrazí v zádech... Ten pocit

svobody, síly, radosti z toho spoluprožívání na louce, tancování před soundem, harcování v nákladácích, ale zároveň i strach a pocit štvance, vydědění. Celá škála emocí, který normálně nemáš šanci zažít, a to ti dá dobrou průpravu. A to je na tom důležitý.

Jak se za víc než patnáct let, co zblízka sleduješ českou freetekno scénu, proměnila?

Nabyla na objemu. Párkrát dostala na frak, ale nic výraznějšího se s ní nepříhodilo. Vyznačuje se obdivuhodnou konzistencí i adaptabilitou. Tu a tam se objeví něco, co ti vyložené udělá radost... Tu největší, když se nějaký originální kousek podaří tobě nebo společně se soundsystemem. Nějaká vychytaná party, o který si pak všichni dlouho povídají, která se jim vryje do paměti.

Co pro tebe po těch letech znamená zůstat ve scéně? Není to už únavný?

Už nemám tolik energie ani času, že bych

jen tak naskočil do nákladáku a roky pak travelil s technivalovou karavanou, ale když se tudy v létě nějaká vlna prožene, na pár týdnů se jí nechat unášet, to ti připomene všechno předtím, a najednou je to zase stejný... Pořád to funguje, je to magie. Baví mě navíc neskutečně, že se můžu podílet na tom, jak akce bude vypadat, už tím, že dělám letáky, ilustrace a představuju si ten mejdan, čarodějnickej sabat, slet UFO... Prostě čumím na ten obrázek, snažím se mu vdechnout nějakou energii a těším se, že až to uviděj ty lidi, co po tom jdou, že je to potěší, nakopne, inspiruje, že si řeknou, „ták, a jedem a třeba i přes půl Evropy“. Hlavně to funguje v létě, kdy je to víc internacionální, o potkávání. V zimě to zaleze do haly a to už nebejvá úplně ono.

Kdybys měl jedním slovem definovat *freeparty*, jaký by to bylo?

Co to je definice *freeparty*? Že ti jednu švihnu! (smích)

Souhlasil jsi s ukončením *Czechteku*? Proč?

S tím, že už není pravidelně *Czechtek*? S tím ano. Už poprvé, když jsem slyšel slovo *Czechtek*, mi z toho názvu čouhala sláma z bot. Na druhou stranu ten pravidelnej letní technival v Čechách si od Hostomic držel docela slušnou úroveň, byla to trevelerská štace, bylo se na co dívat, přijela spousta lidí z ciziny, mělo to něco do sebe. Ale po těch všech zmatcích, který následovaly po *Mlýnci 2005*, jestli ofiko, nebo ne, ve spolupráci s ministerstvem nebo s bůhvíkým, jestli tam budou už jen stánky s cukrovou vatou a buřtama... tak jsem radši, že už není. Je spousta jinejch akcí, i těch, který se velikostí i duchem technivalu blíží... a není nikde psáno, že třeba v budoucnu zas něco opravdu „open to all soundsystem and artist“ opět v Čechách nebude.

Bez muziky a dýdžejů by tahle scéna nebyla ničím. Ty sám hraješ, čím je pro tebe zrovna tahle hudba jedinečná?

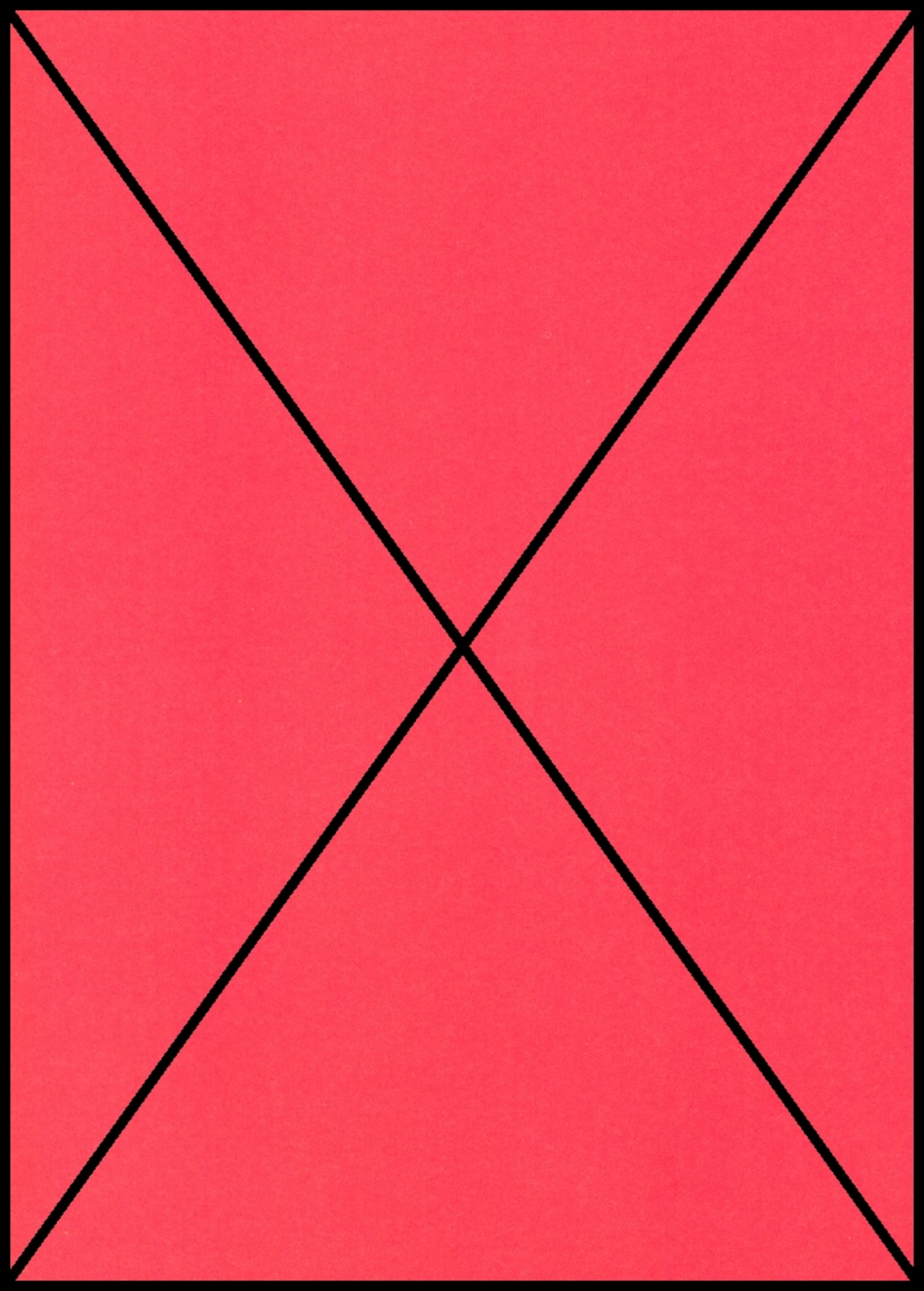
Muzika je v centru toho všeho... okolo ní se to točí. To je to pojivo, který to celý drží pohromadě, protože ono je to jinak tak krásně nesourodý. (smích) Dýdžejoval jsem i před technem hip hop a hardcore, hlavně na *Sedmiče*, takže muzika mě brala vždycky. Ale míchat beaty, uvádět lidi do transu, nechat gradovat energii acidovejch tracků, to chřestění toho vesmírnýho blikajícího hmyzu někde na louce... to jsem zažil jen jako DJ s techno soundsystémem.

Máš nějakou představu o budoucnosti *freetekna*? Je vůbec třeba, aby se někam vyvíjelo?

Budoucnost *freetekna* vidím různově. Až se rozpadne Evropská unie, zhroutěj světový trhy, vypukne panika, sociální nepokoje a svět se ocitne v naprostým chaosu, tak máme know-how, jak to přežít, a ještě se u toho pobavit. Takovej malej technařskej survival kit.

Duhová rodina v harmonii s přírodou

Utopie, nebo fungující model nehierarchické společnosti? Na to, že se na nich potkávají party anarchistů, kteří žijí v míru a lásce, ale nemají strukturu ani vůdce, jsou setkávání *Rainbow Family* překvapivě výkonné.

„Welcome home,“ volá vesele nahý vousáč s tělem potřeným popelem a já znaveně z propocených zad shazuji batoh na zem. Za sebou mám pěkných pár kilometrů stoupání do prudkého kopce a stopování značek z kamenů, větví či barevných fáborků. Auto zůstalo kdesi hluboko pode mnou na podmáčené louce mezi vesele pomalovanými dodávkami. Ale ten výšlap stál za to. Je to úžasný pohled. Celé údolí je poseto desítkami týpí, stovkami stanů, jurt a přístřešků, pospojovaných spleť cestiček vyšlapaných ve vysoké trávě. Cítím vůni ohně a zdáli zní zvuk bubnu. Odpolední slunce vrhá dlouhé stíny. V místě, kde je půda méně svažitá, stojí v kruhu vytýčeném vlajkami snad tisícovka pestrobarevně oblečených lidí. Drží se za ruce a zpívají: „We are circling, circling together. We are singing, singing our heart song. This is family. This is unity. This is celebration. This is sacred.“

Počátky hnutí *Rainbow Family of Love and Living Light* splývají s érou hippies, tedy s polovinou šedesátých let 20. století v Americe. Tehdy vrcholily závody v jaderném zbrojení, Američané se chystali přistát na Měsíci a u tehdejší mládeže vyvstala velká poptávka po netradičních náboženských prožitcích, po mystice a necírkevních náboženských směrech. Etablovaná náboženství byla odsunuta do pozadí a místo nich se rozvíjela kulturní a duchovní hnutí, která měla za cíl dosažení úplné náboženské svobody pro každého člověka. Ve stejném období britský biochemik James Lovelock a Lynn Margulisová oživila hypotézu o bohyni *Gaia*, pramatce Zemi. Navazují v ní na příběhy zachycené ve staroindických védách a mýty původních obyvatel Austrálie a Ameriky a Zemi nevnímají jen jako neživou masu chemických sloučenin, ale jako jedinečný superorganismus se schopností samoregulace.

Lidé nespokojení s konzumním životním stylem hledali alternativu a po celých Spojených státech začaly vznikat komunity podobně smýšlejících jedinců. Mezi první patřila komuna Loua Gottlieba nazvaná *Morning Star*, jež

se usadila poblíž San Francisca, nebo *The Farm*, kterou v roce 1970 založil v Tennessee beatnický guru Stephen Gaskin. Organizátoři prvního setkání chtěli, aby se akce lišila od velkých hudebních festivalů, jež se konaly na přelomu šedesátých a sedmdesátých let. Mělo jít o nekomerční záležitost, která se obejde bez

velkých kapel a ústředního pódia. Na rozdíl od sanfranciského *Be-In*, které se také honosilo přívlastkem „setkání kmenů“, mělo setkání proběhnout v lokalitě vzdálené civilizaci, někde v „divočině“.

První shromáždění se nakonec odehrálo u Strawberry Lake v Coloradu v roce 1972 a zúčastnilo se ho (i přes překážky ze strany policie) více než dvacet tisíc lidí. Shromáždění se od té doby konají každoročně až do současnosti. V roce 1983 proběhlo v severní Itálii první evropské setkání *Rainbow Family*. Od té doby se rok co rok vždy v jiném státě Evropy setkává několik tisíc účastníků. V České republice se *Rainbow* jako neformální organizace ustavily v roce 1995. Stalo se tak při příležitosti konání evropského shromáždění poblíž Pohorské Vsi na Šumavě. Setkání pořádaná českou Rodinou jsou stále jen slabým odleskem amerických či evropských shromáždění i proto, že v Česku má hnutí asi pět set členů.

Rainbow je pokusem o vytvoření utopie. *Duhová rodina* stejně jako dřívější utopisté přijímá vizi funkčního modelu lepší a spravedlivější společnosti založené na duchovní obnově, spolupráci a sdílení. *Rainbow* usilují o vytvoření ekologicky přijatelné infrastruktury v „divočině“, spravované na základě konsenzu. „Muži, ženy a děti, kteří všichni chtějí následovat bezčasou stezku lásky a moudrosti v něžné společnosti nebe, větru, mraků, stromů, vody, zvířat a trav – to je kmen,“ píše beatnický spisovatel a environmentální filozof *Gary Snyder*.

S jinými utopickými komunitami, které popsali historikové či sociologové, má však *Duhová rodina* jen málo společných znaků. Nemá žádné stálé sídlo nebo stálou základnu, žádnou formální organizaci, charismatického proroka, hierarchii nebo rozpoznatelné vedení. A také neexistují žádná kritéria pro přijetí nových členů. Od nových členů se nevyžaduje žádný hmotný vklad nebo osobní sebeobětování a členové nemusejí vykonávat stálé pracovní povinnosti.

Rodina se nepokouší usměrňovat sexuální vztahy svých členů, nevyžaduje změnu přesvědčení ani nijak neovlivňuje výchovu dětí.

Duhová rodina je výjimečná ještě v jednom ohledu. Setkání *Rainbow* jsou uskutečňováním toho, co anarchistický teoretik *Hakim Bey* nazývá dočasná autonomní zóna. Nejde o zřízení státu, místo toho je dočasně „osvobozeno“ území, na kterém se shromáždění koná. Zóna se poté znovu rozpouští a ustavuje se jinde. „Svobodná enkláva“ se dá

udržovat pravidelným přesouváním celého kmene. Na rozdíl od migrace se však kmen přemísťuje tak, že se rozptýlí do širší společnosti (nepřátelského Babylonu) a znovu se ustaví v jiném čase a prostoru. „Tato nová subkultura,“ píše Snyder, „je ve skutečnosti podobnější starému a úspěšnému kmeni evropských cikánů – skupině, která žije mimo národnostní či územní hranice a která si uchovává své vlastní hodnoty, svůj jazyk a náboženství bez ohledu na zemi, ve které žije.“ Vždy se najde někdo, kdo shromáždění zorganizuje, ať už kolektiv, nebo jednotlivec.

Nikdy a nikde jsem se necítil tak svobodně jako na setkáních *Duhové rodiny*. Jakkoli zní prohlášení o lásce a harmonii mnohdy pateticky, faktem je, že i když přijedete nasraní a k harmonii máte velmi daleko, stejně vás to dostane. Vždyť kam jinam můžete přijet bez peněz, stanu, spacáku, jídla, nikoho tam neznat, a přesto nijak nestrádat a cítit se jako doma?

Radók Z. (36 let, umělec na volné noze, žije na Vysočině, vyrábí hudební nástroje a cestuje po světě.)

Bratře Radóku, ty jezdíš na *Rainbow* od toho devadesátého pátého roku? To bylo to první?

To jsem ještě byl takovej puberták, kterej o tom v podstatě nic nevěděl a byl jsem tam pouze na víkend, takže příliš krátce na to, abych tu myšlenku pochopil. Ze začátku se mi asi nejvíc líbilo, jak různě tam lidi vypadají. Je to taková směsice jak v nějakém cirku. Dost vlivů je tam z Indie a všech možných domorodých subkultur z celého světa. To se týká jak oblečení, tak účesů, ozdob nebo náušnic. *Rainbow* mají nějakou filozofii, kterou se snaží ukázat i navenek.

Začal ses už tehdy považovat za *Rainbow*? Mluvíš tak o sobě?

Nemluvím tak o sobě. Nemluvím tak o sobě, protože si nemyslím, že by někdo byl *Rainbow* a někdo nebyl. Asi je to spíš o té vnitřní filozofii, o tom, jak kdo cítí ten svět a život. A to, jestli byl někdo jednou dvakrát na *Rainbow*, neznamená, že je *Rainbow*, nebo že není. Někdo může být na shromáždění pětkrát, a není víc *Rainbow* než někdo, kdo tam byl jen jednou.

Přemýšlíš o sobě jako o součásti *Family*?

To jo, protože ta filozofie je mi blízká, ta myšlenka, vztah k přírodě, vztah k ostatním lidem, k hmotě, k penězům. Je to filozofie, kterou takhle cítím.

Mluvíš o vztahu k různým věcem.

Ale jaký ten vztah je?

Tak já bych řekl, že *Rainbow*, *Rainbow Family* nebo *Rainbow filozofie* je prostě o jiným vztahu ke světu. Ten žebříček hodnot je uspořádaný trošku jinak, než jak to má takovej ten konvenční člověk, a to zejména ve vztahu k přírodě. Já to cítím tak, že příroda je něco, co tady bylo mnohem dřív než my a že to je něco, bez čeho bychom vůbec nebyli, něco, co nám dává, třeba nevědomky, pocit nějakého štěstí, pocit naplnění. Dnešní lidi si to třeba vůbec neuvědomují a hledají to naplnění někde úplně jinde. Když jsme odtrženi od přírody, ztrácíme svoji vnitřní harmonii, ztrácíme rovnováhu, a z toho vznikají všechny možné problémy, psychický i fyzický, který máme, a tak dál. Z toho vyplývá i vztah *Rainbow* k penězům. Peníze, to jsou prostě jenom nějaký papírky, který už nejsou dneska ani ničím krytý, takže je to vlastně úplnej nesmysl, tady ten mamon těch peněz, to hromáčení. *Rainbow Family* nazývá ostatní lidi bratry a sestrami, což znamená, že jsme si všichni rovni. Není nikdo víc, nikdo míň. Není to tak, že by někdo byl velitel a někdo jinéj poddanej nebo pracovník.

Jak u *Rainbow* cítíš vztah k většinové společnosti?

Já poslední dobou bydlím na venkově a nestýkám se moc se společností. Čím dál víc se od ní oddaluju. A když jedu do města, tak už prostě moc ty lidi nechápu. Nechápu, co se tady děje. Nechápu, za čím se všichni ženou. Úplně se mi to odcizuje, když vidím, jak je všechno o byznysu a o penězích a na nic a na nikoho se nehledí. Hlavně, když z toho něco je.

Cítíš se na Rainbow lépe než ve městě? Máš pocit, že jsi tam jakoby venku z *Babylonu*, tak jak to *Rainbow* definují?

Jo, cítím se tam jinak, cítím se tam líp. Ono je to dost asi daný tím, že to setkání je většinou v přírodě, takže tam nejsou ty negativní vlivy. Na *Rainbow* jsou zakázaný – nebo zakázaný v úvozovkách, tam není nic zakázaný, spíš je lepší slovo nedoporučený – věci jako elektrický zařízení a právě peníze a tak. Je to tam čistě o přírodě a o tom, že se společnými silama vaří na ohni třeba pro dva tisíce lidí. Je tam taková sounáležitost. Nemůžu ale říct, že tam je všechno perfektní. I tam občas člověk vidí, že se pár lidí dře a ostatní mají jenom chytrý řeči, ale když je potřeba donést dřevo nebo něco takovýho, tak se někde zašijou. Takový věci jsou asi v každé společnosti, ale celkově je to tam úplně o něčem jiným. Ve spoustě textů se *Rainbow* charakterizují jako alternativa, jako cesta ven z *Babylonu*.

Souhlasil bys s tím, že to je pokus o nějakou utopickou alternativu vůči většinové společnosti?

Určitě, určitě! Některý lidi tak žijou pořád, že třeba cestují na těch karavanech nebo žijou na nějakých samotách. Pak jsou tam ale lidi, kteří normálně pracují ve městech a je to pro ně jenom taková dovolená, kde se prostě zrelaxují a dobijou energii. Ale více méně je to asi alternativa.

V rámci *Rainbow* se profilují taky různá náboženství. Jaké proudy, ať už náboženské, nebo filozofický, jsou tam podle tebe nejvýraznější zastoupeny?

Asi nejvíc tam cítím hinduismus. Na každým *Rainbow* jsou workshopy jógy, meditace. Bývá tam ale ze všeho trochu, bývají tam buddhisti, reiki, což pochází z Japonska, brazilská capoeira atd.

A dominuje něco?

Asi bych řekl, že hinduismus a pak taky indiánská spiritualita.

A to bys popsal jak, tu indiánskou spiritualitu?

Tak... jde o vztah k matce zemi, k přírodě, k Zemi jako ke své matce a k lidem jako ke svým bratrům a sestrám, vztah k nebesům jako k otci.

Vím, že rád zpíváš, a tak bych se zeptal na témata slov těch písní. O čem vlastně jsou?

Jak jsem říkal, že tam dominují ta dvě náboženství, ten hinduismus a to indiánský, tak tam taky hodně dominují jejich písně. Buď se hodně zpívají buddhistický nebo hinduistický mantry, což jsou vlastně sanskrtský texty oslavující nějaký hinduistický božstva, nebo se zpívají indiánský písně v angličtině oslavující většinou přírodu, lásku, nebesa, zemi, stromy.

Takže jde spíš o spirituální témata. Když jsme mluvili o náboženství, mohl bys uvést nějaký rituál, který podporuje společnou identitu *Rainbow*?

No, tak hlavní rituál se koná při úplňku. *Rainbow* se koná od novoluní do novoluní a při úplňku je hlavní slavnost, kdy se dělá velkej oheň, u kterého se dělají různé věci. Hlavní součástí toho je většinou ta muzika, ale už při té muzice, při tom tanci se často stanou naprosto spontánní věci. Často je to úplná improvizace, kdy se třeba z nějaké písničky vyvine něco úplně jiného, různé lidi do toho hrajou, džemují nebo třeba zpívají něco, co je zrovna napadne. A už to samo o sobě jsou pro mne rituály, který člověka nabíjí nebo který ho nějakým způsobem otvírají.

Když se zeptám konkrétně, tak každý den se dvakrát koná takzvaný kruh jídla. Mohl bys něco říct k tomu?

Jasně, to jsem zapomněl. V tom dni jsou takový dva kruhy, kdy se sejde celá *Rodina* a spojí se tím, že se chytanou za ruce a udělají ten kruh. Společně zazpívají nějakou mantru a pak se teprve jí. Jednak se tím vyjadřuje

MATCH

pokora, může to být bráno jako modlitba před jídlem a svým způsobem to sjednocuje *Rodinu*.

Myslíš, že česká *Rodina* má nějaké specifikum proti evropské *Rodině* nebo té planetární?

Já jsem vždycky, nebo aspoň dřív, se té české *Rodiny* trochu stranil, nikdy jsem se s nima moc nepaktoval. Podle mě se tam trochu odráží taková ta česká mentalita, jako že mám pocit, že ti Češi na *Rainbow* furt něco řešili, furt se jim něco nelíbilo, furt něco kritizovali a já jsem nikdy neměl moc potřebu se na tomhle podílet.

Takže když jsi jezdil na setkání, tak ses jim spíš vyhýbal?

No ne že vyhýbal, ale neměl jsem potřebu je vyhledávat. Třeba v Chorvatsku nebo Itálii byla ta česká *Rodina* furt pospolu, jako že spolu bydleli. A my jsme bydleli někde jinde a bavili jsme se se všema možnýma. I s Čechama, ale ne že bych potřeboval být furt s nima.

Ty teda se úplně nepovažuješ za součást té *Rodiny*?

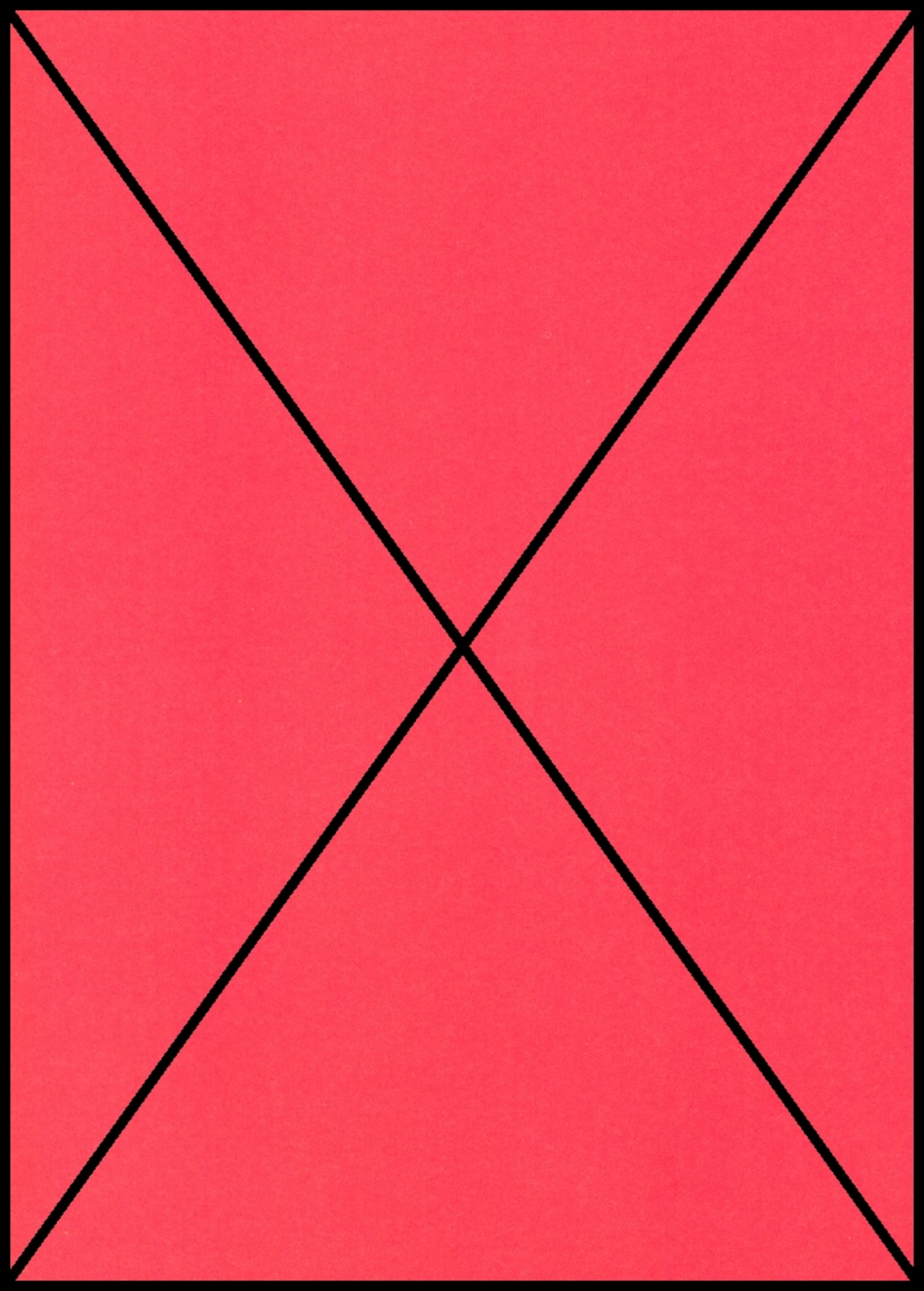
Já jsem nad tím nikdy takhle nepřemýšlel, pro mne je to takový škatulkování. Ty seš to, ty seš ono. Já nevím, co jsem. Já jezdím na *Rainbow* pobýt s těma lidma v přírodě. Líbí se mi muzika, co se tam hraje, ty tance, ty rituály, co se tam dělají. Zároveň se věnuju šamanskému léčení, cvičím jógu, hraju africký rytmy na bubny. Takže co jsem? Jsem bubeník? Jsem šaman? Nebo jsem hinduista? A nebo jsem *Rainbow*? Asi od každého něco.

Inspirativní střet dogmat a otevřenosti

Viktor Palák

Už dávno není postrachem, ale pořád přitahuje svou zálibou v temnotě i schopností ji zhudebňovat. Black metal coby vizuálně nejpodmanivější metalový subžánr si stále hýčká auru výjimečnosti, kterou lze odůvodnit nejen jeho uzavřeností, ale i schopností absorbovat vlivy odjinud. Atributy jinak soběstačné komunity už sice pronikly do mainstreamu, black metal má ale vždy odpověď, jak si udržet svou výlučnost. Individuální vnímání je zde nadřazeno stádnímu chování, solitérnost je ctnost.

Hudebně náleží „černý kov“ k dlouhodobě nejotevřenějším odnožím tvrdé hudby, paradoxně ho ale provází někdy oprávněná pověst až sektářské uzavřenosti. Na jedné straně „true“ blackové kapely a jejich fanoušci, kteří hudbu nahlíží skrze ideologii a dogmata, na druhé straně nahrávky s žánrovým jádrem, které

jsou zároveň rozkročené mezi ambientem a řízným, melodickým rockem. A mezi tím hudebníci, kteří považují black metal za nejzajímavější formu uměleckého vyjádření, k němuž sice náleží i ony dogmatické prvky, lze je však více či méně nenápadně tvarovat. Taková charakteristika ale nepřekvapí, pokud si uvědomíme, že metal jako takový přežívá již několik desetiletí právě díky tomu, jak se v něm snoubí progresivní uvažování se lpěním na tradicích. A nelze ji brát s naprostou jednoznačností, protože ona uzavřenost je často více prostředkem uměleckého vyjádření než deklarací odstupu vůči vlastním příznivcům. Ti se pak k *blacku* vztahují přirozeně primárně přes hudbu a její doprovodné projevy. V rámci metalu je blackových fanoušků v podstatě jen pár procent, jsou ale vidět.

„Díky některým projektům a osobám se *black* dere stále více na povrch a láká více posluchačů. Je to sice dobře, ale doufám, že se z něj časem nestane další zprofanovaný styl, který budou poslouchat masy tupců,“ říká o české blackové komunitě Michal Horna z webziny *Mortem*. Vystihuje tím jak radost mnohých blackmetalistů z vzestupu jejich společenství, tak nutkání zůstat dostatečně „pod zemí“. Pokud totiž něco blackoví fanoušci sdílejí s oddanými příznivci kteréhokoliv jiného žáru, je to odstup, který si vytvoří, když se jejich styl stane příliš exponovaným. „Typickým obrazem průměrného českého metalového fanouška je pro mě zvěř z *Masters of Rock*, libující si v budovatelských melodiích a hrdinné stylizaci jemně zemědělského typu,“ doplňuje s jízlivostí Michal „Kverd“ Jaroš z kapely *Heiden*, která už dávno opustila „zlou“ stylizaci a nálady křesá mnohem subtilnějšími prostředky. „Black metal a s ním koketující subžánry jsou bezesporu v ústraní. Abych ale byl upřímný, jsem jistým způsobem rád, že to tak je. Nejsem masovosti nijak nakloněný,“ dodává. Odvrácenou stranou tohoto pocitu výlučnosti jsou primitivní „obránné reakce“ na vstup do posvátného prostředí. „Co máte proti novým *Mayhem*?“ zeptal jsem se před lety na aktuální tvorbu personálně proměněné kultovní norské kapely člena jedné české trueblackové skupiny, s nímž jsem předtím obsáhle korespondoval. A už jsem od něj nikdy nedostal ani řádku.

Black metal je odnož, která v rámci metalové subkultury dlouhodobě stojí bokem či vyčnívá. Je to jednak dědictví minulosti, kdy žánr obklopovala aura elitářství i jisté nebezpečnosti, jednak důsledek čistě hudební specifičnosti. „Někteří z nich mají legraci, někteří jim rozumějí, někteří jim nechťejí rozumět, někteří vědí,

že jsou to šašci, někteří se s nimi seriózně přátelí, ale nikdo se jich nebojí,“ odpovídá na otázku, jak blackaře vnímají jiní metalisté, frontman několika kapel Ondřej „Morbivod“ Klášterka. A jeho odpověď lze vztáhnout i na lidi mimo žánr. Jakkoliv dnes black metal infiltroval metalový mainstream a stahováky¹ se staly nudným

módním doplňkem, svou jedinečnost si zachovává, zejména díky tomu, jak vyhrocené jsou mezni podoby žánru. Militantní vymezování se versus otevřenost všemožným inspiracím, ortodoxní následování názorů versus zhudebňování jedinečných a nečekaných témat, vnitřní napětí tajemné hudby versus mlácení schematické žánrové slámy.

Jistě, podobné protiklady lze nalézt i jinde, u black metalu je ale patrnější přesvědčení podstatné části příznivců o jeho jedinečnosti, které je mnohdy demonstrováno nejen vytrvalým psaním jména žánru s velkými počátečními písmeny, ale i způsobem, jakým fanoušci poměřují jiné styly právě blackem.

Z hlediska fanouškovské příslušnosti je hlavním lákadlem přirozeně samotná hudba spojená s vizualitou, jakou jiné metalové žánry neposkytují. „Schopnost blacku pohltit člověka a odnést ho do své reality považují, vedle celkové atmosférickosti a obrazotvornosti, za největší výsadu žánru,“ ilustruje Michal Jaroš skutečnost, že zájem o black je mnohdy spjat s velice osobními zážitky a taky solitérstvím. Obrácené kříže či kozlí lebky mohou náležet ke klíčovým proprietám žánru, staly se ale spíše rekvizitami kapel první severské vlny blacku a jejich příznivců. Pro nové kapely – a tedy i ty, kdož je následují – jsou již většinou postradatelné. „Hudba je to, oč tu skutečně běží, je to univerzální informace a zároveň smysl všeho. Kdyby mávnutím kouzelného proutku veškerá stylizace z black metalu zmizela, odstranilo by to pouze povrchní věci,“ domnívá se Michal Jaroš.

Česká blackmetalová scéna sice následovala zahraniční inspirace, jak pokud jde o hudbu, tak pokud jde o demonstrace subžánrové příslušnosti, zejména zkraje devadesátých let ale díky kapelám *Root* a *Master's Hammer* zanechala stopu i v cizině. Zatímco *Root* se stihli po progresivních albech ze začátku minulé dekády rozmělnit v provinčnosti a sebeutrzování vlastní výjimečnosti, dědictví druhé jmenované kapely, která je nejcitovanější českou metalovou kapelou v zahraniční literatuře a která se po čtrnácti letech od

¹ – stahovák, okovaný kožený náramek

minulého alba vrátila poutavou žánrovou pastiší **Mantras**, vytrvává. Vnímání black metalu společností, která je jím sama neposkvrněna, nicméně stále odráží stereotypy spjaté s žánrem od devadesátých let. „Veřejnost má v drtivé většině případů k dispozici většinový a povrchní pohled na celý fenomén. Ten se bohužel od obecného metalu tolik neliší a to mě trochu mrzí,“ říká k tomu Kverd. „Kromě satanistických tlachů páně Valtera (*frontmana Root – pozn. aut.*), všudypřítomného piva, chroptění, warpaintů a hřebíků jsem neviděl jedinou reportáž, která by alespoň v rámci možností chtěla jít do hloubky hudby jako takové. Otázkou přirozeně je, zda by to vůbec k něčemu bylo. Potenciální dopad něčeho takového na veřejnost neumím vůbec odhadnout, ale proč ukazovat neustále jednu a tutéž stranu mince, že?“ Vnímat black metal pouze optikou vypálených norských kostelů, alkoholu a několika xenofobních útoků je ale stejně krátkozraké jako spojovat Beatles výhradně s LSD a Jaromíra Nohavicu s StB.

Blacková komunita se nijak výrazně neskrývá, ale ani cíleně neprovokuje. „Rybáři se také o rybaření baví jen mezi sebou, ale pokud by se jich na to zeptal někdo jiný, určitě rádi povyprávějí,“ vystihuje situaci Morbivod, fakticky nejčinnorodější hudebník na blackové scéně, který vedle kapely **Trollech** stojí i za projektem **War for War** či svojskou **Umbrtkou**. Právě zmíněné Morbivodovy projekty představují tu podobu blackové subkultury, kdy je vcelku tradiční žánrový základ použit k velice osobité výpovědi. Podobnou cestu následují i zmínění jihomoravští **Heiden**, kteří s každou další deskou používají blackový základ jako platformu pro velice intimní vyjádření, anebo duo **Gorgonea Prima**, které do blacku vneslo díky industriálním a EBM motivům ještě větší chlad a taky unikátní „techno“ stylizaci. A jsou to právě hudebníci, kteří prakticky bezvýhradně iniciují posuny ve vizuální podobě žánru. Zatímco old-schoolové satanáše stále provázejí obrácené kříže, mnohé postblackové kapely se vyžívají v civilnosti, kdy jakákoliv symbolika či demonstrace postojů bývají skryty a zůstávají srozumitelné jen „souvěrcům“.

K osobitě až intimně pojatému **blacku** stojí v protikladu politicky apelativní podoba žánru, která většinou končí u stereotypního, planého a občas i morálně hraničního kazatelství a taky hudební nezajímavosti. Black metal koketující s nacistickými prvky, který expandoval zejména ve východní Evropě, je zřetelným fenoménem, který značně škodí té (většinové) části blackové komunity, která od podobných projevů – sahajících od provokací s nacistickou ikonografií až po písně o „bílé Evropě“ – dává ruce pryč. „Jsem přesvědčen, že drtivá většina lidí

či kapel neobratně zacházejících s touto tematikou je vedena hlavně potřebou dělat, co je zakázané. Kdyby například nebylo zákonem postižitelné pozdravení nacistického vůdce, téměř nikdo z těch dnešních pubertáků by ho nezdravil. Jak se k tomu všemu staví blacková komunita, to je zase velmi individuální. Myslím, že tu převládají docela rozumné názory, které by ovšem oficiální světové politice přesto moc nevyhovovaly," říká k tomu Morbivod. Část blackmetalistů je ale na otázky dotýkající se NSBM natolik háklivá, že mu raději přizná právo na život, než by se přidala k jeho odsudkům. Jednoznačně nacionalistické kapely

však tvoří „komunitu v komunitě“ a už kvůli hudebnímu primitivismu jsou k tomuto zacyklení vlastně odsouzeny. Celkově je ale politický rozměr black metalu spíše marginální, stejně jako rozměr příslušnosti k žánru coby gestu revolty, což vystihuje Michal Jaroš: „Silně stylizovaná temná image v kombinaci se studenou, ostrou hudbou je pro mladého, hledajícího se člověka určitě velkým lákadlem. Je pak pochopitelné na každém, jak hluboko se chce ve svém bádání dostat.“

Prvky blackové vizuality sice pronikly do mainstreamu, žánr sám však nadále uchovává a rozšiřuje elitářství i soběstačnost, které jsou metalu tak blízké.

Na druhou stranu ho však náturou hudby samé otevírá mimožánrovým posluchačům, aniž by ztrácel cokoli ze své odedávně temné přitažlivosti. Black metal prostě expanduje i díky tomu, jak vlastně cíleně expandovat nechce.

Michal Horna (26 let, absolvoval magisterské studium na Podnikatelské fakultě VUT v Brně a žije se jako brand manager. Black metal chápe jako svou celoživotní vášeň, kterou ventiluje mimo jiné na specializovaném žánrovém webzinu *Mortem* pod přezdívkou *Dufaq*. Kdyby psal pod svým civilním jménem, nikdo by mu ho stejně nevěřil, protože *Horna* je i blacková kapela z Finska.)

Jakou pozici podle tebe mají fanoušci black metalu vedle „jiných metalistů“?

Těžko říct. Stále jsou minoritní skupinou. Ale ne každého fanouška blacku poznáte. Každý nemá koženou bundu plnou ostnů

a malování na obličeji. O nějaké pozici se moc mluvit nedá. Kdysi panovala jakási nevraživost vůči „pandím“ fanouškům (*tedy těm s černobílým líčením – pozn. aut.*), ale dnes už je to pryč, protože prakticky každý metalista už zná nějakou blackovou kapelu, která ho oslovila, takže už nemá potřebu si z toho dělat srandu.

Myslíš si, že jsou fanoušci blacku otevření i jiným metalovým stylům, anebo jsou buď věrni blacku, či hledají v úplně jiných žánrech?

Nejde mluvit za všechny. Stále jsou tu ti věrní a praví, kteří sami sebe označují za „true“. Ti skutečně nikdy nebudou

poslouchat nic jiného než black, maximálně tak některé hodně spřízněné styly. Pak je tu druhá skupina, kam patřím třeba já, které black otevřel cestu i k jiným stylům, a nemusejí to být vždy jen metalové odnože. Black má strašně široký záběr a prakticky dnes zasahuje a je ovlivněn všemi různými hudebními styly, které mě právě odtud oslovily a začal jsem je vyhledávat.

Co podle tebe black metalu nejvíce škodí v očích veřejnosti?

Nic! Black metal vznikl jako styl, který byl lidem trnem v oku od počátku. *Satanismus*, kult smrti, pálení kostelů, vraždění. Takhle nějak black začal. Takže čím by se dal dnes ještě poškodit? Byl vždy o tom, že si nebral servítky a neohlížel se na názory prostých lidí. Je kontroverzní a svůj. Black metal není mainstreamový styl, takže nemusí jet v rámci jakýchsi „společenských pravidel“. Jediné, co mu škodí, je to, že někteří lidé mají mylnou představu o některých věcech a fakta překrucují. Pak vznikají fámy, které nejsou založeny na pravdě, a tím mohou poškodit nejen black, ale hlavně kapely či přímo určité lidi.

Cítíš v blacku jakoukoliv snahu komunikovat s „ostatním světem“, anebo jde spíše o uzavřené prostředí?

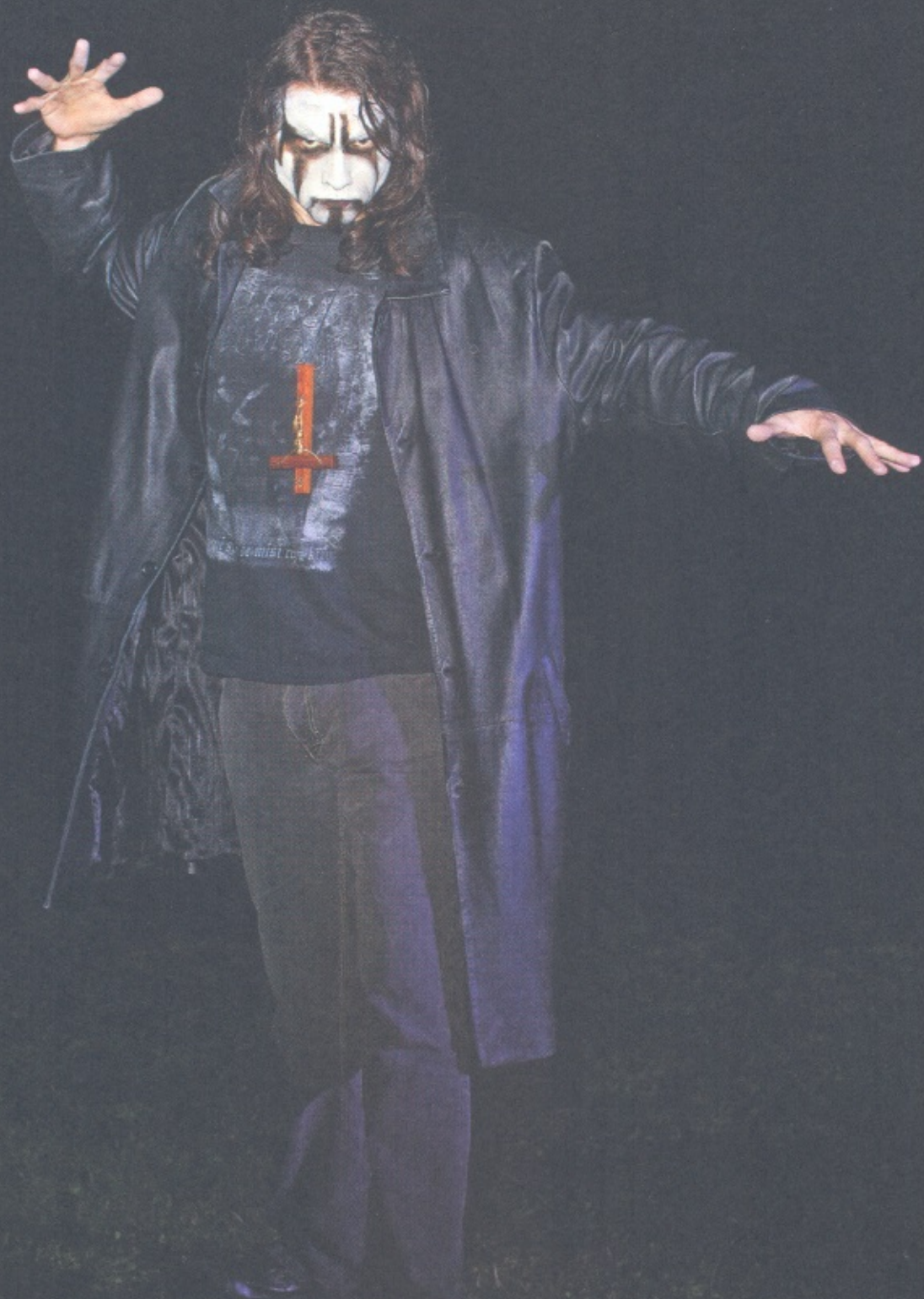
Ano i ne. Je to strašně dvojsečná otázka. Jsou kapely, pro které je black jakýmsi posláním, ale pouze v rámci dané subkultury. Takže nemají potřebu komunikovat ani se výrazně proslavit. Dělají to pro svou věc – pro black. Pak jsou tu kapely jako norští *Dimmu Borgir* a mnoho dalších, kterým sláva v okruhu pár fanoušků nestačila, a začali svou kariéru budovat v komerčnějším směru. Přizpůsobili hudbu, vizualizace, názory, a nyní můžete jejich klipy vidět na MTV, jezdí společná turné se světově známými kapelami a tak. Každý si jde svou cestou. Otázkou spíše je, co ještě je black, a co už dávno není.

Jak se blacková komunita staví k menšinovým, ale přece přítomným nacionalistickým projevům? Myslíš, že je toleruje více než komunity kolem jiných metalových žánrů?

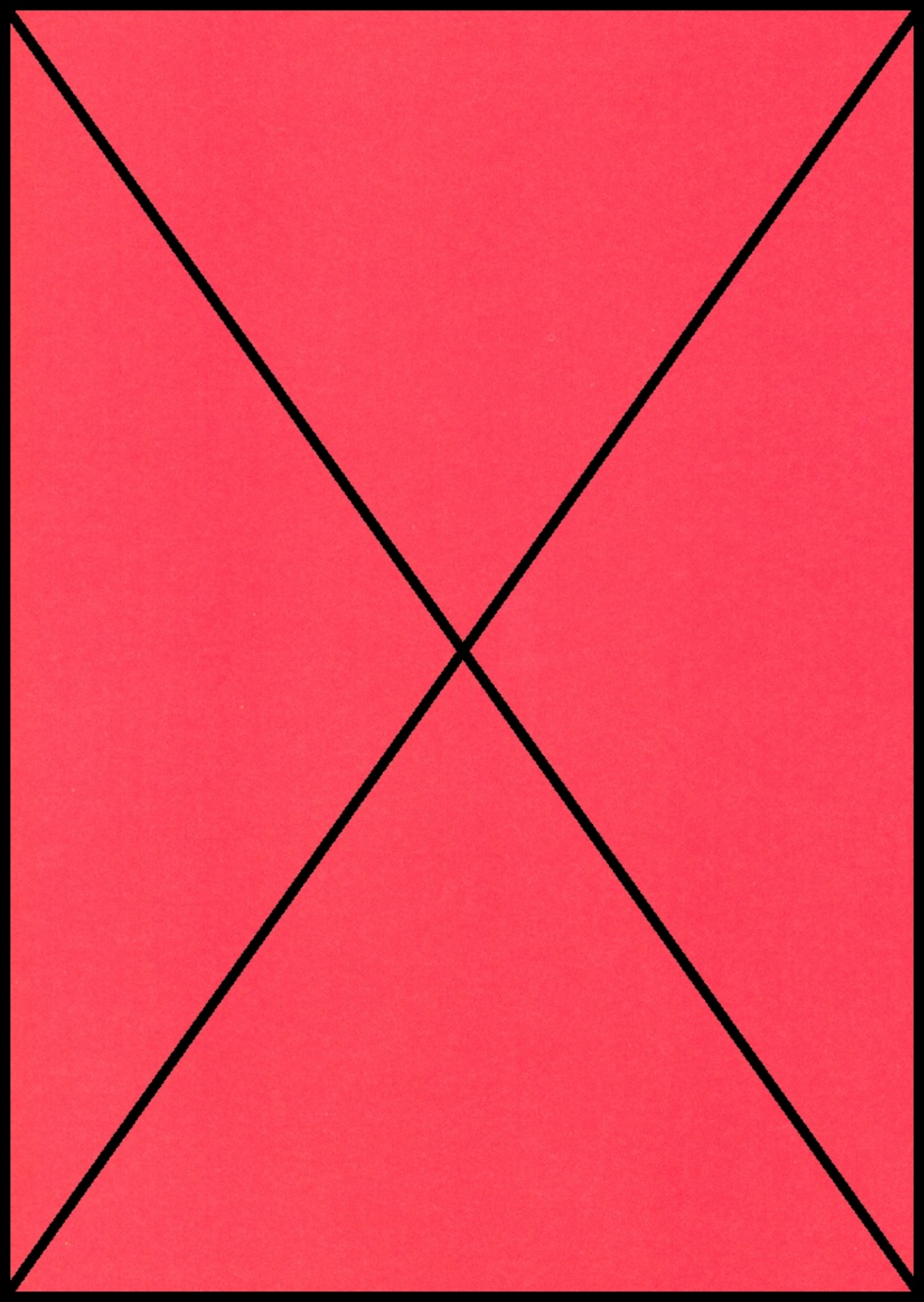
Je pravda, že co se *NS* a *BM* týče, tato asociace je hlavně na Východě hodně silná. Ideologie a hudba jsou dvě věci, které by neměly nikdy patřit k sobě. Mnoho *NSBM* kapel přitom dělá výtečnou hudbu, opravdu výtečnou. Jejich názory však už tak výborné nejsou. Ale poslední dobou si to i tyto kapely uvědomují a snaží se od toho distancovat. Dostává se jim jakéhosi prozření, což je jediné dobře. Na druhou stranu, s *NS* se potýká i mnoho jiných stylů. Hudba si nevybírá fanoušky, ale fanoušci hudbu. Už jsem narazil i na *NS ambient*, dnes je prostě možné cokoliv.

Jsou v blackové subkultuře zastoupeny i ženy? Hudebnice mě v tomto směru nenapadá ani jedna a rovněž mezi příznivci žánru jsou dominantní muži. Čím to?

Muži jsou stále dominantní, ale neznamená to, že by holky black neposlouchaly nebo samy nedělaly. To bychom jim silně křivdili. Znáám spoustu holek, co black poslouchají nebo i nějaký tvoří. Tomuto tématu jsme se docela věnovali na *Mortemu*. Oslovili jsme mnoho mužských i ženských zástupců, jaký na to mají názor. Všichni oslovení chlapi byli jediné pro, ať ženské hrají a chodí na koncerty. Zapátrejte kupříkladu po *Darkspace*, *Artep*, *Darkened Nocturn Slaughtercult*, *Darkestrah*, *Secrets of the Moon* či *Hell Militia* a z českých třeba po *Tisíc let od ráje*.

Drzý kluci maj rádi drzý holky

Začátkem nultých let to někdo popsal jako infekci. Hudební žánr, který vznikl před čtyřiceti lety, a životní styl drzých kluků a holek, co k němu od začátku patřil, tady byl nový a najednou v módě. *Ska* zůstává přes všechnu nejednoznačnost a protichůdnost, co v sobě má, jedním z nejsilnějších kmenů u nás, i když podle všech pravidel subkultur by mělo právě zažívat klinickou smrt oběšením na kostkované kravatě.

Když v roce 1996 vtrhla do žižkovského klubu *Propast* zásahová jednotka ROZA se samopaly v ruce, bylo jasné, že se věci ohledně mladých subkultur dost zamotaly i pro kmen dozorců. Nejdřív říkali, že to byl zásah na militantní nácky, když vyšlo najevo, že se tam zrovna odehrával benefit na soud pro kluka, co v sebeobraně jednoho fašouna smrtelně zranil, tak to policie přehodnotila na razii proti drogovým dealerům. S výsledkem několika pytlíků trávy.

Právě *Propast* společně se *Sedmičkou*, *Ladronkou* a *Cibulkou* patřila k místům, kde se v půlce devadesátých let odehrávaly první mejdany v rytmu ska, kde se scházelo, bavilo a dohromady dávalo jádro kmene. Především v Německu zrovna vrcholila třetí vlna původně jamajského žánru a s množstvím kapel, co sem pronikly, se šířila i popularita ska napříč městem a ven z něj. Šlo to rychle – od vyvrženců společnosti, prvních tradičních skinheadů proti rasismu (jejichž vizáž asi fyzly zmátla), antifašistů a anarchistů ze squatů a pankáčských doupat do klubů a ke studentům, co se chtěli jen bavit a oslavit maturitu, až po majálesy, velké festivaly i halové koncerty k lidem, co si reggae a ska budou do smrti (opovržlivě) plést s world music.

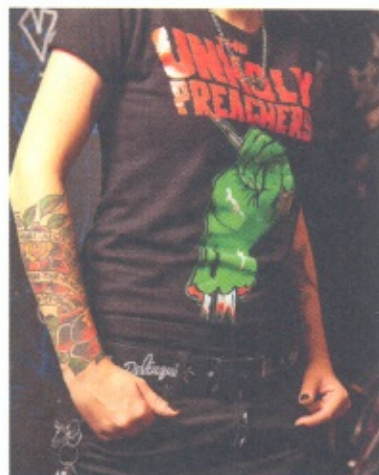
Kmen ska byl od začátku rozháraný. Jak z pohledu zvenci, tak zevnitř. Pro jedny zůstal jen veselou, bezstarostnou hudbou k zatančování, jiným se otevřela celá jeho kultura a historie ovlivněná jamajskou oslavou nezávislosti a britským i americkým punkem. Jeho příslušníky

jsou rude boys s dotaženými outfity a ve značkách jako *Ben Sherman*, *Fred Perry* nebo *Lonsdale* i zhulenci s jamajskou čelenkou, „muří nohou“ na krku, nedejbože v kalhotách *Rejoice*. Navzájem si nikdy moc nerozuměli, občas až na muziku.

Prvním hybatelem jádra subkultury se stalo pankáčské združení *Rude Boy Rhythm* řízené dnešním guru kmene – Bučičákem – a (emigrovaným) Kořínkem. Představili tu budoucí slovenské ska hvězdy *Polemic*, rozjžděli mejdany po prvních koncertech *The Chancers* a *Fast Food Orchestra*, vozili legendy žánru a jako dýdžej do žánru zasvěcoval dnešní soulman *Path*. Zůstávali v undergroundu, jenže nekmenová popularita ska jako hudebního

žánru rostla, především s česky zpívajícími kapelami, jako jsou zasloužilí pamětníci nekmenových začátků žánru ska *Sto zvířat* nebo tak trochu vypočítaví nováčci *Tleskač*. Pro jedny zůstala životním stylem rámovaným šachovnicí (symbolické spojení černé a bílé hudební tradice), pro druhé jen veselou, nic neřešící muzikou na festival. Do některých svých písniček dokonce prvky téhle muziky inkorporovaly i populární kapely jako Kryštof (Fantomska). Tenzi uvnitř kmene a nekonečné hledání opravdovosti, autenticity to jenom posílilo. A trvá vlastně dodnes.

Velký zlom také přišel po devíti letech od zásahu v *Propasti*. Promotérská parta *HPK* (zkratka pro *Hovno, prdel, kamení*) rekrutující se z členů mladých kapel jako *Vertigo* či *2v1*, se po pár klubových koncertech rozhodla bez jakýchkoliv

zkušeností a doslova na zelené louce u Olší u Tábora uspořádat festival, na který měla dlouhou dobu zamluvené jediné jméno – americké *New York Ska-Jazz Ensemble*. Nazvala ho *Mighty Sounds* a na první ročník přes příšerné počasí dorazilo přes čtyři a půl tisíce lidí. Tím se celá subkultura začala institucionalizovat a také měnit image. *Mighty Sounds* nabídlo prostor i dalším „vyvrženeckým“ kmenům. Hraje

se tu punk, soul, rockabilly a svůj hudební stan tu od začátku má i systémové techno. I pro otevřenost a svobodomyšlnost impérium festivalu roste. Za šest let působení fungují pod názvem *Mighty Sounds* dva bary, vychází měsíční časopis *Mighty Freezine* a na festival přijede dvanáct tisíc lidí.

Proměnila se i celková vizualita festivalu i kmene, za kterou dnes stojí Marcel „Panzer“ Musil, který vyšel z rokenrolové a skejtové scény. Subkultura tím dál prorůstá s dalšími žánry. Kapely, co hrály po squatech pro pár zasvěcenců, vyrostly v klubové jistoty. Změnily se i drogy. „Bezstarostnou“ travu doplnil kokain či speed umožňující tancovat až do rána. Nejlépe to ale ilustrují „pouštěčky“. Nejslavnější zůstává tradiční *Skaparáda* od *Rude Boy Rhythm*, která má v klubu *007* na Strahově jednou za měsíc nabito. Ale svoji dýdžejskou kariéru zahájily desítky mladších členů kmene. Během dlouhých večírků na *Újezdě*, v *Mighty Baru* nebo kdekoliv jinde nehrají zdaleka jen reggae a ska, ale vyvrženecké hity napříč žánry. Od nové vlny po hip hop. Jediným styčným bodem kmene totiž krom stylu jako by zůstala nezdolná rebelantská snaha vymezit se a hédonistická pobavit se.

PIIT RHYSE. EXCLUSIVE EVERYTHING
WARZONE
D.F.T.S

"ADSTNT"
Veganism

66
MILES AWAY
ALL DAY
VAM
Kols

JORDAN

Simon Ruffskank (44 let, britský zpěvák, který vyrostl v éře *2 Tone* a proslavil se o dvacet let později v Praze, kam přijel po samevotové revoluci učit angličtinu, jako frontman kapely *The Chancers*.)

V čem se pražská subkultura kolem ska liší od té britské?

Kdybych mluvil zjednodušeně: britská byla víc levicová a bylo do ní zapojeno víc černých. Protože v Británii žije víc černochů.

A teď to zkusme rozvést.

Pro pochopení je důležité se podívat na rovnováhu mezi politikou a značkováním životním stylem. Obojí bylo přítomné jak v Británii v éře *2 Tone*, tak teď a tady, ale v úplně jiných poměrech. Je třeba zdůraznit, že celá éra *2 Tone* ska trvala mnohem kratší dobu, od roku 1979 maximálně do osmdesátého druhého, a byla tak kompaktnější. Byla přímou reakcí na politickou situaci v Británii; thatcherismus, masovou nezaměstnanost, pouliční nepokoje, rozmach Národní fronty, strach ze studené války a jaderného zbrojení. *2 Tone* byl na to všechno vědomou kulturně-politickou odpovědí vycházející z levicových hledisek. Vyhraňoval se zejména proti rasismu, stačí se podívat na texty písniček jako *Why?* nebo *Does It Make It Allright* od kapely *The Specials* a také na její image a vizuální znaky. Symbolem celého hnutí *2 Tone*, jak pojmenovali svůj label, je šachovnice – spojení černé a bílé.

To byl pohled Jerryho Dammerse z *The Specials* a dalších muzikantů. Co na to ale kmen?

Byl neuvěřitelně různorodý a také zmatený. Sahal v podstatě od extrémního levičáctví subkultury red skins, která vznikla v Sheffieldu na základě proletářského vzhladu skinheads, přes nejsilnější střední proud tvořený lidmi, kteří dobře chápali postoje a poselství kapel a prostřednictvím nich si budovali vlastní identitu, podporovali labouristy a multikulturní společnost, až ke skinheadům verbovaným Národní

frontou. *2 Tone* bylo masové hnutí – kapely byly na čele hitparád a hrály v *Top of the Pops*, ale ne každý samozřejmě přijímal všechno, co říkaly. Právě semiidentifikace a zjednodušování vedlo u řady lidí ke zmatení a kontradikci. *The Specials* byli barevní, proti rasismu a měli skinheadskou vizáž, skinheady ale ve stejnou dobu radikalizovala Národní fronta. Vzpomínám si, jak můj kamarád ze školy nosil placky proti rasismu a pořád skandoval – levicové – heslo: *Ban the Bomb!* (*Zakažte bombu!*). No ale po škole šel s partou mlátit Pákistánců... Podobnou semiidentifikaci ale můžete vidět i tady. Když hrají extrémně populární a extrémně levicová *Ska-P*, tuzemští fanoušci většinou jejich politiku berou jen jako „součást show“, nutně se s ní neztotožní. Tady si lidi zazpívají *Hey, brother, welcome to hell* nebo písničky od *Chumbawamby* a řada z nich jde pak volit TOP 09.

Co byl krom hudby klíč k úspěchu *2 Tone*?

Určitě chytlavost celé jeho vizuální stránky a také punkové „vysmívání se“, které v sobě obsahoval. *The Beat* říkali: jsme politická kapela a mícháme politiku s muzikou. Ale muziku děláme, protože chceme lidi na chvíli pozitivně naladit, aby přežili ve světě, kde může za měsíc nastat armagedon. Ale hlavně, jak říká náš kytarista Marco McKee, pro mladé lidi bylo strašně jednoduché přijmout image *rude boys*. Stačilo si dát pár placek na školní uniformu, a člověk se přihlásil ke kmenu. Romanizovali jsme si tak subkulturu o několik generací starší, *mods*, která v té době díky kapelám jako *The Jam* nebo *Secret Affair* a filmům jako *Quadrophenia* zažívala svůj návrat. *Mods* ale vznikli v období utrácení – byla to velmi konzumní a velmi narcistní subkultura založená na tom, že musíte mít ty nejžhavější modely, vizáž a zboží. Původní *mods* měli velkou kupní sílu, na míru střížené obleky, skútry, nejnovější nahrávky z *Motownu*. My jsme tehdy jako dospívající chtěli podvědomě něco podobného, ale nemohli si to dovolit. Neměli jsme na to a hlavně – a to je pro éru *2 Tone*

specifické – byli jsme strašně mladí, vlastně ještě děti. I kdyby byla práce, většina lidí ze subkultury byla ještě moc malá na to, aby vůbec mohla pracovat. Jediné, co jsme tedy mohli, bylo koupit za kapesné nebo ukrást placku a připnout si ji na školní uniformu.

Úplně jiná situace, než ze které se začala formovat ska subkultura u nás. Jsou vůbec srovnatelné?

Vezmi si jen období, o kterém mluvíme. Současná subkultura ska se tu začala formovat v půlce devadesátých let, a i když prošla značným vývojem, je tu dodnes. Politický konsensus je v ní dnes naopak spíše pravicový. Vznikla také v jiné situaci, kterou na rozdíl od Británie charakterizuje nízká nezaměstnanost, expanze bílých límečků, multinárodní investice, turismus a stále přítomné vypořádávání se se stalinistickou minulostí, které formuje ostré protibolševické názory sdílené většinou mladých lidí.

To mluvíš o současnosti. Kořeny tuzemského ska ale přece vycházejí ze squaterského prostředí a antiglobalizačního hnutí.

Vždy tu byla důležitá minorita lidí napojených na anarchistické hnutí. Když se vrátíme do 90. let, anarchisté mobilizovali proti rasismu a pro zachování squatů. První ska koncerty se konaly na *Ladronce*, na *Cibulce* nebo na strahovské *Sedmičce*. Punková scéna si začala jasněji uvědomovat, že skinhead znamená rasista. Objevili se skinheadi proti rasismu i apolitičtí skinheadi, kteří mimo vše ostatní kašlou i na rasismus a není jim vlastní. Těžko říct, odkud se brali, ale tihle všichni tvořili publikum těch prvních koncertů a základ kmene.

Nebyla to vlastně forma módního protestu a provokace? Skinheadi jsou tu za nácky, my budeme skinheadi proti rasismu.

I to je určitě lákadlo, ten postoj je evidentní u spousty středostavovských skinheadů, kteří se začali objevovat třeba i na

konzervatoři. Dalším důležitým faktorem, proč se u nás kmen začal rozšiřovat, byla ale neuvěřitelná hudební nabídka. V Německu právě vrcholila takzvaná třetí vlna ska, a díky blízkosti sem řada z kapel, které byly o historii žánru poučenější, začala jezdit. Instantní import ska komodit z Německa, Holandska, ale i Latinské Ameriky rozvoj subkultury zjednodušil a postrčil i rozvoj tuzemské hudební scény. Přestože se hrálo na anarchistických či antiglobalizačních akcích, ve squatech i na free techno parties a jádro kmene zůstalo anti-systémové, brzy bylo jasné, že značnou část fanoušků, zjednodušeně řečeno, nějaké 26. září 2000 a tehdejší antiglobalizační demonstrace proti MMF nezajímá.

Opět můžeme říct, že mnohem silnější byla image než myšlenka?

V českém kontextu musíme zejména v devadesátých letech přidat zromantizovanou představu rastafariánského reggae jako malou součást subkultury hippies a image kombinující prvky punku a rasta, které se začaly objevovat třeba u lidí na už zaniklém festivalu *Reggae Ethnic Session*. Vymezování se proti establishmentu globálně mnohem spíš nahradilo oslavování cannabis a protirasistický postoj (ne politický antirasismus) a některé prvky zelené politiky.

Asi se shodneme, že co dává subkulturu do pohybu dnes, je tým lidí kolem festivalu *Mighty Sounds*, který je asi největší ska-punkovou akcí na světě. Krom toho ale vydávají i měsíčník, zvou sem kapely, pod jejich logem běží dva bary...

Zrod *Mighty Sounds* byl opravdu fenomenálním vzestupem celé scény pouliční kultury, ve které má ska svoje nezastupitelné místo. Jeho ikonografie ale mnohem víc vychází z rokenrolu než ze ska nebo *2 Tone*. Jeho znakem se staly pin-up girls a amerikanizovaná rebelská image, která je založena na individualismu, příkladem toho může být obsese tetováním či piercingem. Připomíná to tvrzení

Stewartu Copelanda, bubeníka *The Police*, že punk je přirozeně mnohem víc pravicový, což dokazuje *DIY* kultura nebo právě individualismus. Pořadatelé *Mighty Sounds* se stali současnými hybateli subkultury, jejich charakter a postoje jsou přitom velmi odlišné od toho, co zastával třeba Jerry Dammers z *The Specials*, který fakticky založil hnutí *2 Tone*. Ten měl velmi křesťanskou a sociálně uvědomělou výchovu. Když jeli *The Specials* turné autobusem, přenechal třeba fanouškovi své místo a raději sám spal na zemi.

Image utvářená *Mighty Sounds* má také mnohem víc sexuální podtext.

I tohle je úplně naopak než v Británii. Zpěvačka Pauline Black z *The Selecter* měla výraznou image založenou na tom, že se oblékala jako kluk. Oproti tomu třeba tuzemští *Prague Conspiracy* budovali své zpěvačce Marianě image sexuální diskotékové královny, což víc konvenuje romantické vizi rebelství zakoreněné v americké ideologii. Nechci ani náhodou, aby to vyznělo jako kritika, jde jen o konstatování: Na jedné straně *The Selecter* vycházeli z levicových východisek a tím, jak vypadali, bourali genderové rozdíly. *Prague Conspiracy* mají oproti tomu na sexualitě zčásti založenou image. I to je další důkaz, že pravicová východiska se, minimálně v případě pražské subkultury, stala hegemonickými. Bavíme se tu ale o velké, tuzemskou populaci snadno rozeznatelné subkultuře. I ta v sobě má samozřejmě minoritu, která to může vidět jinak. Subkultura ska se ale za tu dobu, co tu trvá, nutně stala součástí establishmentu. A protože je stabilizovaná, potřebuje svoje hybatele, jako jsou právě *Mighty Sounds*. Přistupuje na kompromisy, jako je sponzorství.

Co si naopak zachovala?

Velmi silný antirasismus, přítomnost zelené politiky (na *Mighty Sounds* mají stánek i *Greenpeace*) a stále i stopy levicového smýš-

lení. Silná skupina hybatelů je i kolem Antifašistické akce, která dělá každý rok festival *Mayday*, kde nikdy nechybí ska kapela. Na koncertech, ale i v barech, kam se chodí, jako je *Újezd*, najdete plachty nebo samolepky *Good Night, White Pride*. Viděl jsem s nimi mávat lidi i na *Mighty Sounds*. Přestože vycházejí z opačných hledisek, ty směry zvláštním způsobem koexistují. Je mezi nimi ale i tak skrytá tenze, kterou si možná ani jedna ze stran nepřipouští. Když se na festivalu *Mayday* distribuoval freezin *Mighty Sounds* s pin-up holčkou na obálce, působilo to... trochu ztraceně.

Nejde tu tedy spíš o módu vyvrženců společnosti, která je zrovna hip, než o kmen?

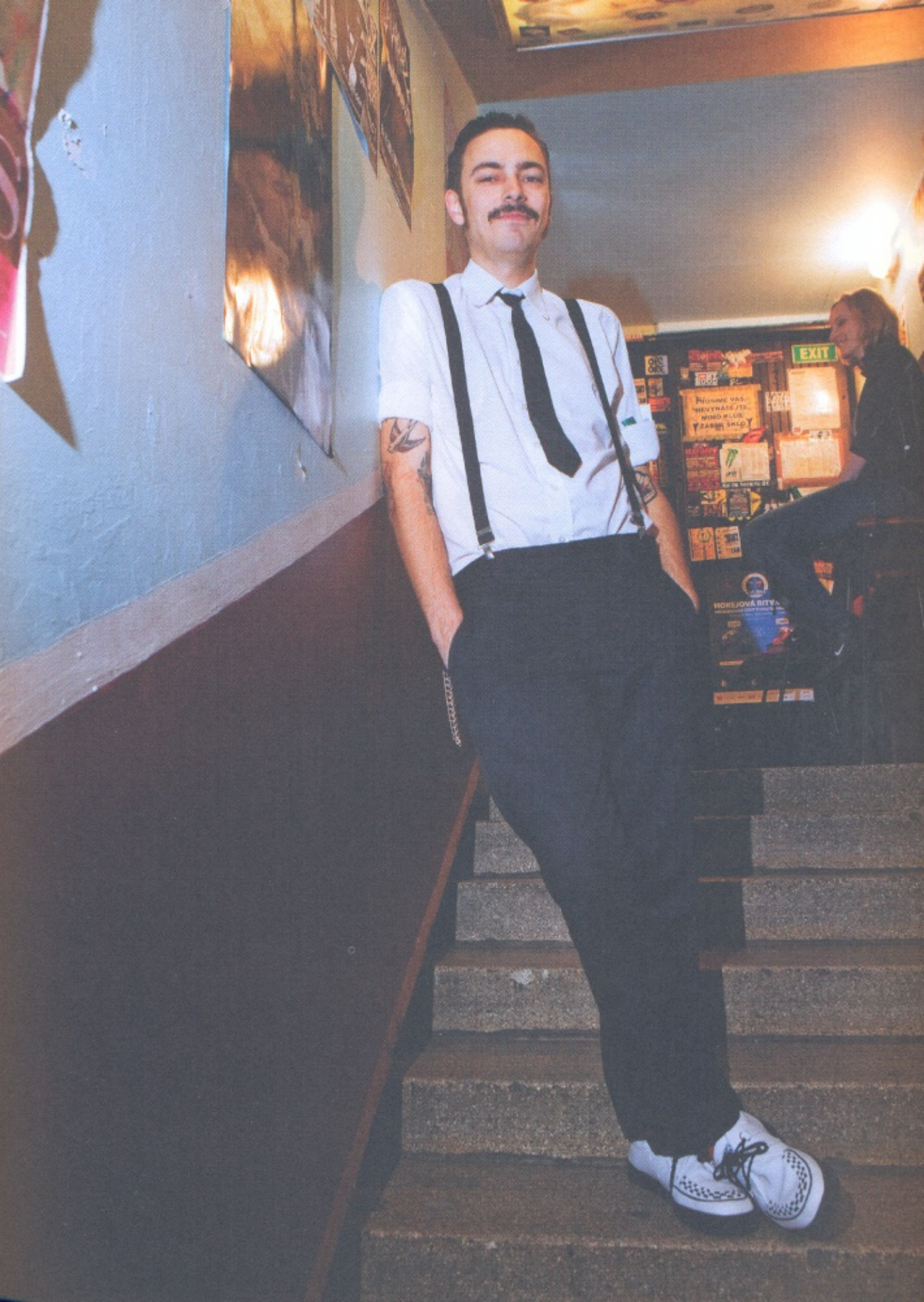
Lidi, kteří se nechtějí identifikovat s hlavním proudem, ale pořád mají potřebu vlastní módy a trendů. Mnoho z těch, co začínali se ska, ho teď odmítá a dává přednost třeba rockabilly, je to opravdu jako módní vlna. A lidi se přirozeně mění. Je to patrné i z ekonomických možností, které tu dost lidí ze subkultury má – vždyť tetování, které je teď v módě, není nějaká levná věc.

Samotné prostředí *Mighty Sounds* ale oproti jiným festivalům zůstává do značné míry velmi odlišné a svobodné.

To je další projev libertiánství, které může být jak nalevo, tak napravo. Jde o princip americké kultury: nechceme, aby nám stát zasahoval do čehokoliv, jsem jenom já sám, nepotřebuju mít na autě poznávací značku. Jsem „born to be wild“. Jak u *2 Tone*, tak u *Mighty Sounds* byla image extrémně důležitá, ale vychází z úplně jiných postojů.

Zapadá do toho vůbec tvoje kapela *The Chancers*?

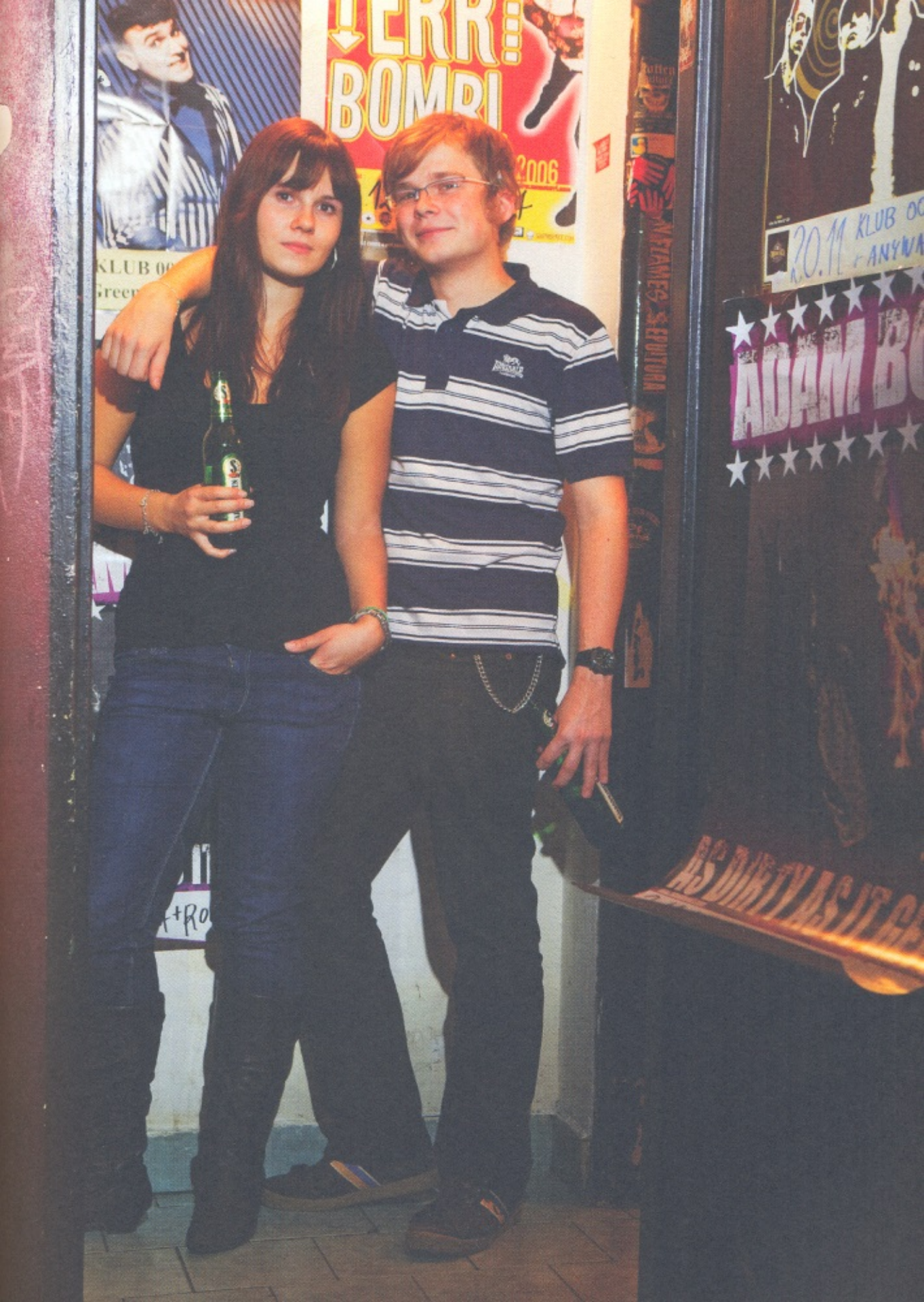
Velmi protikladně. Ale to je na tom nakonec zajímavé i zábavné.

ERR!
BOMBI

2006

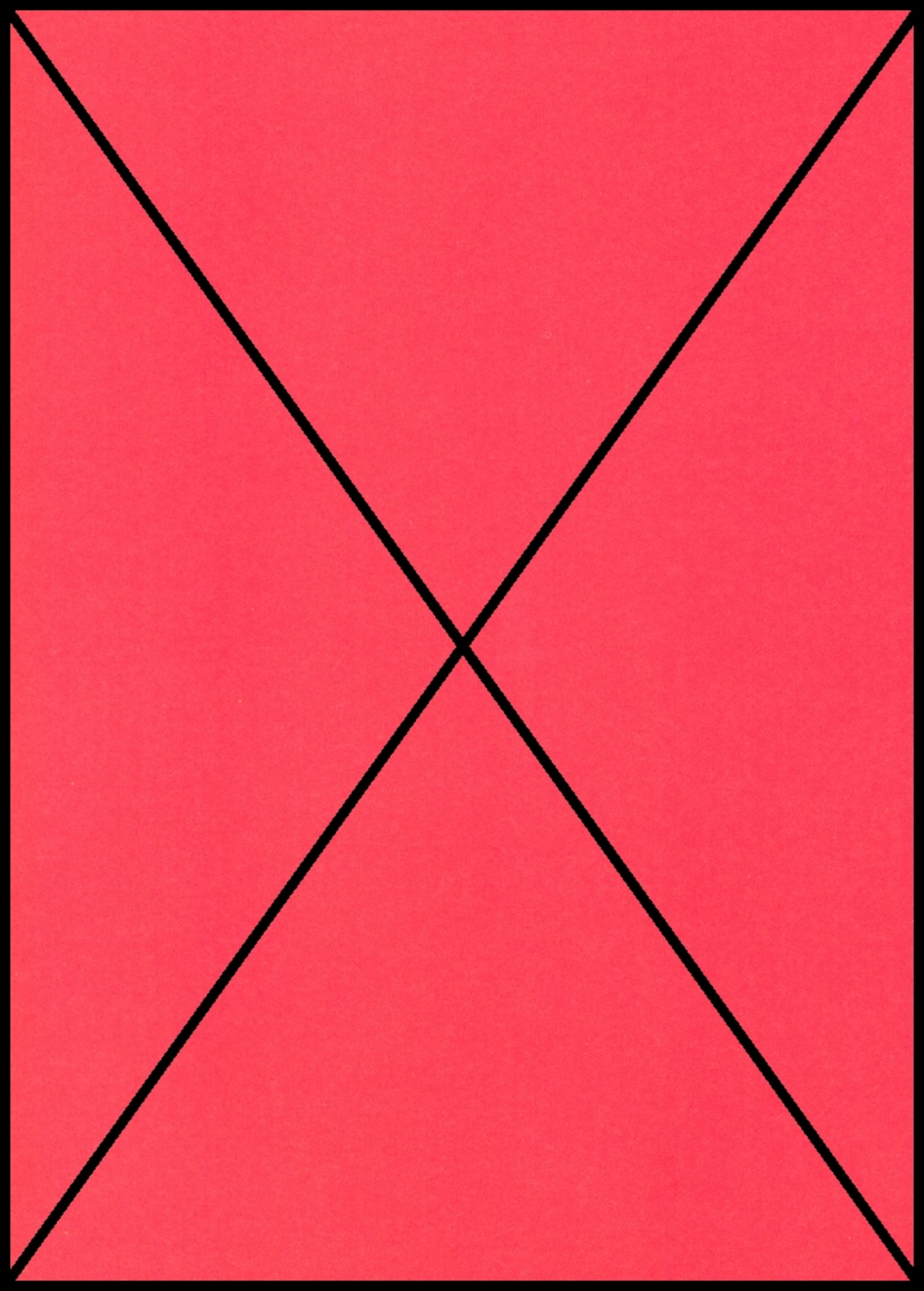
KLUB 00
Green

20.11 KLUB 00
ANYW...

ADAM B...

+RO

AS DIRTY AS IT GETS

Černá díra hudebního vesmíru

Pavel Zelinka

Profesorka Manchesterské univerzity Jennifer Mason tvrdí, že *gotici* disponují schopností najít umění tam, kde se zdá, že chybí; nacházejí světlo v temnotě, a tak přijímají celou jeho podstatu. Jak se žije speleologům temných zákoutí lidské duše? Jsou heretiky, vampíry a zombies české knedlíkové reality? Nebo jen skupinou lidí, kteří o sobě, světě okolo sebe a kultuře přemýšlejí trochu jinak?

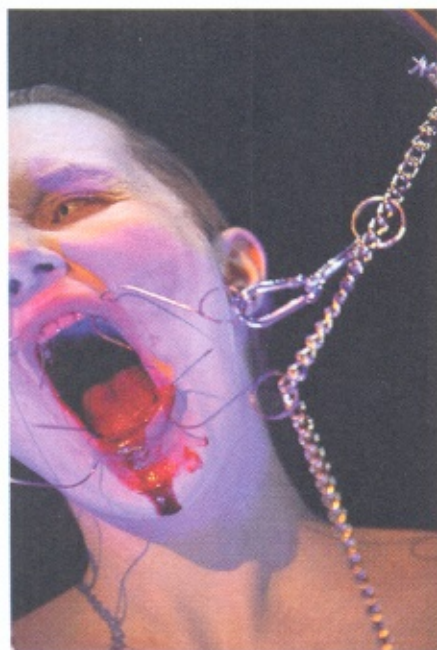

Gotici v Čechách to nikdy neměli lehké. Většinová společnost se na ně dívá úkosem, a ještě je bratříčkuje s hudebními proudy, které jsou jí často ideově velmi vzdálené – s emaiři a metaláky. Přitom na začátku devadesátých let to vypadalo, že naše země bude gotikům podobně zaslíbená jako sousední Německo. Do federativní republiky tehdy proudila jedna hudební veličina za druhou – *The Cure*,

Siouxsie and The Banshees, Laibach, Front 242, Front Line Assembly či *The Cassandra Complex* – a domácí scéna žila díky aktivitám kytarového *XIII. století* a elektronické *Vanessy*. Přesto stačilo málo, a pulzující skupina fanoušků se během pár let rozpadla na prvočinitele. Teprve s odstupem času je jasné, jak důležitou úlohu na „temné“ scéně hrála dvojice propagátorů – redaktori časopisu *Rock & Pop* a moderátoři *Radia 1* Josef Sedloň a Jana Kománková. Především jejich zásluhou bylo možné v Praze zahlédnout téměř kompletní tvrdě elektronickou scénu a stranou nezůstala ani jemnější darkwave vlna kapel jako *Current 93*. Pak ale přišlo okouzlení nastupující vlnou taneční hudby a gotici se přes noc stali sirotky. Od druhé poloviny 90. let se aktivity na scéně utlumily na naprosté minimum.

Tím ale příběh o české gotické subkultuře našťastí nekončí. Stejně jako další obory se i populární hudba točí v jistých cyklech, které střídají optimističtější časy s těmi skeptičtějšími. Taneční jásání vystřídal urban hédonismus, ale i jeho vrchol je už za rohem. Období

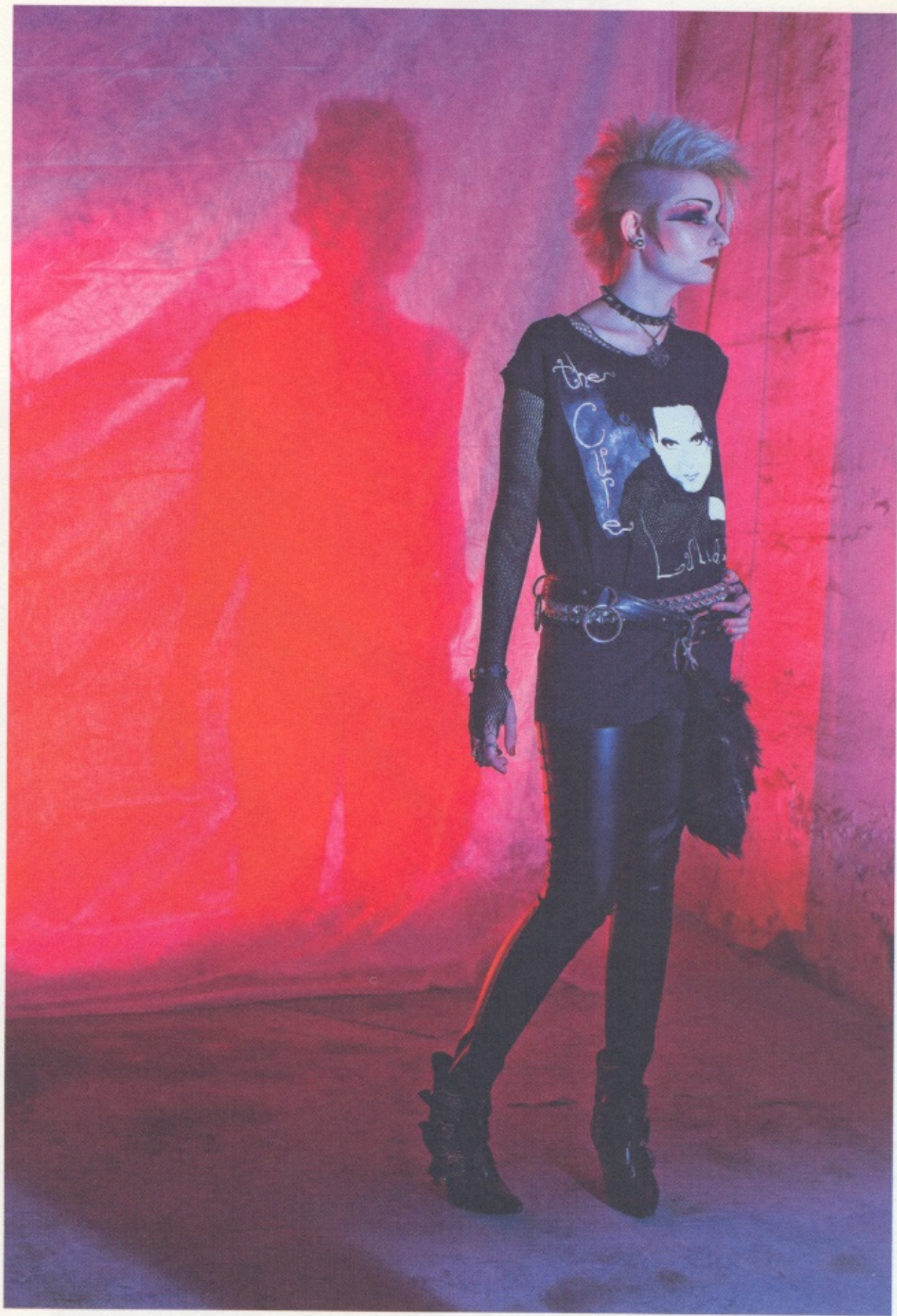

eurooptimismu dnes na politické scéně střídají problémy globalizované civilizace

a sestřelené mrakodrapy v New Yorku vracejí do hry všudypřítomnou obavu z blízké budoucnosti. Znovu se tak dává prostor těm, kteří poukazují na rizika, a ti, co pamatují, přirovnávají dnešní realitu atmosféře strachu počátku osmdesátých let, kdy i tak bezstarostná kapela, jakými byli *Duran Duran*, prohlásila, že by byli rádi, aby jejich hudba hrála v klubech, až na zem padne atomová bomba. Je vcelku logické, že když si dáme dohromady kocovinu společenského stavu země a postupující retro vlnu, která začala oblévat postpunkové a novovlnné období přelomu sedmdesátých a osmdesátých

let, drobná vlnka zasáhne i domácí scénu. I stalo se. Na scénu po pořezaných emalích pomalu nastupují starší soukmenovci, takřka rodiče, dalo by se říct. Gotici v Čechách přežili a dnešní doba jim dává nečekaný druhý pokus zapustit kořínky hlouběji než předchozí generaci.

Do gotické černé díry s dychtivostí nahlíží metalisté, depešáci, milovníci japonského anime nebo fanoušci fantasy, ale jen mizivé procento se vydává na temné dobrodružství objevování jejího složitého labyrintu. K pochopení je třeba jít až k úplným počátkům. „Pro Římany byli germánští Gótové barbari a vandaloové. Od tohoto pojmu vznikl název středověké gotické architektury. Tento styl stavby se inspiroval zeměmi Blízkého východu s obyvateli, kteří byli automaticky považováni za pohany, a tedy i barbary,“ osvětluje na stránkách portálu *CZ Sanctuary* vznik termínu uživatelka *Onnea*. Později ale byla gotická architektura brána jako snaha přiblížit se Bohu a na barbarství se zapomnělo. V 18. století pak přišel romantismus a vznik gotických románů, které byly prodchnuté fascinací smrtí a nadpřirozenými jevy. Koncem sedmdesátých let minulého století se pak tento termín poprvé použil v hudební sféře. „Pro kapely, jako jsou například *Siouxsie & The Banshees*, *Joy Division*, *The Cure* nebo *Bauhaus*, byl punk způsobem, jak se ukázat, ale spolu se vzrůstajícími znalostmi hudebníků začal brzdit jejich rozvoj. Kapely brzy odhodily punkovou estetiku, nebály se experimentů, hledání nových možností a používání netypických nástrojů. Tvorba *Joy Division* jako první byla britskými kritiky nazvána „gotickou“, píše *Sanctuary.cz*.

Vedle minimalistického rocku dnes stojí v těsném sousedství industriální výboje, temnější pop v synthy vydání, dark ambient, hudba navazující na středověký rukopis, kabaret třicátých let, tvrdá elektronika nebo tzv. electronic body music. A právě tato rozrůzněnost dělá domácí scénu tak nekompatní. „Bojují“ zde staří s mladými, rockeři s elektroniky i pravověrní s modernisty. Tím, že gotika je svým způsobem subkultura s vlastním vějířem hudebních i myšlenkových idejí, nedošlo k takovému vzájemnému sepětí fanoušků jako u metalistů nebo punkerů. Gotici milují výrazné oblečení, přesto se jejich hudební chutě často diametrálně rozcházejí.

„Už od dětství jsem byla poněkud jiná ‚holčička‘ – zajímaly mě a bavily zcela jiné věci než ostatní dívky. Časem jsem začala poslouchat ‚jinou‘ hudbu a číst jiné knihy, než bylo běžné u ostatních. Stejně tak to bylo i s mou vizáží a oblékáním, se kterými jsem měla v té době hlavně ve škole dost problémy. Přitahovaly mě temná místa jako hřbitovy, popraviště, gotické katedrály a staré kultury jako Egypt atd. Jako každý mladý člověk jsem hledala to své a prošla jsem různými obdobími a fázemi svého života. Na této cestě mi bylo to či ono bližší a něco úplně cizí, až jsem konečně našla to své, a tím je gotická subkultura,“ vzpomíná dnes na své

setkání s gotikou velká fanyynka Jitka, v každodenním životě účetní, která na akce pravidelně jezdí až od Karlových Varů. Je jednou z mála domácích gotiček, která neváhá a na žánrové akce vyráží s celou rodinou, to znamená s přítelem a jeho

dvěma malými dětmi. Tím připomíná častou realitu festivalů v zahraničí, kde narazit na stylově vyšňořenou rodinu není žádný problém. Větší je také procento starších, poctivě „vystajlovaných“ fanoušků, kteří jsou ochotni za svými idoly jet i tisíce kilometrů. V tomto ohledu je chování globální „gotické rodiny“ rozdílné od české reality. Zřejmě je to dáno malým počtem

starších fanoušků žánru (ne jednotlivých kapel) a velkou záplavou dospívajících dětí, kteří pod vlivem populárních filmů, jako je *Twilight* sága, *Vrána* nebo nová vlna klasických hororových remaků, hledají svoje vlastní já. S oblečením jim vychází vstříc několik stylových obchodů, jenže poté přijde srážka s domácí realitou i komplikovaností subkultury, která odkazuje nejen do středověku, ale i k viktoriánské době 18. století nebo vytváří fantaskní kyberfuturistické kreace mířící do vzdálené budoucnosti.

Vedle koncertů mají gotici snahu pořádat odpolední nebo večerní pikniky, módní přehlídky, specificky pojaté bály, často s předem daným dress-codem, fetiš nebo burleska večírky. Organizátoři se svorně snaží jednotlivé, dříve nepropojené skupinky fanoušků pod heslem *United* spojit. Pořádají synkretické večírky, kde si na své přijde rocker i elektronik, retro milec i jezdec na čerstvých hudebních vlnách (*Prague Gothic Treffen*, *Night Side* atd.). A částečně se i daří. Bude zajímavé, jak se mladí popasují s momentální oblibou gotiky, která má často výstup v podobě temnější módní přehlídky. Pokud se podaří udržet současné fanoušky delší dobu v prostředí temného gotického proudu, pak bych si dokázal představit, že subkultura temných fanoušků prožije druhou, silnou etapu svého života.

Jitka (38 let, dlouholetá fanylnka gotické hudby. Se svým partnerem a dvěma dětmi jsou častými návštěvníky domácích žánrových akcí, ale v letošním roce navštívili v plném počtu vícedenní gotický festival *Castle Party* v Polsku. Pracuje jako účetní.)

Co tě na gotice zaujalo především? Hudba, styl oblékání, literatura, nebo myšlenkové proudy spojené s gotikou?

V první řadě asi hudba a literatura, protože knihy a texty písní jsou většinou přesně o tom, co mě zajímá, anebo v takové náladě a rozpoložení, co se srdce, duše a cítění týče, jaké v sobě mám – temná romantika, melancholie, tajemno, mystika atd. S tím jsou samozřejmě spojeny moje myšlenkové pochody, pocity a názory. Styl oblékání, zdobení se a líčení k tomu samozřejmě neodmyslitelně patří a moc se mi líbí, vyloženě se v tom vyžívám a ráda si doplňuji jak šatník a botník tak šperkovnici.

Je pro tebe vlastní oblékat se na akcích v gotickém duchu. A v obyčejném životě?

V obyčejném životě se většinou oblékám také v gotickém stylu, i když to nehrotím tak, jako když jedu na nějakou akci. Například teď, když píšu tyto řádky, sedím v práci – doufám, že mě nikdo nenačapá – v tílku hororpunkových *Bloodsucking Zombies From Outer Space*, v kalhotách plných nášivek jako *Misfits*, *HNF*, *Type O Negative* atd., v mikině s netopýry, s kostlivcem a egyptskými amulety na krku a u toho poslouchám *Star Industry*, takže co dodat... Venku mě ale můžete klidně potkat v úplně obyčejných tepláčkách...

Jak cítíš vztah mezi mladými a staršími gotiky?

Myslím si, že co se starších gotiků týče, jsou to většinou lidi, kteří to mají opravdu srdcově, protože i ve svém věku jsou pořád gotiky – naberou to jenom jako módu, ale jako svůj životní styl. Často chodí normálně oblékáni, pouze v triku s oblíbenou kapelou a v černých kalhotách, a gotika jako taková je ve své pod-

statě součástí jejich osobnosti. Co se týče mladší generace gotiků, mám u poloviny z nich pocit, že je to pro ně právě jenom móda a hra, že se jim jenom líbí oblékat se a módit se jako *Cyber goths* nebo do černých okovaných hadrů, anebo holky často jako temné princezny, ale je otázka času, kdy je to přestane bavit. Znam ale také hodně mladých, o kterých si to nemyslím, kteří mají přehled o hudbě, knihách, filmech, mají názory, které se mi líbí, a opravdu je to „bere“ v pravém slova smyslu.

Jak se podle tebe liší gotická scéna v Čechách a v blízkém zahraničí (Německo, Polsko atd.)?

Myslím si, že v zahraničí, například v Německu, Anglii, Polsku, je gotická scéna mnohem větší, ale přeci jenom jsme malý národ, tak nemůžeme očekávat, že z deseti a půl milionů obyvatel bude půl milionu gotiků... S tím souvisí všechno ostatní – festivaly, koncerty, akce. Scéna jako taková se v podstatě neliší, myslím, že jde opravdu o množství lidí, kteří se k této subkultuře hlásí.

Co dnešní domácí scéně chybí?

Vzhledem k okolnostem viz výše, myslím, že nic zásadního. Kapel už máme víc než v počátcích, gotiků taky, a tak snad zbývá jenom si přát, aby jich bylo ještě víc, a hlavně takových, pro které to není jenom póza a mají to opravdu v srdci.

Petr Štěpán (49 let, ikona domácí punkové a gotické scény. Předák *Hrdinů nové fronty* a dnes *XIII. století*. Skladatel, textař a spisovatel. S *XIII. stoletím* natočil osm řadových alb. Je autorem *Knihy Nosferatu a Zpovědnice*. Pro Horácké divadlo složil scénickou hudbu ke třem inscenacím Williama Shakespeara v překladu Martina Hilského a v režii Karla Kříže (*Jindřich V.*, *Kupec benátský*, *Komedie omylu*).

Jak ses dostal jako významná postava punkové scény ke gotické subkultuře?

Bylo to ještě za minulého režimu. Hráli jsme tenkrát jako punková kapela *Hrdinové nové fronty*. Nahrávky se přes železnou oponu dostávaly obtížně. Někdo tehdy donesl desky – *Bauhaus, Joy Division, The Mission, The Sisters of Mercy, Fields of the Nephilim*... Zvuk, atmosféra, a hlavně výpověď těch skupin nás naprosto uchvátily. Bylo to něco nového, co nadále ovlivnilo můj život a vnímání hudby. Jsem svým způsobem vděčný za to, že jsem zažil původní a nezkalenou éru punku a gothic.

Jaké roky během dvaceti let činnosti XIII. století považuješ za „roh hojnosti“ gotické scény u nás, a kdy naopak bylo nejhůř?

Roh hojnosti nikdy nebyl. Když jsme začali, žádná gotická scéna v Čechách nebyla. Vše jsme si museli vybudovat sami. Získávat fanoušky, vybudovat si místo, zaujmout posluchače, nahrávací firmy a při tom všem udržet kapelu v chodu a tvůrčí. Nebylo to snadné, ale dokázali jsme to. Věřili jsme tomu, co děláme. Nejhorší situace byla v letech 1997–1999. Nemohli jsme schmat pořádné koncerty. Jezdili jsme strašný štace a lidi na koncerty nechodili. Dostat se do rádií, novin, televize nebo na festival bylo nemožné. Všichni nás přehlíželi a odmítali. Přitom naše největší hity jako *Justina, Karneval* nebo *Nosferatu* byly dávno na světě. Tenkrát jsme jim nebyli dost dobří a dnes chce být s námi každé kámoš a všude nás zvou.

Kde byli ty lidi, když je kapela nejvíc potřebovala?

Obrátili jsme proto pozornost na zahraničí a přišla první nabídka z Polska na *Castle Party*. Vše se radikálně změnilo. Po roce 2000 se situace začala lepší a i v Čechách začala pomalu vznikat gotická scéna. I když slabá, rozdrolená a nescourodá. Vznikly ale dva další důležité, nezávislé prvky – agentura *Sanctuary* a shop *Nosferatu*, kteří, každý svým dílem, gotickou scénu nějak podpořili a začali ji rozvíjet.

Jak je na tom dnes?

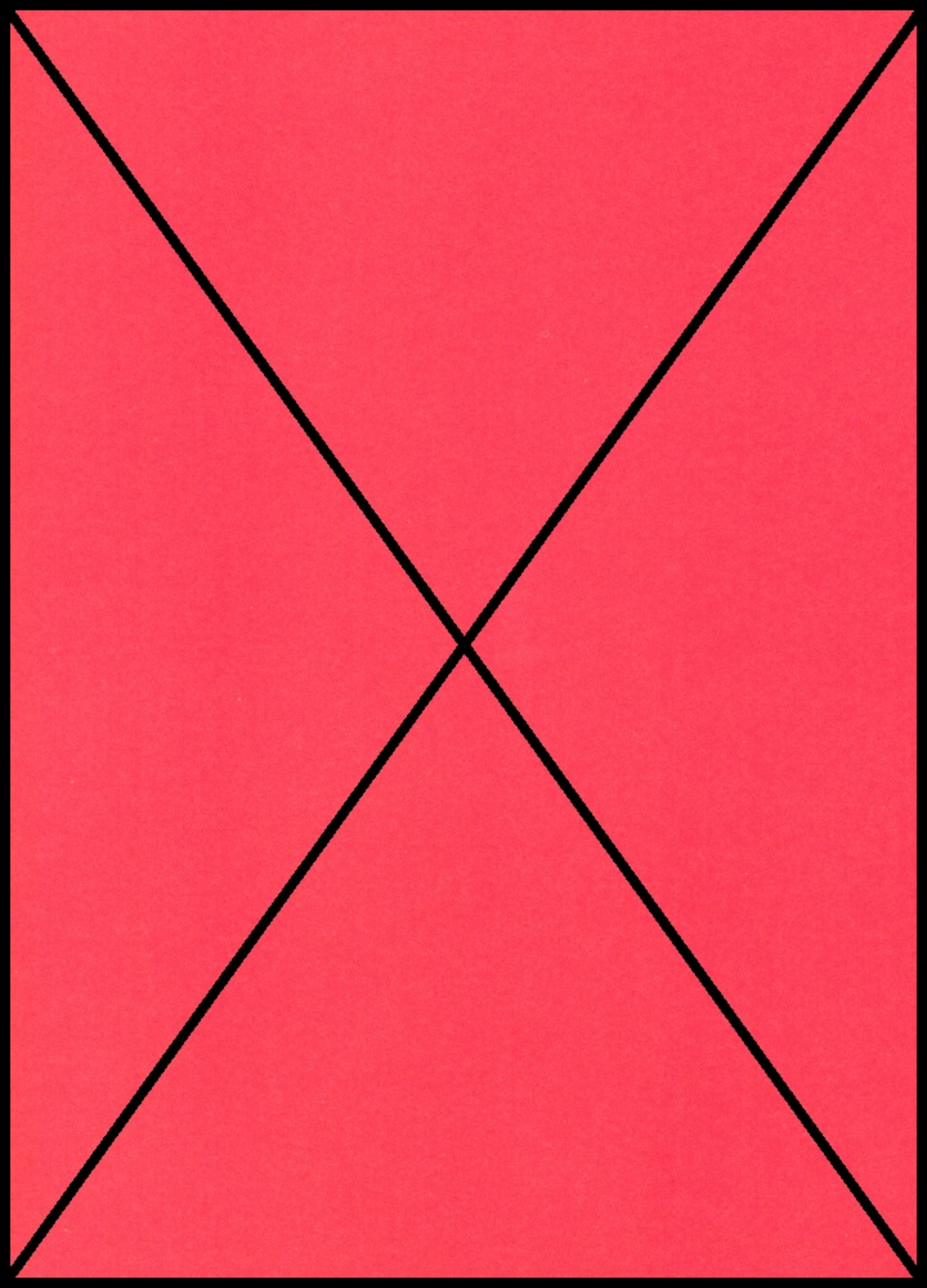
Pravda je, že gotická scéna v Čechách funguje v posledních letech celkem slušně. Ale je to jen díky těmto třem, řekněme, pilířům. Pokud by přestalo hrát XIII. století, nové kapely nemají potenciál zaujmout větší počet lidí. Tak, aby přitáhly pozornost médií, firem a naplnily větší sály. Pokud by zanikli *Sanctuary* a přestali pořádat akce, mítinky a koncerty, je to podobné – těžko by je kdo nahradil. A *Nosferatu*? Především on poskytuje nepřehledné množství gotického oblečení, doplňků i reklamy a podobně, a to v takovém množství a rozsahu, že mu nikdo nemůže konkurovat. Tohle by si měli všichni uvědomit. Jestliže by tyto tři subjekty zanikly, šla by do háje i celá scéna. Zůstalo by jen pár ortodoxních jedinců na malých upachtěných akcích. Tak to prostě je.

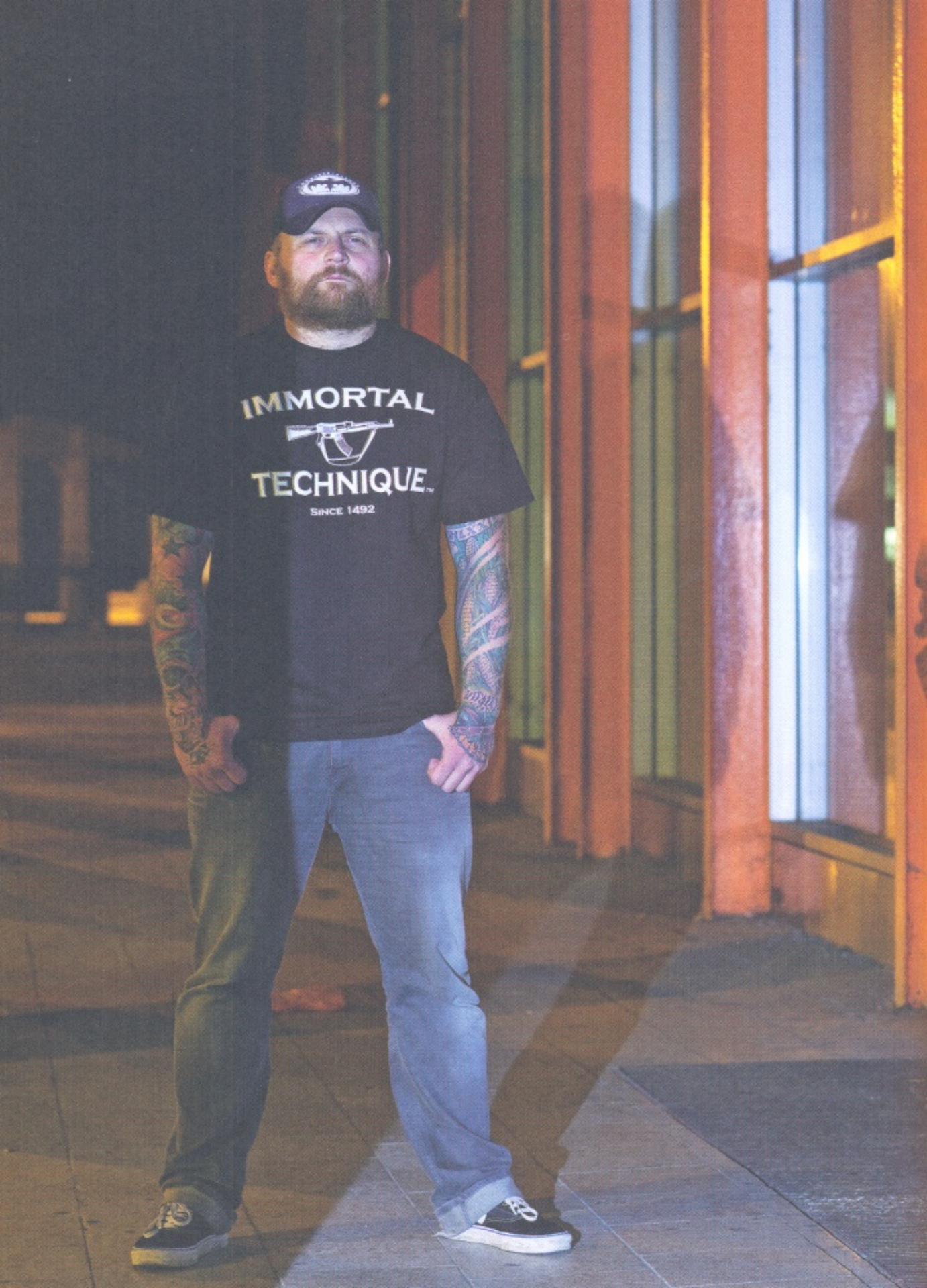
Hudba, styl oblékání, literatura, myšlenkové proudy spojené s gotikou... je to pro tebe její důležitá součást?

Jistě, vždyť to je přece podstata všeho. Mně to vždy přinášelo radost a poznání. Knihy, filmy, muzika... Bez toho jsi jen pozér. Obyčejný hňup, co se oblékl do černého a s kelímekem pívka se potácí na nějaké akci. Gotika má toho tolik co nabídnout. Ale musíš taky chtít ty sám, zajímat se o věci. Je to vlastně přirozený proces. Každého člověka přitahují různé žánry, styly, myšlenkové proudy. Gotika také každého neosloví. Je to i částečně duchovní záležitost, kde musím být schopen i určitého prožitku a vnímání. To hodně lidí nedokáže – proto je to stále subkultura, okrajový žánr.

IMMORTAL

TECHNIQUE

SINCE 1492

Posíláme spát bílou pýchu

Bob Kuřík

Politika patří do hardcoru jako cihla do zdi. Není proto divu, že kampaň *Good Night White Pride* zacílená proti pokusům nácků parazitovat na prostředí subkultur vzešla právě z prostředí této scény.

„Hardcore je víc než hudba,“ zní nesmrtelná mantra hudebního stylu subkultury, kterou ze svého nitra vyvrhla matička Praha na konci tisíciletí. Poporodní křik a řev se rozléhal garážemi, kluby, hospodami a zkušebnami. Byl rychlejší, hlučnější, těžkotonážnější a obecně extrémnější a vzteklejší, než na jaký jsme byli zvyklí u staršího sourozence – punku. A hlavně – nikdy nebyl jen o hudbě. Jasný politický postoj, pro který se v HC subkultuře vžil výraz „poselství“, patří do hardcoru od počátků jako cihla do zdi. Neexistuje subkultura mládeže, kde by politika hrála tak významnou a integrální roli, jako je tomu v HC/punkové scéně. Politický přesah současných pražských kapel, jako jsou *Flowers for Whores*, *Gnu*, *Mother*, *Fear of Extinction*, *Thalidomide*, *Kung-Fu Girlz*, *Remek* či asi nejznámější *Pipes and Pints*, je toho důkazem.

Hardcore scéna je komunita, která umožňuje mladým lidem uniknout ze světa anonymní většinové společnosti do prostředí osobních vztahů, sdílených zkušeností, pocitů, vzteku, hodnot i názorů. Je početnou rodinou adoptující všechny ty, které štve svět okolo nich a kteří hledají útočiště pro utváření něčeho jiného – nasraného, autentického, energického. Je částečně autonomním prostorem, který ztělesňují festivaly jako *FluffFest* či pražský *MayDay* a ze kterého se v Česku nejčastěji rekrutují političtí aktivisté. Mladý hardcorista Petr z Prahy k prolínání HC scény a aktivismu dodává: „V rámci HC si mohu vybrat, kterým

směrem se dám, mohu být anarchopacifista, který bude ve svém volném čase pěstovat s kámoši zeleninu na zabra-ném pozemku, mohu být radikální vegan a odnášet slepice z velkochovů, mohu být militantní antifašista a dlouhé večery trávit lovením nácků atp.“

Hardcore je rovněž alternativou k main-stre- amové kultuře popu a masové spotřeby, kterou si ale nepřeje nahradit. Chce zůstat mimo – v klubech

jako *007*, *Discentrum*, *Final*, *Na půl cesty* či svého času

ve squattu *Milada*. Chce zůstat dole, hluboko pod normou vytříbeného vkusu.

A to jak normou hudební či vzhledovou, tak i morální a politickou.

Piercingy, tunely, tetování po celém těle, kšiltovky nebo džíny proklatě nízko

hyzdily těla hardcoristů a hardcoristek daleko dříve, než se tato móda stala

„cool“, a tedy než si jich všimly firmy zaměřující se na produkci životních

stylů mládeže. Proces komodifikace šířající

řadu subkultur mládeže v posledních deseti

letech vyprodal vizuální a v mnohém i hudební

stránku do katalogů oděvních firem a velkých

nahrávacích společností. Hodnoty a politické

postoje se vyprodávají hůře.

Nutkání změnit se, a tím změnit svět

kolem sebe stojí v základu politiky v HC scéně.

Slova jsou k ničemu, pokud nepřesahují do kaž-

dodenního jednání a praxe. Udělat si věci po svém a nespoléhat na ostatní, že je

udělají za tebe (tzv. etika *Do it Yourself* neboli *Udělej to sám*), respektovat práva

zvířat a nejíst maso, či dokonce žádné živočišné výrobky, být sociálně kritický

a solidární zároveň, být ohleduplný k životnímu prostředí a vysoce senzitivní

k jakýmkoli projevům xenofobie, sexismu, rasismu, konzervatismu, naciona-

lismu či neonacismu patří do stabilního základu politické výbavy tzv. pravých

– tedy nemainstreamových – hardcoristů.

Symbióza těchto politických hodnot a názorů se subkulturní komunitou hardcore ale prochází v posledních letech zatěžkávajícími zkouškami. Útoky přicházejí „zprava“. Již byla řeč o marketingových pokusech proměnit hardcore v cool životní styl dospívajících „rebelů“, který si člověk může koupit v kdejakém obchodu s oblečením pro mládež. Čím širší nabídka životních stylů na trhu, tím

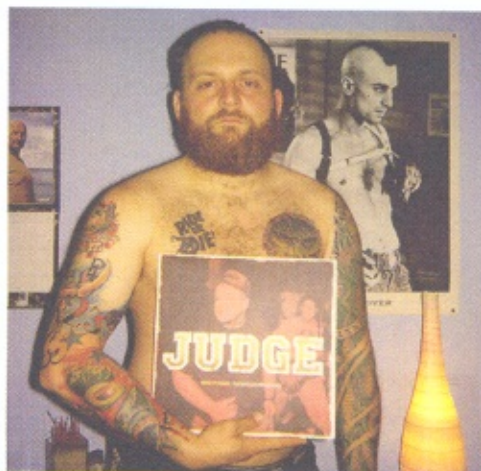
lépe pro kapitalismus. Koupit si rebelii není dnes žádný problém. O další útok se v posledních letech pokoušejí neonacisté, kterým se HC muzika zalíbila natolik, že se do scény začali pokoušet infiltrovat s cílem získávat mladé lidi na svou stranu. Proti nim se v rámci HC scény zmobilizovala kampaň s výstižným a jasným názvem *Good Night White Pride*.

Přestože snad téměř každá punková a HC kapela složila někdy song proti náckům, systematictější postoj scény vůči neonacistům krystalizuje až v únoru 2005, kdy se do Česka dostává celosvětová kampaň *Good Night White Pride*, která původně vznikla v devadesátých letech v Německu. Na počátky vzpomíná Kuba Vitáček,

dlouholetý člen HC scény v Praze: „Pokud si pamatuji, byla to reakce na nárůst nových trendů mezi nácky. Ozvali se tehdy lidi z *SxE* (*straight edge* – pozn. autora) scény a přidala se i HC scéna. S nástupem *GNWP* se vytvořil label, konkrétní věc, ke které ses mohl přihlásit. Ať už jako jednotlivec, nebo jako kapela, nebo jako promotér. Objevilo se logo, který mělo jasný poselství – ‚náckové nejsou vítání‘. A ukázalo se, že to lidi chtějí.“

Kampaň reagovala na nejnovější organizační i vizuální trendy mezi evropskými neonacisty, mezi které patří podle webu *gnwp.cz* „nová taktika působení na veřejnost, ale i nová móda, symbolika a značky“. Skončil prototyp nácka v bomberu a kanadách. Neonacisté začali přebírat líbivou image z různých subkultur i politických hnutí včetně HC scény či antifašistického a autonomního hnutí, nové hudební i životní styly i nová politická témata jako *straight edge*, práva zvířat, ochrana přírody či boj proti globalizaci. Cílem je intervence do různých subkultur a vábení jejích členů do svých řad. Zastavila ji až kampaň *GNWP*, která přestože vznikla a pořád je „doma“ v HC

a **SxE** scéně, se v Česku – na rozdíl od celé řady jiných zemí – přelila i do jiných subkultur, jako je punk, ska, reggae, metal, techno, hip hop, ale i mezi bikery, skateboardisty či fotbalové ultras. Celý projekt **GNWP** s heslem „je jedno, co posloucháš, důležité je, co děláš“ má podle gnwp.cz jednoduchou myšlenku, protože „ukazuje, jak se k náckům kolem nás chovat: netolerovat je nikdy a nikde“.

Červenec 2011, Praha. Slunce pomalu zapadá a spolu se mnou si na schody před klub 007 na Strahově sedá Kuba Vitáček a Petr Horák, abychom si povídali o politice, **GNWP** a hardcore. Kubu od Petra oddělují tři, respektive čtyři subkulturní generace. Vystudoval vysokou školu, je mu 36 let, má dlouholetou přítelkyni, malou dceru a pracuje jako nezávislý publicista. V HC se pohybuje od počátku devadesátých let. Petrovi je 23 let, vysokou školu teprve studuje a v HC se pohybuje od svých 15 let. Je hyperaktivní – dokonce natolik, že musí naše povídání dvě otázky před koncem opustit, aby stihl zkoušku své kapely. Několika loky minerálky splachují oba sucho v hrdle – na Strahov Kuba došel pěšky a Petr přijel na kole – a já mezitím zapínám diktafon.

Politika a hardcore. Myslíte, že to jsou dvě strany téže mince?

Kuba: Hardcore vzniknul z punku a punk byl vždycky o politice. Ať už o té jednoduché, ve stylu „Destroy!“ nebo „Fuck off!“, která je v podstatě jen způsobem, jak říct „v tomhle nejedu“, anebo té sofistikovanější, která už pracuje s nějakými skutečně politickými představami. Politika v HC je spojena s rebelstvím. Celý je to taky o přátelství a „rodině“, což jsou věci, který spolu souvisej...

Petr: Jo! Kamarádi, inspirace a seberealizace.

Kuba: Prostě držíš pohromadě s ostatními lidma, co to vidí jako ty. Všichni spolu proti společnosti. Nebo spíš proti tomu, co ti ve společnosti vadí...

Ať už chceš, nebo ne, součástí společnosti, proti který jdeš, jsi i ty sám. Nepožíváš si tak částečně vlastní ocas?

Petr: No trochu jo, ale snažíš se ho přežvýkat a vyplivnout jako něco nového. Tak to aspoň vnímám já. Na prvním místě se snažím změnit sám sebe, a až s dlouhým odstupem své okolí. Nikdy nemůžeš předávat určité politické poselství jako bejt proti rasismu a náckům, nežrat maso, bejt kritický ke kapitalismu, pokud neobstojíš sám před sebou. Hudba v HC často působí spíše jako prostředek, kterým se chce konkrétní kapela do světa „vykřičet“ a v pozitivním slova smyslu něco konkrétního předat širšímu posluchačstvu.

Kuba: Já osobně to mám hozený tak, že politická témata, o kterých mluví Petr, je dobrý řešit, ale ne vždycky se to musí nutně objevovat v textech HC kapel. Asi bych řekl, že mám nejradši kapely, který mají třeba víc písniček o normálních věcech, ale členové se sami zapojují do konkrétních aktivit. Víš jak – „talk is cheap“.

Jedním z letitých témat v HC scéně je boj proti náckům. Proč je pro vás zrovna tohle téma důležité?

Kuba: Nechci mít nácky na koncertech. To je celý. Nemaj tam co dělat. Ať už proto, že jsou s nima většinou problémy, nebo proto, že HC pro ně není. Od svého začátku je HC multikulturní záležitost. Jedna z kultovních NYC kapel jsou **Bad Brains** – čistě černošská kapela. Když se podíváš na to, jak vypadá newyorská HC scéna, tak ji vždycky tvořila hromada lidí všech barev. Černoši, běloši, Portorikánci, Asiati, Židi a tak dál. Je úplně

směšný, že se náckové chtějí cpát do tohoto prostředí, který navíc vychází z punku, který náckové nenávidí. Celý je to postavený na hlavu.

HC/punková subkultura umí podle mého velmi trefně poukazovat na současné problémy, ale většinou „jen“ na symbolické, estetické a heslovité rovině v podobě textů kapel, úderných hesel na triku, nášivce atp. Co ale ony problémy, jako jsou třeba náckové, nějak i řešit?

Kuba: HC scéna nemůže „vyřešit“ problém nácků. Může ale – a taky se jí to dost daří díky kampani *GNWP* – vyřešit to, že udělá ze svých koncertů a klubů pro nácky „No Go Area“. To je celý.

Petr: Těžko říct, ale stále věřím, že být součástí téhle subkultury vede k určité formě politický radikalizace. Díky tomu je plno kids, který se nebojí jasně postavit proti náckům, a je fuk, jestli dělají koncerty pod hlavičkou *GNWP*, čmárají po zdech, vydávají se cestou sebevzdělávání a informování blízkého okolí, či sahají k radikálnějším postupům. Já si vážím každého, kdo se na tom osobně podílí a často riskuje svoji svobodu a soukromý život bez očekávání jakéhokoliv uznání, pochvaly a často i pochopení.

Mluvíš, Kubo, o No Go Areas.

Představte si, že jsem nácek a mašíruju si to na vámi organizovaný koncert. Co byste se mnou udělali?

Kuba: Kdybych byl pořadatel, tak bych tě vyhodil. Dneska už to náckové moc nezkoušej, ale v minulosti se to párkrát stalo.

Petr: Nebudu chodit kolem horké kaše, pravděpodobně by tvoje cesta skončila u vstupu do klubu. V lepším případě bys byl vyhozen. Ale taky záleží, kdo bys byl. Pokud bys byl nestor české nácků Filip Vávra, tak ti asi rovnou dám na prdel, pokud nějaké jouda v bomberu a kanadách, tak si s tebou asi promluví... Tím, že já a lidi kolem mě děláme hudební akce pod hlavičkou *GNWP*, nezveřej-

ňujeme pouze naše politické postoje, ale přihlašujeme se i k ochotě s nácky rychle jednat. Pokud nácek dorazí na koncert zaštitěný touto kampaní a na samotné akci vystupují kapely, které se k ní aktivně hlásí, je jednak nebetyčně hloupý, jednak i velmi riskuje, a s případnými následky tedy musí počítat.

Předpokládám, Petře, že horkou kaší myslíš fyzické násilí vůči náckům, které se často stává úhelným kamenem v debatách o boji proti neonacismu. Jakými argumenty hájíte užívání násilí vůči nim?

Petr: Řada lidí si myslí, že když člověk používá proti náckům i fyzickou konfrontaci, tak je stejný jako oni, což je podle mého zvrácená logika hledající symetrie mezi často likvidačním napadáním lidí kvůli odlišné barvě pleti či alternativnímu vzezření, a antifašistickým snahám těmto útokům předcházet. Vždyť náckové zabili od roku 1989 již téměř tři desítky lidí! Pro nácka je násilí prostředkem vlastního pocitu sociální nadvlády, nadřazenosti, neohroženosti a šíření strachu. Když ho tohoto pocitu – byť jen na pár minut – zbavíš, tak tím nabouráš jeho sebevědomí i jistotu vlastního přesvědčení, což – jak se mnohokrát ukázalo – může vést i k tomu, že se nácek na to časem vykašle. Fyzická konfrontace nácků tlumí jejich vášeň pro násilí, drží je při zemi. Kdyby dostávali tzv. vítkovští žháří před svým útokem pořádně přes držku, možná by k jejich útoku nedošlo.

Kuba: Jestli jsi někdy potkal nácky na živo, tak víš, že diskutovat se s nima moc nedá. Obzvláště ne, když je jich víc. Jediný, čemu rozuměj fakt dobře, je síla. Sami na to hrajou, tak proč nehrát podle jejich pravidel? Ono se dost často ukáže, že frajer, co se tváří jako největší borec, se po jedné facce sesype a brečí na zemi. Je mi jasný, že to pro každého není, ale to by neměl být důvod to šmahem odsoudit. A to nemluví o tom, že podle mě si každé nácké zaslouží dostat přes držku za to, co hlásá a dělá.

Petr: Abych byl konkrétnější, již několikrát se stalo, že se fyzickým konfrontováním úspěšně překazil plán nácků napadnout blízký HC/punkový koncert, kde se bavili nic netušící lidé, kteří si tak mohli nevědomky a v klidu užít zbytek koncertu.

(Petr se s námi ve spěchu loučí, nasedá na kolo a ujíždí směr zkouška kapely.)

Být schopen postavit se náckům před HC/punkovým koncertem vyžaduje jistou dávku tělesné připravenosti, která ale stojí v protikladu k punkové tendenci sebedestrukce alkoholem. Snažíš se, Kubo, na svém těle pracovat spíše sebedestruktivně, nebo je pro tebe tělo zbraní použitelnou vůči náckům?

Kuba: Hele, o tom jsem nikdy takhle neuvažoval. Za sebe bych asi řek, že mojí zbraní je mozek a tělo je jen nástroj, ale to tě trochu chytám za slovo, co? He he he. Sebedestrukce podle mě souvisí s punkovým odmítnutím většinový společnosti. „Seru na vaše hodnoty“, což ale taky znamená, že odmítneš ty obvyklý společenský korektivy a chlastáš, hulíš, případně fetuješ. Pro někoho se tím jeho protest vyčerpá, někdo tím projde a někdo to programově odmítne. Já jsem si prošel obdobím objevování alkoholu jako mladej a trvalo jen krátce. Dneska nekouřím, neberu drogy a v podstatě už ani nepiju alkohol. Snažím se cvičit, dělat bojový sporty a pracovat na sobě. Taky si sháním informace a vzdělávám se. Každopádně, bez určitý disciplíny a práce na sobě se neobejdeš.

GNWP funguje v Česku již více než šest let. Jakých úspěchů a proher kampaň podle tebe dosáhla? Jak na GNWP reagovali náckové?

Kuba: Úspěchem je, že se kampaň masivně rozšířila do celé scény a po celé republice. Nácky se povedlo vykopat z HC koncertů, pár jich dostalo přes hubu a už to nezkoušej. Přitom se jednu dobu tvářili, že HC je div ne jejich. Za velké úspěch považuju i to, že se našlo dost promotérů, kteří se ke kampani hlásí, a to nejen verbálně, ale skutečně nácky ze svých koncertů vyhazují. A samozřejmě obrovské úspěch byla podpora od řady kapel ze zahraničí, nejvíc určitě od *Terror* a *First Blood*. A myslím si, že jsme vyslali impuls i mimo naše hranice, což je taky dobře.

Vyslovenej neúspěch mě nenapadá. Náckové reagovali tak jako vždycky. Nejdřív se snažili *GNWP* zesměšňovat, a když zjistili, že to jede, tak se buď vztekaj, nebo brečej a stěžujou si, že je *GNWP* „agresivní“. No, od nich to fakt sedí... Každopádně, protože jsou to chudáci, co na víc nemaj, tak samozřejmě okopírovali naše logo a mají teď svoje Good Night Left Side. Protože náckové kopírujou všechno, co je dobrý, tak je to vlastně potvrzení toho, že to děláme dobře.

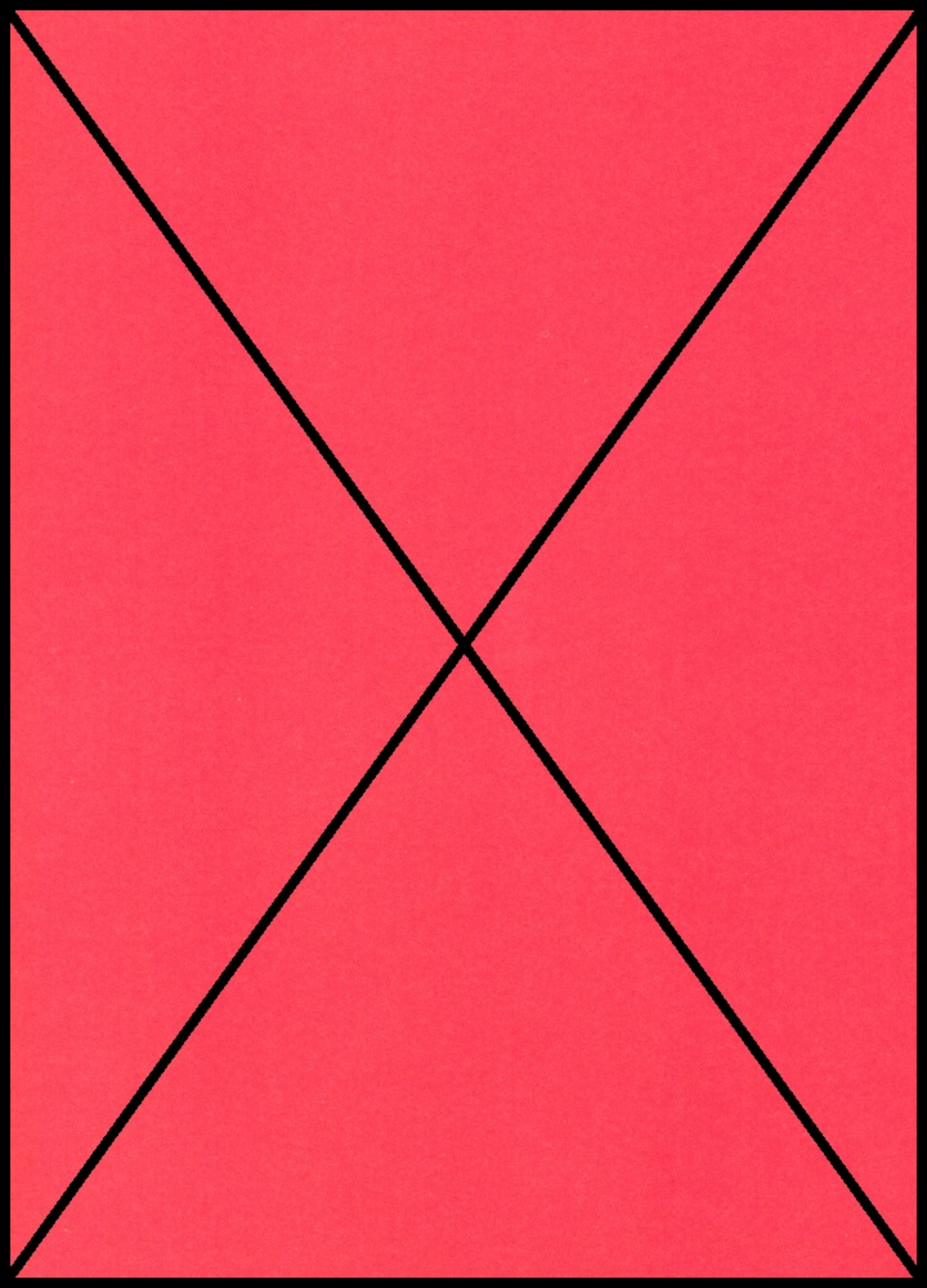

TERROR

Reebok

Reebok

Baby Bottle

RA

Život s obětí únosu

Vladimir 518

Hip hop vybrousil disciplínu nenávisti sama sebe do dokonalosti. Každý druhý text obsahuje přísahy o lásce a věrnosti k rapu, o české scéně ale samotní hip hop artists mluví převážně s opovržením.

Pojďme si na začátek říci, že tahle kapitola je hlavně o rapu, o rapový hudbě, o fragmentu hiphopové kultury. Termín hip hop prošel od devadesátých let neskutečnou evolucí, pomyslný obsah slova se plnil vším možným, a jak otesánek rostl, měnil tvar, z malého underground polena se stalo obtloustlý monstrum. Cejtím jak u sebe, tak i u mnoha svých vrstevníků, že tohle slovo pro nás ztrácí svoje kouzlo a šmrnc. Přivlastňovalo si ho příliš široký pole lidí, dobře se prodává mládeži a v povrchní rovině se dá výborně zneužít pro různorodé cíle. Naprosto drtivá většina lidí zná hip hop jen jako soustavu vnějších znaků, a to ještě většinou v podání imitátorů té reálné, původní předlohy. Hip hop se vymkl kontrole, každé si s ním dělá, co chce, a pro jednotlivý interprety je čím dál tím těžší se s ním identifikovat.

Mnohem radši mám termín **RAP**. To slovo má koule, pro mě osobně definuje svým vlastním zvukem to, proč rap dělám. Slovo *rap* zní jak úder kladivem, kopanec nebo facka. V druhém plánu má v sobě skvělou drzost a sebejistotu. **Rap** je energie, intenzivní vztah k životu se vším, co k němu patří. **Rap** je nekonečný hrabání se v materiálu vlastního jazyka čili neuvěřitelná interakce s lokální kulturou a její historií. Hip hop se stal obětí únosu a následného znásilnění, byly vynalezeny neskutečné termíny jako „hoper“ a „hopík“, kredit celý věci spadl nebezpečně nízko. Co to ale znamená pro nás, členy té původní scény, ve které se počet hlav pohyboval v desítkách? Můj názor je velmi prostý: nepanikařit. Nenechat si zhnusit kul-

туру, kterou milujeme. Dál dělat vlastní věc, to, co jsme dělali vždy, i přesto, že se podmínky kolem neustále měnily.

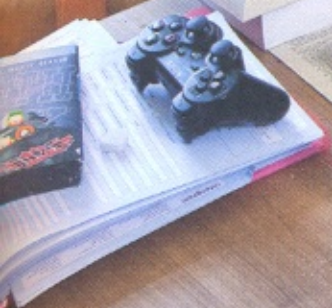

Skutečná hip-hopová subkultura sdružující rappery, hudebníky, graffiti writery, b-boys a DJs se v Čechách začala naplno formovat v druhé polovině 90. let. Předcházely tomu první a do-

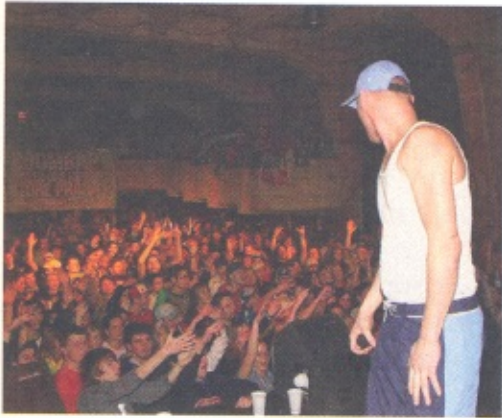
denes respektované pokusy kapel, jako jsou **J.A.R.**, **Manželé** nebo **Piráti**. Druhá generace skupin, do které patří **Peneři strýčka Homeboye** (v původní sestavě), **WWW**, **Coltcha** nebo např. **6 Polnic**, vnesla do hry něco, co zde zatím nikdy nebylo. Díky spojení těchto hudebníků a velmi silné skupiny graffiti writerů vznikly základy něčeho, co by se dalo nazývat scénou. Vše šlo logicky ruku v ruce s rozmachem klubů a vzrůstající ochotou jejich majitelů pustit si hip hop komunitu k sobě do podniku. Přes její tehdejší naprosto skandální pověst a několik zdemolovaných míst, které musely být po některém z hip hop eventů zavřeny. **Alternativa Komoťovka**, **Subway** ve **Slovanském domě**, **Ladronka**, **Cibulka**, **Roxy**, **Borát**, **007**, to jsou některé z míst, kde se tehdejší scéna mohla vídat. Pravidelně se scházející skupina lidí má logicky potřebu do chaosu náhodnosti vnášet řád, s ním i určitou hierarchii a systém hodnot. Musím přiznat, že jsem stále zastáncem názoru, že tahle první iniciační skupina hip hop artists vnesla do scény zdravý základ, který je dodnes zřejmý. Pravděpodobně nejviditelnější pozůstatek těchto počátečních ideálů je akcent na vlastní nezávislost a schopnost rozhodovat beze zbytku o vlastním produktu i projevu. Vnitřní scéna tak dala vzniknout řadě nezávislých labelů, za všechny jmenujme **Terrorist Posse**, **Mad Drum**, **Rap Sport**, **Topičův Salón**, **Blind Deaf**, **Bigg Boss** nebo **Hypno 808**.

Současná situace v rámci celé naší subkultury se kupodivu svým českým způsobem pomalu probarvuje do tvaru, který jsem si před více než deseti lety představoval. Vazby mezi jednotlivými elementy hip hop kultury se sice po nadšeném (ale v jistém slova smyslu organizovaném) propojení na konci devadesátých let a začátku století opět výrazně zpřetrhaly, ale fungují jistým způsobem dál, a to

na osobních bázích a vazbách jednotlivých lidí. Pravděpodobně se jedná o zdravější a přirozenější variantu toho, jak vedle sebe můžou ve městě koexistovat DJs s writery či rappeři s b-boys, a to vše pod deštníkem něčeho v dnešní době tak neurčitého, jako je hip hop. Podobná situace nastala i na samotné rapové scéně. Přes stále dokola omílanou mantru o malém trhu a skromných podmínkách vedle sebe existuje několik rapových labelů, tím pádem několik kompletních menších struktur v rámci celku. V téhle situaci je to jistý náznak něčeho většího, něčeho, co by logicky

mělo provázet tzv. boom rapu v Čechách a na Slovensku. Celé kouzlo spočívá v tom, že v podobném rozložení si každý dělá to svoje, stará se na prvním místě sám o sebe a svoji energii používá k živění své vlastní rapové rodiny. Scénu tato situace do jisté míry opraštuje od závisti, zbytečných beefů a frustrace ostatních z domnělé hegemonie pragocentrické scény. Další efekt tohoto nového rozložení sil je širší a zajímavější spektrum hudebních přístupů k žánru. Vedle sebe tak operují buňky ortodoxního soundu 90. let, alternativní experimentátoři, vyznačící south, east nebo west USA soundu, Anglie i Polska. Do hudební dogmaticčnosti přibýly vlivy elektroniky, dubstepu nebo metalu. Svým způsobem je momentální nastavení rapové scény zralé pro vznik „dospělých“ desek a projektů, které správně vybalancují do sebe zahleděnou žánrovost s vyzrálým hudebním nadhledem.

Sifon (37 let, zakladatel skupiny *WWW*, s níž v roce 2006 vydal na *Bigg Boss* album *Neurobeat* a o tři roky později *Tanec sekyr*. Je členem audiovizuální skupiny *SPAM* a držitelem ceny *Revolver Revue* za rok 2009.)

Hugo Toxxx (29 let, rapper. Od konce devadesátých let člen *K.O. Kru/Supercrooo*. V roce 2008 vydal sólové album *Rok psa* na *Bigg Boss*. V současnosti provozuje vlastní label *Hypno808*, na kterém v roce 2011 vyšlo CD *Legální drogy/Ilegální kecý*.)

Kdy a jakým způsobem ses dostal k rapu?

Sifon: Já to mám úplně jednoduchý a rychlý. Rok asi 89, je mi tak čtrnáct, já a *Bojler* – zakladatelé *WWW* – vidíme na stanici *MCM* úplně nezávisle na sobě remix *Tom's Dinner* od *Suzanne Vega*, kde tancujou dva černoši na ten starej hiphopovej beat. V tom okamžiku vyběhám na ulici a *Bojler* vybíhá z druhýho baráku a jdeme si říct, že to, co jsme teď viděli, chceme dělat.

Toxxx: Rok 89 a moje sestra přichází s vinylem německý skupiny *Snap* a předává mi ho

s tím, že je půjčený a že na něho mám dávat bacha. Samozřejmě že ten vinyl už navěky zůstává u mě. To mi bylo sedm a já ustřeluju někam do prdele a už mě nic jinýho od ty chvíle nezajímá.

Jaký jsou pro tebe zlomové momenty vývoje český rapové scény?

Sifon: Já mám takový záblesky vzpomínek, ve kterých běžím sám a najednou se objeví *Orion*. Ten tehdy jel třeba věci typu remixy *Depeche Mode* a do toho polozpíval texty jako „Potkal sem holku měla vlasy až na zem / tddddd byl sem do ní blázen“. Potom bylo hrozně důležitý potkat *Dědka* a *Skuplu*, ale vlastně i *Basse*. Hrál v *Chaozzu* a my jsme je nebrali, jako by patřili k nám, na druhou stranu *Dědek* a *Skupla* udělali *6 Polnic*. Další věc byl *Richard* s *Coltchou*, kteří pálili takový jako kriticko až skoro moralistní poetický texty. Pak byl hroznej zlom s *PSH*, který začali hrát jednu chvíli s basou, kytarou, bicíma, vlastně to byl jazz-*rap*. To byl taky šok. Potom už to jelo bezé mě, a když jsem se začal vracet, najednou se objevili *Supercrooo*. Pak pro mě byl třeba hrozně důležitěj *Peto* *Tázok* na Slovensku. Najednou přišel někdo úplně s jiným typem textu.

Toxxx: Pro mě prostě nejdřív *rap* existoval z kazet a desek a jako tancování a hledání něčeho a seznamování se s českým undergroundem. Vzpomínám na koncert *WWW*, kde bylo asi padesát lidí a všichni sebou hrozně mlátili a byla to vyloženě hospodsko-androšská věc. A pak moje první beats, *K.O. Kru*, *MPC*, *Supercrooo*, náš nástup na scénu.

Máte pocit, že rapová scéna je postavená právě na tom principu kmenů a smeček?

Toxxx: Svým způsobem má každý rapper za prdeli svoji vlastní smečku. Štěkáš pro své psy, jenže zároveň tvý fanoušci jsou fanoušci i jinejch rapperů, takže i když nechceš, tak jsi prostě součástí jedný smečky.

Sifon: Já mám spíš častěji pocit, že jsem v tom úplně sám. Neustále narážím na lidi,

kterí poslouchají klasický *rap* a mně říkají, že to, co dělám, je sračka. Vlastně mě to posiluje v tom pocitu, že ve výsledku jsem úplně sám, tedy s *Lubošem* (*Týpitem*, pozn. autora), a že se mnou a s námi dvěma to stojí anebo padá, a že si musím naopak zvyknout na to, že možná žádná smečka není a že se vůbec není o co opřít. Ale taky mám vlny pocitů, že sakra – dyť já mám společnou historii s lidma, který tady dělají tohle, a mám z toho i nějaký pocit hrdosti, protože ty lidi se někam dostali a je to jedna jakoby líheň. A v tom je skrytá nějaká síla.

Společností je nám často podsouvaná klíše představa o hiphoperech s vytahanejma kalhotama a čepicí. Jaký jsou podle vás ale vizuální znaky scény sdružující se kolem rapu?

Sifon: Na začátku tu byla snaha se nějak odlišit a říct: mám uniformu a přísluším k tomuhle a tohle razím. Postupně to přešlo v to, že to jsou vlastně funkční věci a že ty vytahaný věci jsou prostě taky proto, aby ses mohl nějakým způsobem hejbat, což mě třeba drželo hrozně dlouho. Teď už mi je to taky jedno, ale stejně je pořád mám rád, protože v nich prostě udělám cokoli, jako když chci kopnout nebo vyskočit nebo udělat nějakou pohybovou šílenost, tak to v úzkých kalhotách nejde. Takže mi vlastně najednou došlo, že všechny ty věci, který jsem vnímal povrchově a chtěl jsem s nima demonstrovat příslušnost k něčemu, jsou všechno funkční věci.

Toxxx: Mně přijde, že to jsou prvky nebo věci, který děláš pro tu kulturu. Ve chvíli, kdy si kupuješ klasický sneakers *Adidas* s gumovou špičkou, tak to děláš kvůli tomu, že to je prostě rapovej kroj, a ne proto, že by se ti to nějak extra líbilo. To samý kšiltovky – já jsem nikdy nenosil kšiltovky, protože bych si myslel, že mi to nějak extra sluší, ale kvůli tomu, že prostě *kýbl* patří k rapu. Děláš to spíš pro svý okolí než sám pro sebe. Na koncertě chceš lidem dopřát rapovej look.

Baby

copy the silence

(singing if you wish tape on mouth)

AKAI

Přijde mi, že typickéj kmenovej atribut je podání ruky. Jakou roli mají *checky*, podání rukou, další naše specifický pozdravy?

Sifon: Já to s nikým jiným nedělám, ale když se potkám s váma, tak tu pěst hrozně rád dám, protože vlastně tím sám sobě říkám, že je to moje příslušnost k tomuhle, co tady děláme a co si myslíme. Třeba se sejdu s váma a ještě s někým jiným a s tím si podám ruku normálně a hned vedle dám tu pěst. Mě baví, že tím říkáš, že je v tom něco víc. Bereme to vážně a je to pro nás nějaký utvrzení, že jsi v tom s náma.

Toxxx: Přijde mi skvělý, že se o tom vůbec nediskutuje, a najednou kamkoli přijdeš, tak se dává check s pěstičkou. Jen si někdo třeba ještě přidává plesknutí. Je to výsledek té evoluce, že nejdřív bylo podání, pak možná i lousknutí a pak pěstička a teď se z toho stalo tlesknutí a pěstička.

Sifon: Ještě jsem si všiml, že občas fakt někdo dá a já to taky dám a že pak dáš ještě ruku na srdce. Ale to se mi třeba stává s lidma, který úplně neznám, ale jsou to lidi z rapu a pak si můžeme říct: „Jo, tak ty děláš tohle? Tak to rád poznávám.“

Ono to zároveň definuje ortodoxnost a srdcovost té věci. Zvenku to vlastně působí směšně, podobně jako rap samotnej, ale ty to žiješ a pro tebe je to naprostá realita. S tím pozdravem souvisí i hierarchie a respekt, který je ve smečkách alfou i omegou. Slovo respekt rezonuje tou věcí od začátku...

Toxxx: Já sleduju tři roviny – základní je respekt ke komukoli, jako k člověku. Pak je respekt k někomu, k němuž mám úctu kvůli jeho práci. A pak už můžeme mít maximálně ještě vynucený respekt ze strachu.

Sifon: Pamatuju si dobu, kdy vymezit se rapem znamená i nerespektovat, protože to prostě v určitý chvíli potřebuješ. Potřebuješ taky to – a to nemám úplně rád – být proti něčemu a nerespektovat, když to někdo dělá blbě. To je věc, kterou máš, když je ti dvacet.

Toxxx: Když jde boxer do ringu, tak nemůže respektovat nebo se poohlížet po kválitách toho druhýho. Jdeš mu rozbít držku, protože takový jsou pravidla hry.

Ale respektuješ ho jako soupeře. To je to, o čem jsi taky mluvil...

Sifon: Ten respekt musíš ztratit, aby sis ho sám vybudoval.

Toxxx: Stejně tak můžeš respektovat člověka, kterýho nenávidíš na scéně.

Což se děje...

Sifon: Druhá věc je to, co třeba my neděláme, ale hodně to začali dělat *Supercroo* a to mě bavilo – vyjadřování absolutního nerespektu k určitém postupům, lidem nebo spolkům. Vlastně všichni to vědí, ale nikdo to neumí s nějakým vtípem říct. Baví mě, že rap jako jeden z mála žánrů se vůbec nesere s tím, vyjádřit v textech totální nerespekt.

V podstatě v rámci hudby je to jedinej žánr, který tohle dělá. Nevím o tom, že by se jedna kapela vyjadřovala k druhý. Rappeři asi mají jediná schopnost mluvit na rovinu o tom, co si myslí třeba i o jiných interpretech.

Sifon: Je to tam v základu od té doby, co to vzniklo. Kdy se v hudebním základu originální věci nedělaly a lidi si loopovali starší kapely a jazz do svých beatů, tak někdo prohlašoval, že v sampling je krádež, ale vlastně to vzniklo na úplně jiným principu. Bylo to vyjádření respektu ke svým hudebním předchůdcům. A rap to v sobě pořád má.

Rap z mého pohledu prorůstá jako určitéj virus skrz všechny patra současný kultury. Kde se ale na stupnici mezi undergroundem a pop mainstreamem cítíte vy?

Sifon: Na té stupnici lítám. Uděláš třeba věc, o který víš, že je to vlastně už pop a že se tam nic dalšího neřeší než dobrý zvuk a dobrá forma, a ta věc to snese. Jiná věc mě najednou vodstřelí do úplně svobodnýho experimentu, kdy už stejně vlastně tuším, že to

bude pro určitý lidi neposlouchatelný. Člověk musí dělat věci poctivě, tak, aby se mohl sám respektovat, a zbytek si může nechat otevřený. Baví mě se v té stupnici pohybovat různěma směry a dělat skoky. Tím, že se sám překvapíš, tak můžeš zase udělat skok někam jinam.

Toxxx: Pokud je to tvoje rozhodnutí a tvůj plán a jestli to najednou na té stupnici vyjede tam nebo onam, to by vůbec nemělo vadit. Jsou to tvoje nápady a tvoje postupy, je to otisk tebe, a kam si to zařadí společnost nebo to zapadne, je prostě jenom výsledek té věci. Je dobrý si to nechat otevřený, jinak mě bůh chraň dělat kompromisy. To smrdí už od začátku.

Kam máš pocit, že směřuje český hip hop?

A kam máš pocit, že směřuješ ty? Bude pro vás důležitý zůstat součástí této subkultury?

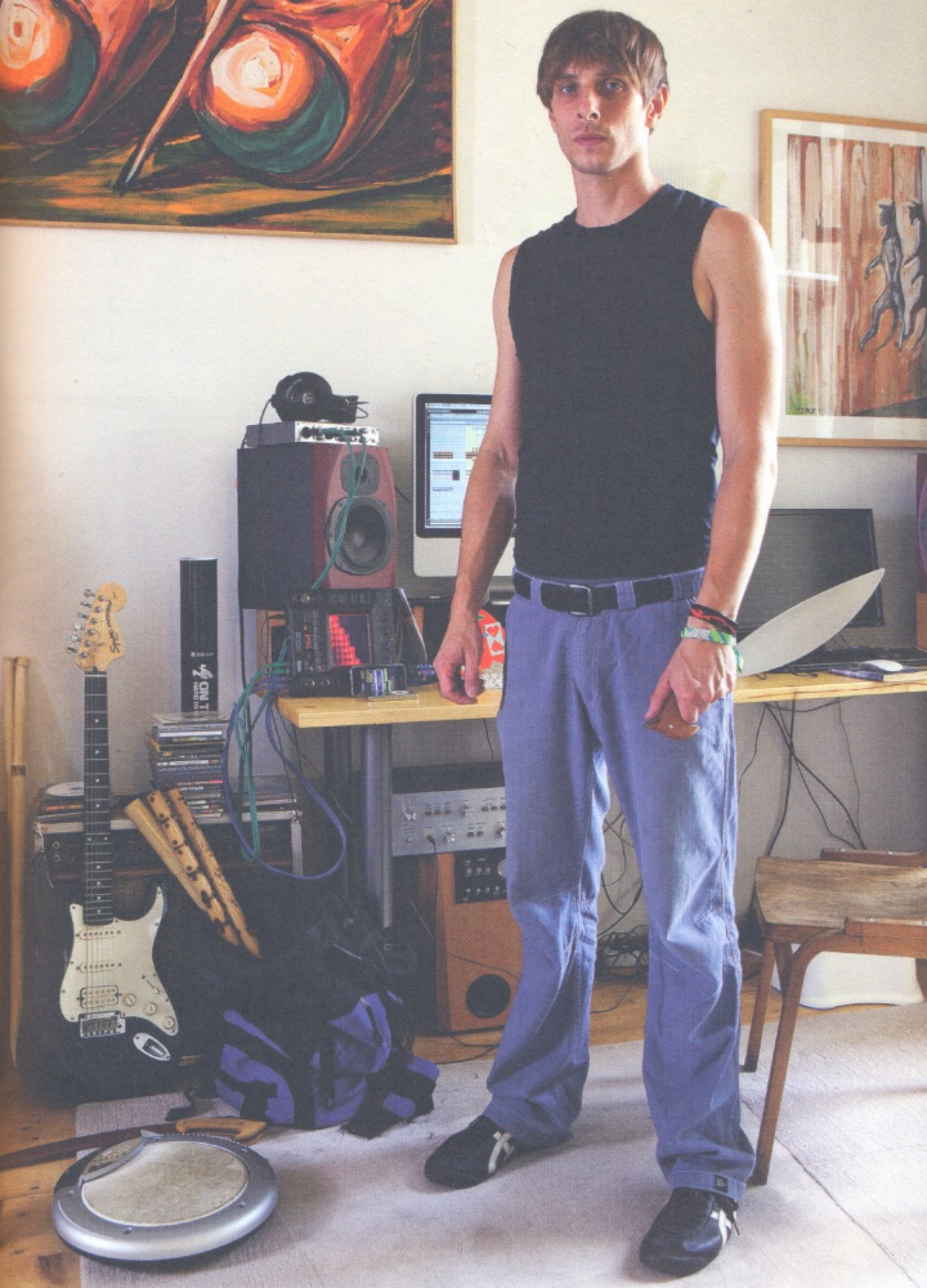
Sifon: Pro mě je to pořád důležitý, stejně jako pokoušet se ji nějak měnit anebo i zevnitř nabourávat, protože bych hrozně chtěl, aby se to proměnilo a dovzdělalo a i smířilo mezi sebou. Chci, aby vznikaly věci, místo toho, aby to stagnovalo na nějakých zásecích. Chci, abysme věci začali víc propojovat.

Toxxx: Pro mě je prvotní můj vlastní vztah k rapu a ten nemá šanci se nijak moc měnit. Ten je natolik silnej, že mě se ta subkultura nezbaví. Já bych se nejradši rozdvojil a jedno svůj já obětoval totálně rapu a další svůj já měl pěkně v klidu pro normální lidskej život. Obávám se, že to budu muset nějak zkombinovat, že zvládnou přežít normální život a zároveň zůstanu v té kosmický bublině jménem rap, v který je božsky a ze který nehodlám sestoupit.

A kam se to celý sune?

Sifon: Důležitý je někam směřovat.

Ten horizont se furt posouvá, ale je vlastně relativně blízko. Věc se musí pilovat a nemůžeš si v jednom momentu říct, že teď už mám tuhle formu a takhle budu všechno dělat. Jestli to má být pořád objevná cesta, tak nejlepší je jít za ten horizont a tam zase objevit něco novýho. I když se vzdálím od rapu, pořád budu přemýšlet o tom, jak tam usadit ten text. A i když už to nebude v klasickém smyslu rap, pro mě to pořád rap bude. Mám to naočkovaný, mám to jako pihu a nikdy to nezmizí. Je to jako nabídnout svoje tělo něčemu definitivnímu, jako nějaký kérce.

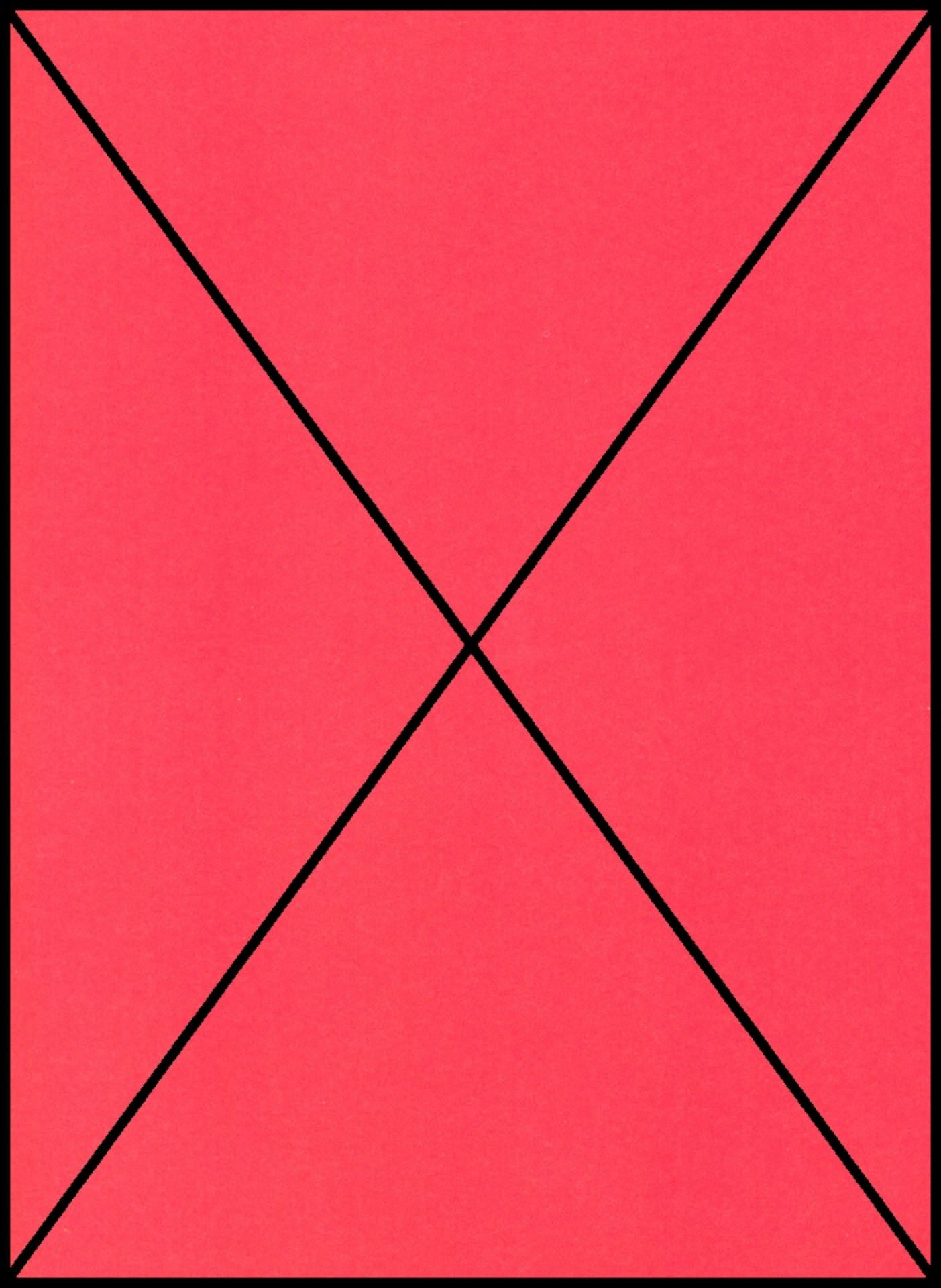

Burtonovy děti

Žijeme sice v době, ve který se potlačuje všechno lidský, nebo se naopak přehrává, ale protože emoce jsou historicky starším lidským projevem než rozumový jednání, prostě se nedá tenhle element homo sapiens chování z našeho života vytěsnit. Maskujeme se, jak se jenom dá, ale když dojde na lámání chleba, tak z nás emoce tryskají jako z fontány naplněný černočerným dehtem. Všichni jsme tak trochu emo, jenom máme strach to přiznat.

Stejně mi nikdo nevymluví, že největší česká emarka všech dob byla Saxána z filmu *Dívka na koštěti*. Jasně, gotici se budou hádat, že Saxána byla rozhodně gotička, metaláci všeřtět, že nekompromisně metalčka, ale scénka, kdy se poprvé objeví ve třídě vedle neodolatelně vystajlovaného Hrušínského, docela přesně determinuje, jak to s tím slajdováním na okraji konvenční společnosti je. V tomhle měla česká mládež super komoušskou a postkomoušskou školu. Bejt „jinej“ znamenalo vždycky problémy a ustát je vyžadovalo dobřej žaludek, sebeovládání i notnou dávku odvahy postavit se lobotomický mase.

Když mi bylo patnáct či šestnáct, identifikoval jsem se s punkem, tou společenskou lůzou, a integroval se mezi ty největší rváče a povaleče, protože jsem hledal alternativu k marasmu kolem. Možná jsem si ho uvědomoval hodně vyostřeně, ale to už teď nejsem schopnej realisticky popsat, protože v tom hrály hlavní roli hudba a emoce. Hudba a emoce. To je klíč k leccemu.

Pak přišel bod zlomu, a najednou bylo všechno skoro na dosah. Segregace subkulturních proudů přišla až mnohem pozdějc. Pankáči s gotikama, novoromantikama, mnohdy i s tehdy začínajícíma skinheads, máničkama a všema divnejma lidma do třiceti, fungovali tenkrát na jedny mnohovrstevný platformě a nikomu nebylo nic podezřelý. Když se objevilo emocore, bylo to jako zjevení. Strahovská *Sedmička (Klub 007)* se krátce po revoluci stala okultní modlitebnou, ve který si kliku od dveří podávala ta největší esa tehdejší alternativní odnože punku, hardcore, screamo a emocore. Nebyla snad jediná kapela, která by na svém evropském turné tenhle zaplivanej pidiklub vynechala.

První kapely hlásící se k emocore nezřídka pocházely z klasický hardcore komunity, ale jejich projev i textovej obsah byly míň agresivní, s akcentem na suburban poezii a intelektuální témata. A hlavně alternovaly něco, co ani punk, ani hardcore v esenciální podobě nemohly kvůli dogmatickému klíči akcelarovat trochu jinak. Labely jako *Dischord*, *Gravity*, *Ebullition*, *Three One G*, *Gold Standard Laboratories*, *Gern Blandsten*, *Troubleman Unlimited*, fanziny jako *HeartattaCk*, to jsou všechno

artefakty doby, která dala vzniknout jednomu subkulturnímu směru.

Day After Records byl snad jedinej výrazně etablovanej český label, kterej důsledně mapoval všechno, co se dělo ve světě. Nesporně se zasloužil o to, že všechny tehdejší talentovaný tuzemský kapely měly možnost prezentovat se nejen v Čechách, ale hlavně na mezinárodní úrovni, což byla věc do té doby neslýchaná. Tenhle důstojnej spread out už se nikdy nepovedlo zopakovat. Přesto dnes hlavní a téměř jedinej protagonista *Day After Records* s despektem říká, že starý emo ho přestalo bavit a nový ho nezajímá. To je do jistý míry determinující výrok. Forma

i obsah obecně a v širších konturách, to obojí vzalo za své, přetransformovalo se do něčeho, s čím většina „oldschool“ reprezentantů daného směru nechce mít nic společného. Původní esenciální „něco“ s ostřejma konturama a obhroublým, ale o to autentičtějším obsahem se rozplizlo v derivát, kterej může leckdy být až k smíchu.

Jedním z mála protagonistů oldschool i newschool, kterej se neztratil v mezipřekladech, jak je mu často nesmyslně a neprávem podsouváno, a je schopnej s nadhledem vnímat kontinuitu i důsledky, je spoluzakladatel skupiny *Kritická situace* Robert Vlček. *Kritická situace*, přes inklinaci k různým žánrům od metalu až po punk a hardcore, byla ideologicky čistý emo, a singl *Forgiveness* z roku 1996 patří k neoddiskutovatelným pilířům týhle český scény, i když s tím spousta necmařů zřejmě nebude souhlasit. Robert je dodnes neúnavným promotérem a díky němu a agentuře *Conspiracy* se do Čech dostala spousta zajímavějších, převážně emo, punk a hardcore kapel. Jeho vztah k ortodoxní scéně se postupem času proměnil v liberálnější formu vnímání hudebního byznysu i věci s ním spojených, což ale neznamená, že by uhnul ze svých ideálů a přesvědčení.

Roberte, máš nějakou tezi, jak se z původně menšinového žánru stal mainstream?

Ona „první generace emo kapel“ byla v undergroundu, neměla klipy na MTV, a vlastně většinou ani peníze na to, klip vůbec natočit, na druhé straně disponovala oddanou, ale malou fanouškovskou základnou. Určitě nechtěli cíleně být neúspěšní, prostě byla jiná doba. To, že „nová generace“ tohle všechno najednou má, úspěch, prostor v médiích a tak, je dáno současnými podmínkami, které jsou do značné míry shodou náhod. A původní pojem se vlastně zdiskreditoval určitou dezinterpretací.

V čem ta dezinterpretace spočívá?

V tom, že do širokého povědomí společnosti se dostal termín emo jako pojmenování něčeho, co vlastně emo není, a lidi, kteří jsou vyznavači původního stylu, se už k tomu nechtějí hlásit... Pokusy vysvětlit rozdíl mezi tím, co bylo emo, a tím, jak se to chápe dnes, jsou marný. Jedním ze základních kamenů té dezinterpretace jsou *My Chemical Romance*. Oni se původně k tomu stylu nehlásili, emo nehráli a ani nevycházeli z těch kořenů, byla to taková hudba pro outsidersy. Ale byl to výbornej marketingovej tah a šíleně se to chytlo, protože outsidersů je ohromná spousta a mají obrovskou kupní sílu. V tomhle jediným se potkali, v tom, že emo taky bylo pro ty, kteří jsou mimo stádo.

Takže se dá říct, že je to komercializací? Že směry či skupiny, který se zpočátku programově pohybují na okraji, ať už společnosti, nebo v hudbě, se v okamžiku, kdy nastane komerční úspěch, dostanou do situace, kdy se původní jádro rozdělí? Jedna skupina řekne, že s tím už nechce mít nic společného, a druhá sice vlastně taky ne, ale nějak na tom participuje a těží z toho?

Asi jo... Ale takhle bychom mohli mluvit o všech subkulturách...

Pop je hudební kanibal s neskutečným apetitem a deklarovanou nesmrtností. Takže cokoliv, co má ambice alternovat všechny slátaniny světa a zachránit poslední zbytky zdravého rozumu, vkusu a opravdovejšch emocí, schlamstne jako malinu, a ještě se všem vysměje do ksichtu. Třetí generace emoterminátorů už umí opravdu všechno – hoděj se pro boj zblízka i na cokoliv jinýho,

jsou univerzální a emoce přehrávají tak sladkobolně, že jedno oko nezůstane suchý.

S trochou nadsázky se dá říct, že emoscéna současnosti je největší rokenrolovej švindl v dějinách punkový hudby.

Parazitují na emu nějak výrazně třeba jiný odnože hudby, který totálně ignorují všechny ty kořeny?

Jasně, existuje celá obrovská scéna, která byla původně spíš britská, ale už je teď i v Americe, všechny ty *Motionless in White* a podobný kapely, a to jsou v podstatě deathmetalový party, který si všimly, že když budou vypadat v uvozovkách emafsky, když budou mít tenhle „burtonovskej image“ – budou hodně potetovaný, mít kruhy v uších, patky a hodně barevný roztrhaný trička, budou úspěšní. Tím se naprosto zprzil hudební aspekt ema a moderní emafí poslouchají vlastně death metal. A pozor, teď je ještě nověj trend, kdy poslouchají electro. Existuje kapela, která se jmenuje *Broken Side*, což je crunk, nebo spíš crunkcore – hip hop s death metalem a screamem dohromady –, a tyhle kapely zas vypadají jako „burtonovci“. Image je důležitější než muzika. Image prodává, kontroverze prodává, a začíná být skoro jedno, co hraješ, jde o image...

Ty zašminkovaný Burtonovy děti, který žerou mrtvolně alabastrovou komiksovou postavičku Emily s rovně zastřiženou ofinou, ulítávají si na *Nightmare Before Christmas* a skoro furt klopěj lasercovej zrak pod sebe, jako by chtěly do asfaltu vypálit dvě hluboký srdceryvný díry, nesnášej, když je někdo označuje jako emo kids, ale zároveň si tak sami říkají.

Jak se na ně díváš ty?

Já je považuju spíš za produkt určitý mediální dezinterpretace, která tu vznikla okolo roku 2005. Nepovažuju je za produkt emo scény v tom smyslu, jak jí rozumím já. Oni se dostali, vlastně omylem, k nějakému trendu, který je do velké míry vizuální. Ale je třeba stanovit i nějaký pravidla. Žádná podobná

komunita nikdy nepřizná, že je to jenom o vzhledu. Vždycky se musí stanovit nějaký znaky – budeme chodit na ta a ta místa, budeme pít ten a ten nápoj, budeme mít rádi tenhle sport nebo budeme nesnášet sport, prostě pravidla chování a vystupování. Mají společný vzhled, ale aby to nebyl jenom vzhled, mají i něco dalšího. Jenže já vlastně nevím, co to je...

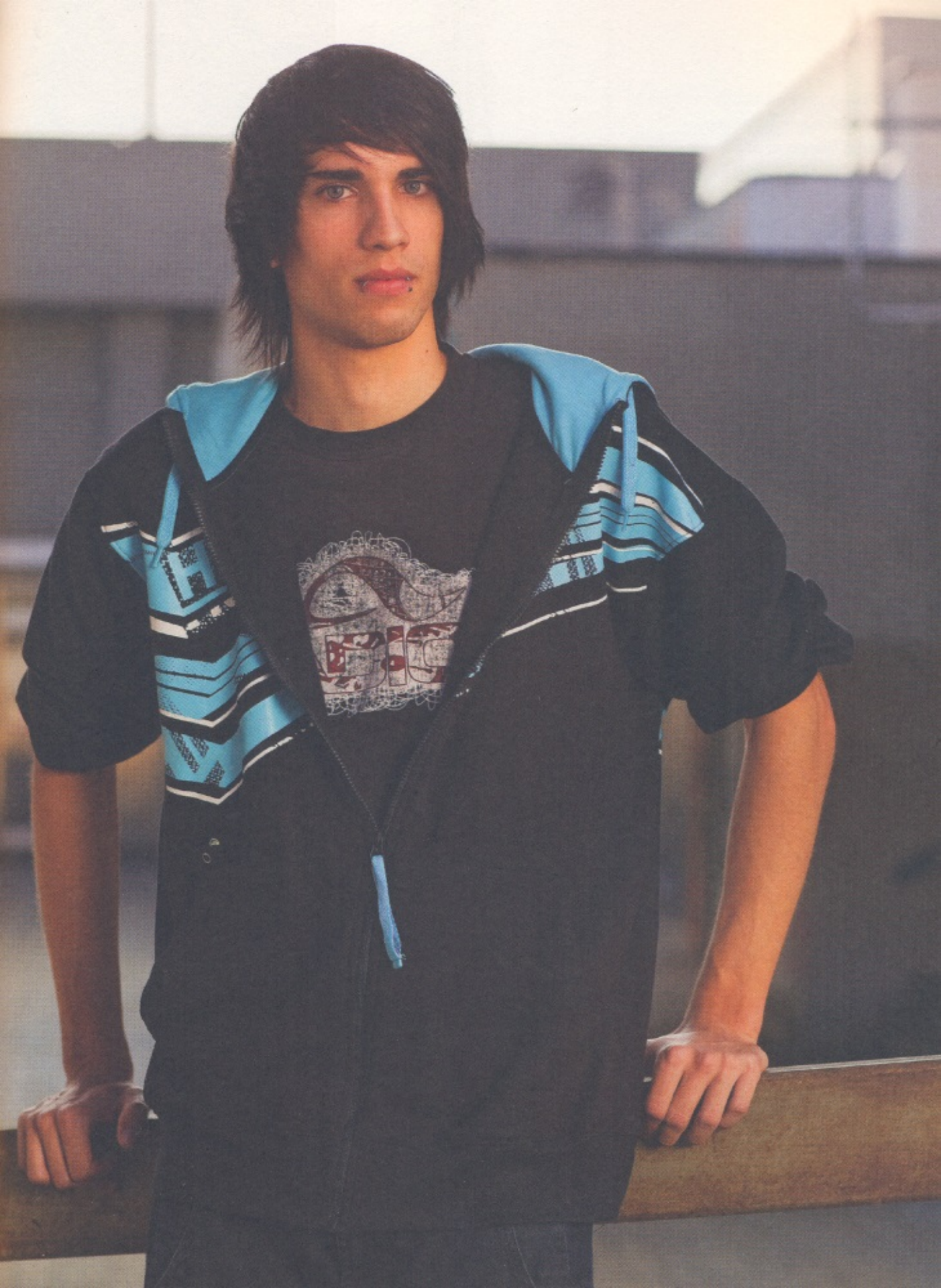
Myslíš, že z jejich úhlu pohledu je to generační revolta, nebo jde jenom o módu?

Z jejich úhlu pohledu to určitě je generační revolta, ale z toho mého je to jenom fashion.

Emo je dneska výprodejovej artikl, podobající se klíčovým lákadlům ve střelných normalizačních poutí. Kontroverzní subkulturní směr, kterej absolvoval strastiplnou transformaci a bolestivou změnu pohlaví, je dneska považované za něco nezdravě zženštilého, ale zároveň ještě pořád slouží (bavíme-li se o hudbě) jako šikovná páka na vymezenou teenage kupní sílu, která z nějakýho nepochopitelnýho důvodu pořád věří předkládaným klišé a ideálům... Jsou subtilní, až podvyživený, kluci vypadají zženštile, holky vypadají tak, že nevíš, jestli jsou to holky, nebo kluci, a mají konstantně depresivní look, jako že jim nikdo nerozumí, a tak si vybudovali vlastní svět.

Napadá tě nějaké vysvětlení?

To už jdeme tak trochu do sociologickýho hlediska... Svět se „odemočňuje“ a dochází jak k emocionálnímu, tak taky k sexuálnímu chaosu. Svět pozbývá tradičních hodnot, rozvodovost je na nejvyšším bodu v historii a lidi žijou pod vlivem podivnejch věcí, takže mají zmatek se svojí sexualitou, a i to k tomu vede. A ještě bych zmínil jednu věc, která je podle mě docela podstatná – že spousta žen je latentně bisexuálních.

To se říká o mužích taky.

Možná, ale ženy jsou ochotnější si to připouštět. A vezmi si, jaký obrovský úspěch měli v minulosti muži se ženským vzhledem u publika s jakoukoliv sexualitou. Freddie Mercury, David Bowie, Iggy Pop, New York Dolls...

Glam rock...

A nemusíme chodit tak daleko do historie... Placebo, Marilyn Manson, kapela HIM... V momentě, kdy byl frontmanem muž s transsexuálním nebo ženským vzhledem, jsem na holkách v pubertálním věku v publiku viděl fascinaci hraničící s obsesí a šílenstvím. Pro ně není idolem zpocený zarostlejší Bruce Springsteen, ale podivně nedefinované Brian Molko.

A je to jen v tý kontroverzi?

Myslím, že to má až pudově, instinktivně sexuálně-filozofickéj podtext, a když si vezmeš všechny ty aspekty okolo, tak se tomu trendu ani není co divit...

Netušil jsem, jak těžký bude se dneska dopracovat k někomu, kdo o sobě hrdě a bez obrannejch sarkastickéjch úšklebků řekne, že je stoupencem směru emo.

Můžeš se trochu představit?

Jmenuju se Ráda Válek, je mi osmnáct let, bydlím v Uherském Hradišti, momentálně studuju a při škole se snažím pořádat koncerty a hrát v kapele.

Považuješ se za reprezentanta emo stylu?

Reprezentant stylu emo zní hodně divně... heh... Ale ano, přiznávám se. Jelikož hraju v emo kapele, mám patku a chodím v oblečení, který nosí „emáci“, tak to popřít nemůžu.

Co si pod touhle subkulturní nálepkou představuješ? Můžeš ji nějak determinovat s přihlídnutím k tomu, jak se to dotýká tebe?

Emo je hrozně velká škatulka a lidi bohužel vidí jenom tu jednu část. To, že je emo jenom smutný, podle mě není pravda. Já nejsem žádný týpek, kterej jenom brečí a nebaví se s lidma... I když i to se někdy stává. Ale jde o to, aby člověk dokázal projevit svoje emoce, ať jsou jakýkoliv. Člověk by se prostě neměl stydět za to, jakej je. A v tom je ta pravá podstata ema.

Co muzika versus fashion, je pro tebe důležitý odlišovat se i vizuálně? Myslíš, že to je důležitěj aspekt?

Muzika a fashion si jsou hodně blízky. Kapely udávají nějaký směr a jejich fanoušci chtěj vypadat jako oni. Určitě je pro mě důležitý se odlišovat i vizuálně. Svým vzhledem lidem ukazuješ, že se k něčemu hlásíš.

Máš podobně orientovaný kamarády? Kde se třeba setkáváte?

Samozřejmě... Každý si hledá kamarády, kteří jsou mu podobní. Setkáváme se hlavně na koncertech, v barech, kavárnách, různých underground klubech a tak.

Jakej máš názor na nesnášenlivost mezi příslušníkama různých menšinovejch podskupin mladejch lidí, který se chtěj nějak vymezovat? A máš sám nějaký negativní zkušenosti?

Ta nesnášenlivost tady byla vždycky a taky tady bude. Pokud narazíš na někoho, kdo o stylu, kterej uznáváš, nic neví, tak tě prostě odsoudí jenom za to, jak vypadáš. Já měl kvůli uplejm kalhotám a patce zlomenej nos a otřes mozku, ale tak to prostě chodí. Kdybych byl punker, měl číro, těžký boty a roztrhaný kalhoty, tak bych se některým lidem taky nelíbil.

Co si myslíš o zavedeném dogmatu, že emo děti mají sklony k sebevraždám, nebo aspoň k sebepoškození?

Tohle je taková ta klasická emo otázka. Když byl před pár lety v Česku ten největší boom ema, tak se řešilo vlastně jenom tohle. Jak už jsem říkal, emo nemusí být jenom depresivní. Ale pokud už v tý depresi člověk je, tak to může řešit jakkoliv, třeba sebepoškozením. Ale není to žádný pravidlo. To je jen takovej povrchní pohled na věc.

Cítíš generační propast? Je tohle tak trochu záplata na neporozumění mezi starší a mladou generací obecně?

Ani ne... Emo, jako každej styl, se nějak vyvíjelo. Takže když si najdeš takový ty pojítka mezi emem, hardcorem, punkem atd., tak se dostaneš hodně daleko do historie. Jde jen o to, najít ty správný lidi, ať už jim je patnáct, nebo padesát.

Co mainstream v hudbě? Odsuzuješ, pokud emo kapely prahnou po masovém zviditelnění a povede se jim to? Je to důvod je zavrhnout a hledat další independent hrdiny?

Tak já jsem vysazenej jenom na ty independent hrdiny, heh... Emo je hudba, která prostě nejde dělat mainstreamově. Pokud to má být fakt emo, tak z toho ty emoce musí být cítit, a to se povede jedinej v malým klubiku pro pár lidí. Mainstreamovej kapelám prostě nevěřím. Abych kapele uvěřil, potřebuju tu pravou atmosféru. To uměj udělat třeba čeští *Esazlesa*.

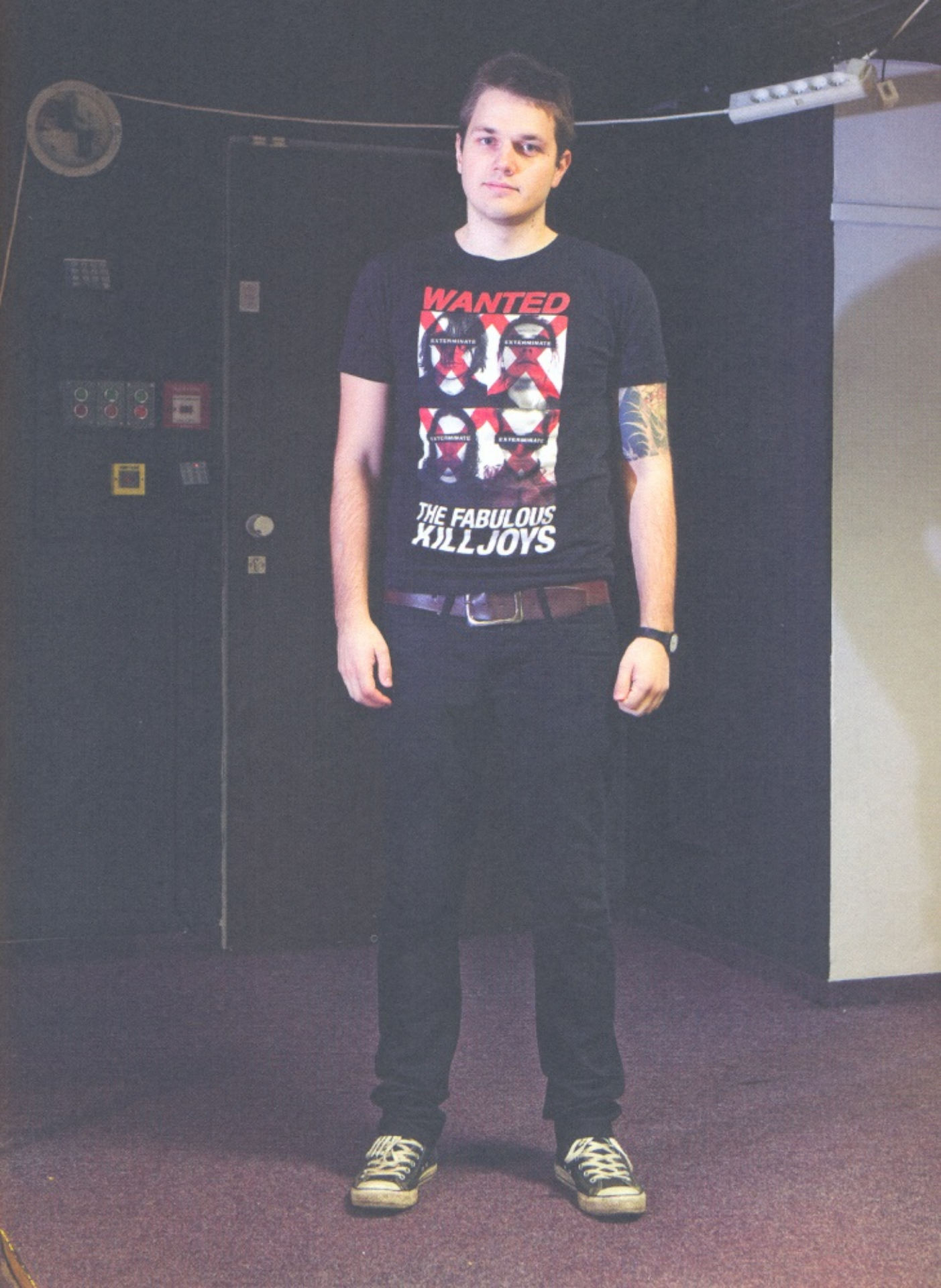
Jak sám sebe vidíš za pár let? Znamená být emo nějaký přechodnej stav, kterej tě pustí, až budeš trochu starší?

Žádný přechodnej stav to určitě není. Možná mi za několik let vypadaj vlasy a nebudu moct mít patku, ale ty názory se nezmění. A samozřejmě bych rád byl jedním z těch independent hrdinů, haha.

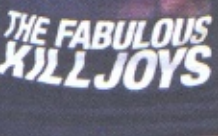
*Poděkování Robertovi Vlčkovi,
Rádovi Váškovi a extra velkéj dík „sis“ Heleně.*

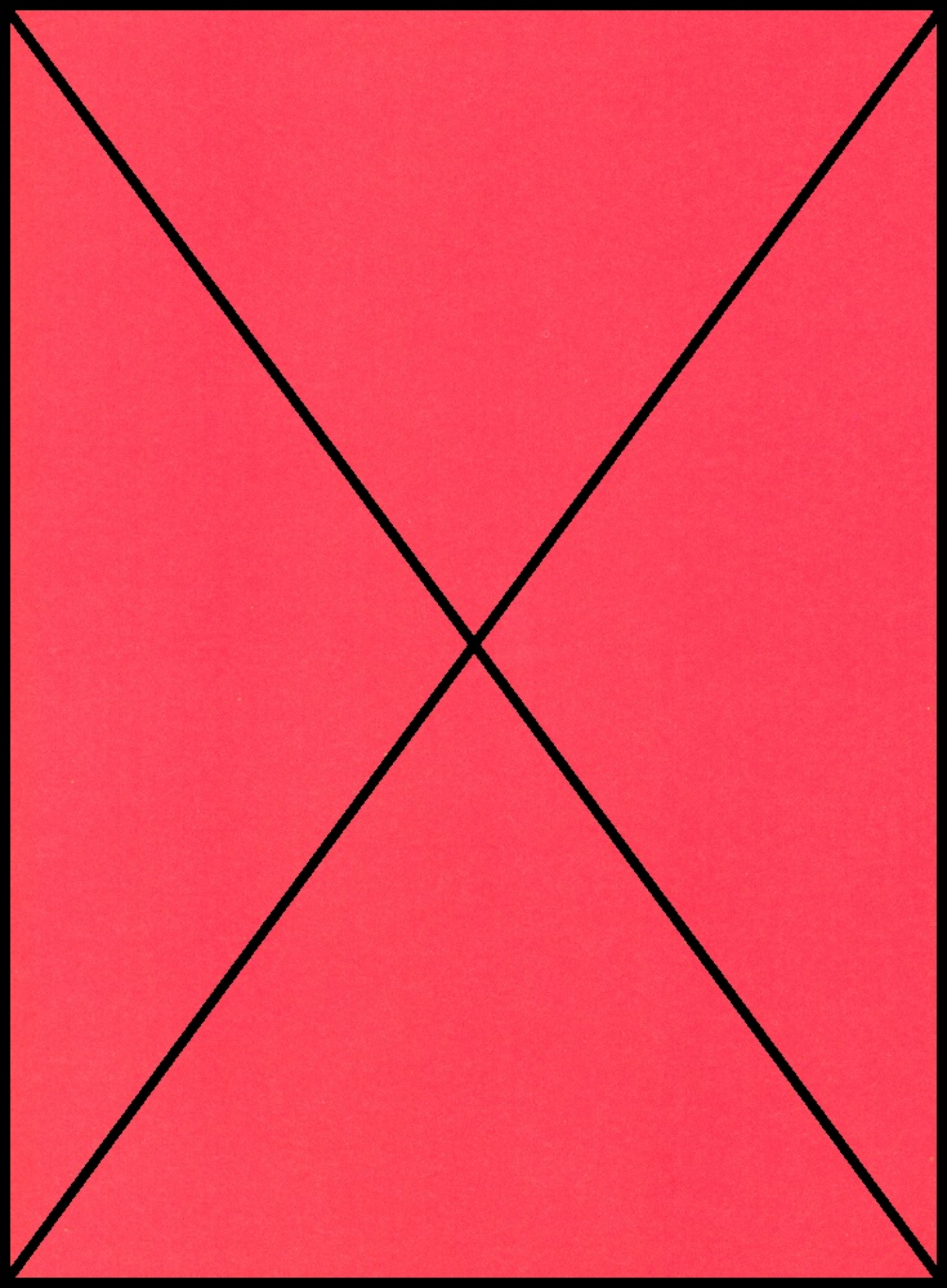

WANTED

**THE FABULOUS
KILLJOYS**

Silná a vlivná je ta naše scéna

Člověku z ciziny, kterej nerozumí tomu, jak to u nás chodí, by se mohlo zdát, že co Čech, to skejták. Máme tady 125 skateparků a stavějí se další. Kamených skateshopů je plus minus 350 a před krizí jich bývalo ještě víc. Internetovej obchod *Skateshop.cz* má na Facebooku bezmála 50 000 fans a pořád přibývají noví.

To třeba stránku Kinder Bueno má v oblíbených o dvacet tisíc Čechů méně. Znamená to, že víc lidí jezdí na skejtu, než kolik jich kupuje čokoládový tyčinky? Ne, znamená to jediné to, že na rozdíl od čokolády berou lidi nákup skejtácký mikiny ještě pořád jako projev individuálního životního stylu, ke kterému stojí za to se na FB přihlásit. Příběh, na kterým stojí skateboardová kultura, je tak silnej, že má kredit a reprezentuje určitý hodnoty dokonce i v době, kdy *Skateshop.cz* není vlastně ničím jiným než překladištěm hadrů a bot ušitých v Číně.

My Češi, nehledě tolik na skateboarding, milujeme praktický oblečení – aspoň dvě skejtový mikiny do každé rodiny a celou zimu klidně odchodíme v jedny snowboardový bundě. Potkat ve města kluka v kabátu je paměťihodná událost. Z toho (i když nejen, důvodů je totiž víc) pak vzniká dojem, že skateboarding už dávno není „městskej kmen“, ale stejnej mainstream jako třeba fotbal.

Jenže kolik z nás, co kupujeme *Vans* a *Black Flys* a jednou za rok se zajdeme opít na *Mystic*, skutečně jezdí na skejtu? Kolik z nás, co si pod vlivem hipsterský retro módičky pověsilo doma na zeď skejtovou desku místo prefabrikovaného umča z IKEA, mělo naposledy odřený kolena? Dokud se bude padat a krváčet, dokud se bude jezdit pod cedulema *Zákaz skejtování*, dokud budou děti s cigama na Templetonových fotkách vypadat pořád tak dojemně nevinně, dokud budou plakáty na *Mystic* pořád tak mystický a dokud si budou generace předávat morální apel nutnosti „vracet do scény“, budou ty cca čtyři tisíce lidí, co tvoří její jádro, v undergroundu. Tedy aspoň v tom vnitřním, „v duchu“, jestli mi rozumíte, protože přes všechny mýty a legendy, přes všechn ten původní punk a tak dále, je skateboarding hlavně sport. A sport rovná se byznys. A byznys rovná se peníze.

V roce 1997 si firma Nike spočítala, že by se jí skateboarding už mohl vyplatit, a řádně se na to připravila. Na ústředí vzniklo celý jedno patro kanceláří pro „sporty s kulturou“, kde kreativci pilně studovali skateboarding, snowboarding a surfing. Šéfoval jim chlápek, jehož jméno si už nepamatuje

ani Google, natož já, nicméně dodneška se vyprávěj zkazky o tom, jak se nechal

odbarvit na platinu, pořídil si veškerej gear a dva roky se jako tajnej agent motal v centru skejtový subkultury. Poslouchal, o jaký muzice, časopisech, místech a věcech se lidi baví, sledoval, co nosí, jedí, pijou, kouřej a kupujou. Všechno si to fotil a lepil doma na zdi, aby byl pořád v obraze. Výsledkem pak byla jeho moc pěkná kampaň uvádějící na trh první skejtový boty Nike, jejíž součástí byla pochopitelně i výstavba a otevření nějakýho toho skateparku, videa jezdců, co se upsali do Nike teamu, a všechny

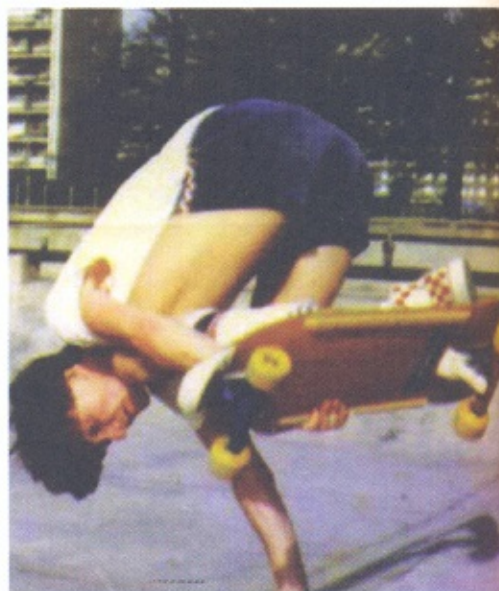
další náležitosti. Teď s čím byl problém: oldskuleři (a většinou též majitelé skejtových značek a krámů) v čele se Stevem Guisingerem, zakladatelem a majitelem firmy *Consolidated Skate Board*, odpověděli antikampaní *Don't Do It*, která měla přesvědčit mladý skejtáky, aby si boty Nike nekupovali, protože to není fér.

POP CULTURE SHOP

„Kde byl Nike a jeho peníze před dvaceti lety, když jsme tu scénu budovali?“ ptal se Guisinger ve svém prohlášení na webu *Don't Do It Army*. „Až Nike dodá skejtové boty do každého Wall Martu, malé nezávislé firmy, které vznikly z vášně pro věc a vytvářely rozmanitost, zaniknou. Scéna bude rozředěna nečleny, kteří zničí jedinečnost skejtové kultury.“ Starý skejtáci Guisingerovu kampaň podpořili, mladý odpověděli zhruba takto: „Hele, vývoj nezastavíš, když budou boty Nike pohodlný a hodně vydrží, proč bych si je nekoupil, a když mi Nike nabídne milion dolarů, proč bych za ně nejedil.“

V roce 2006, kdy Guisinger kampaň znovu oživil, se v diskuzi na českém serveru Skaterock.cz rovnou psalo, že underground je mrtvej a *Don't Do It* to nezachrání. Ostatně ten, kdo se nejvíc zasloužil o komercionalizaci skateboardingu, nebyla prý ani tak firma Nike, jako spíš Bart Simpson. Dnes skejtová komunita řeší, co se stane, až skateboarding bude olympijským sportem. Nebo vlastně neřeší – pokrok nezastavíš a za pár let si na zlatý medaile zvykneme stejně dobře jako na fotky politiků ve skateparku, který tak výmluvně dotvářej jejich mediální obraz mládí, síly, nekonformních názorů a smyslu pro fair play. Skateboarding je ve svém spojení sportu a kultury ideálním nástrojem k propagaci čehokoliv, od životního pojištění přes chipsy až po volební program. Mainstream vykořisťuje subkulturu a subkultura se trošku nechá, když jí to přinese větší legitimitu, víc peněz a víc skateparků. No, a proč vlastně ne? Nezapomínejme, že skateboarding je především sport.

Martin Jurášek (27 let, pro-rider a trojnásobný mistr ČR v pool-bowlu. Žije se svou přítelkyní v Praze a pracuje jako dělník – s firmou Mystic Construction staví skateparky po celé ČR. Sponzorují ho firmy Volcom, DC, Skateshop.cz, Vestal a Independent. Prkno si začal od staršího bráchy tajně půjčovat kolem roku 1999. To bylo ještě v rodném Havířově, kde „policajti“ zabavovali skejty a museli jsme si pro ně chodit na stanici. Tam se nám pak přes ten bzučák vysmáli, ať jdeme pryč. To bylo normálně loupežný přeпадení za bílého dne. Když jsme se přišťe nechtěli nechat okrást, padaly facky.“)

A proč vám ty skejty brali?

Protože jsme na nich jezdili po ulici. To se nesmělo. Nesmělo se jezdit po chodníku, po silnici, po žádné cestě, nikde. Jenom po trávě. A čím víc nám v tom bránili, tím víc jsme to dělali. Schválně jsme chodili jezdit na místa, o kterých jsme věděli, že tam ti policajti budou do dvou minut. A když přijeli, deset lidí se rozuteklo každý na jinou stranu. Pak nás honili po celém městě a my jsme se jim smáli. Brali jsme to pak už jako takovou zábavu, řekli jsme si, jdeme tam, dáme pár triků a pak se proběhneme, chacha. Skejtáci byli to největší zlo ve městě.

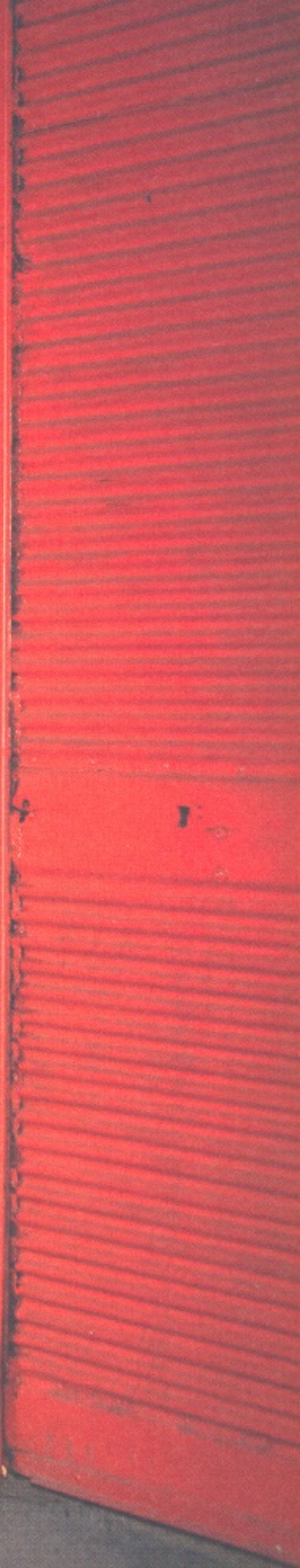
NAI LS
open

50% -

láty
lebičky
VNE
LE
ACINKY
VOVSKE
ENINY
NKOVY
LEBIČEK
7.80

Coca-Cola
trudice
tramed
pneur p
chite per
letherri
TEPLE LEVNE
SVACINKY
OBEDY
Užene
LEB
Užene
oca'sky
AKČNÍ CENY!
Karbonát
7.80
Bramborový salát
13.50
Salsu
Bramborový salát
14.50
Fair old
Lupul A
and oliv
dle voh
Coca-Cola
trudice
tramed
pneur p
chite per
letherri

Byl to důvod, proč ses časem přestěhoval do Prahy?

Spíš jsem nechtěl v Havířově čekat čtyři dny, než mi přijdou poštou desky od sponzora. Potřeboval jsem jít skejtovat hned. Takže jsme se domluvili, šest sedm kámošů, že se přestěhujeme, najdeme si v Praze byt a práci. Přijeli jsme a začali pomáhat klukům ze Štvanice stavět *Mystic park*. S bydlením to bylo horší, spávali jsme i pod mostem, v autě, v parku pod překážkami a tak. Ale ani nám to moc nevadilo. Měli jsme radost, že jsme v Praze, v nejlepším skateparku, a to nám stačilo. Já jsem chtěl hlavně jezdit. Nic jiného.

Jak jste se seznamovali s pražskou scénou?

My jsme se většinou s těma lidma znali už ze závodů, a hlavně v té skejtové komunitě jsou strašně v pohodě lidi, takže se se všema seznámíš rychle, hned pokecáš a tak. Samozřejmě že když jsme přijeli, měli jsme respekt. Přišli jsme do parku, koukali jsme, jak starší kluci jezdí, a teprve když se šli napít nebo si odpočinout, tak jsme šli jezdit my. Ale ten ostych vycházel přirozeně z nás, ti lidi okolo se na nás nijak nevytahovali. Já teď taky, když někde na závodech vyhraju nějaký hadry nebo desku, tak to kolikrát dám mladým, protože už mám všechno, co potřebuju. Ale vím, jaký to je, nemít.

A jsou taky místa, kde ti řeknou „sem nelez“?

U nás myslím ne, ale v Americe, třeba v Portlandu, jo. Tam když se jim nelíbíš, tak si prostě nezajezdíš. Oni si ten park postavili sami a jsou na to strašně pyšní.

Patří skejt na olympiádu, nebo ne?

Podle těch, co tam chtějí jet, tam patří. Já bych tam ale nejel. Co bych tam dělal.

Víš určitě, že kdyby tě nominovali, tak bys tam nejel?

Vím to určitě, protože kdyby mi vzali krev ještě odteďka za rok, tak... Prostě to je nere-

álné. Ale víš, ono je vlastně už jedno, jestli je to olympiáda, nebo takové ty *Mountain Dew Tour*, americké megazávody, kde frajer vyhraje 300 000 dolarů. Je přece jedno, jestli vyhraje takové prachy z ruky nějakého zazobaného frajera, nebo přijme zlatou medaili a bude reprezentovat národ. Máš skejtáky, kteří se cítí především jako sportovci. A všichni sportovci chtějí jet na olympiádu, ne? Podle mě jednou skateboarding tím olympijským sportem bude.

A řekl bys, že tenhle „trend“ sportovců byl v komunitě vždycky?

To nevím. Ale vidím, že mladé kluky hlavně zajímá, aby měli co nejrychleje sponzora. A když zjistí, že na něj zatím nedosáhnou, přestanou jezdit. Asi by to pro ně byla už jenom ztráta času.

Aha. A nesměřuje to k tomu, že nakonec si někdo z nich najme trenéra, aby ta cesta ke sponzorovi byla co nejkratší, aby teda neztrácel čas...?

To si vůbec nedovedu představit. Že by mě někdo trénoval, jak mám udělat který trik. Přece já přesně vím, co mám dělat, jak se mám odrazit a kdy otočit, to za mě nikdo nemůže rozhodnout. Když to zrovna takhle cítím, tak to tak udělám. Když přijdu do parku, není to trénink. Jezdím a bavím se. Zkoušet jeden trik tisíckrát, to není skateboarding. To mě nebaví dělat, ani se na to dívat. Takže nevím, jestli o tom takhle někdo přemýšlí, ale pro mě je to popření podstaty skateboardingu, která je přece ve svobodě. Proto taky moc nechápu, k čemu je sdružování v nějakých klubech a organizacích, být někde zapsaný, podchycený. Na co? Česká asociace skateboardingu s něčím takovým přišla, a všichni se na to vykašlali.

Zajímal ses nějak o kampaň *Don't Do It*? Máš na to nějaký názor?

Nevím, o co přesně šlo. Já jsem si o skateboardingu nikdy moc nečetl. Já jsem vzal

prkno a šel jsem jezdit. Tak jsem poznal skateboarding. Ty věci okolo jsem se dozvídal postupně, že jsem si někde na cestách přečetl časopis nebo se o tom někdo bavil a tak. O té kampani jsem četl nějaké diskuze, polovina lidí Nike obhajovala a druhá, hlavně ty starší skejťáci, na ně nadávala. Některý lidi si třeba myslí, že Nike dělali vůbec první skejtové boty, protože viděli nějaké fotky ze šedesátých a sedmdesátých let, na kterých skejťáci Nike měli.

Ale to bylo snad tím, že v té době ještě žádný skejtový značky neexistovaly, ne? Ty přišly až pozděj.

To je pravda.

Jak se koukáš na skejťáčky?

Už jsem si zvykl, ale ze začátku jsem s tím měl docela problém. Holka v helmě a chráničích, co má nohy víc odřené než já, to mě nějak moc ne to... nebavilo. Jak říkám, časem jsem si zvykl, ale stejně bych všechny holky radši poslal na longboard. Na tom velkém prkně jim to víc sluší. Některé teda mají styl a vypadají dobře i na normálním skejtu, ale obecně si myslím, že holky patří spíš na longboard.

A proč? Myslíš, že je to na ně moc tvrdý?

No. To taky. Když vidím, jak ta holka spadne, nemám moc příjemný pocit. Sám vím, jak některé ty pády bolí, a nedokážu si představit, jak... Prostě některé holky jsou citlivější a můžou tu bolest vnímat jinak.

Tvoje holka nejzdí?

Teď jsem jí pořídil kratší longboard s měkky koly, kolečkama, a už jezdí. Jezdíme na tom do hospody a takhle jako. Začalo jí to bavit, tak ukecala další holky a jezdí spolu.

Řek bys, že skejťáčky se od ostatních holek něčím lišej?

Myslím, že ne. Když u sebe nemá skejt, tak ji nepoznáš, protože skejtové oblečení nosí

i ty, které na skejtu v životě nestály. Některé skejťáčky se líčí, a když pak jedou, tak se jim to většinou rozmaže, haha, takže bych řek, že mezi nimi žádné velké rozdíly nejsou.

Když skejtový oblečení nosej už všichni, je image pro skejťáka ještě důležitá?

Tak do jisté míry důležitá je. Já jsem začínal jezdit v širokých džínách, co mi ušila máma a pořád jsem je nosil, protože jsem jiné neměl. Pak jsem přešel na úzké nohavice, i když to při ježdění není zrovna moc pohodlné. Já mám s tím oblečením takovou vyzkoušenou zkušenost, že čím víc je člověk vymodřený, od hlavy k patě oblečený do drahých značek, tím hůř jezdí. Fakt. A všimnul jsem si toho i u snowboardistů. Tam na sjezdovce taky vidíš frajery navlečené v *Burtonu*, s nejdražším prknem, a pak se ukáže, že na tom pomalu ani neumějí stát.

Haha, tak prostě nemaj čas tolik jezdit, protože vydělávaj, aby si právě mohli koupit ty věci.

Asi tak. A protože nechci vypadat jako oni – není mi to sympatické –, tak i když všechno dostávám, stejně radši nosím staré hadry. Víc mě to tak baví.

Takže ty si otipneš skejťáka podle vzhledu, vlastně.

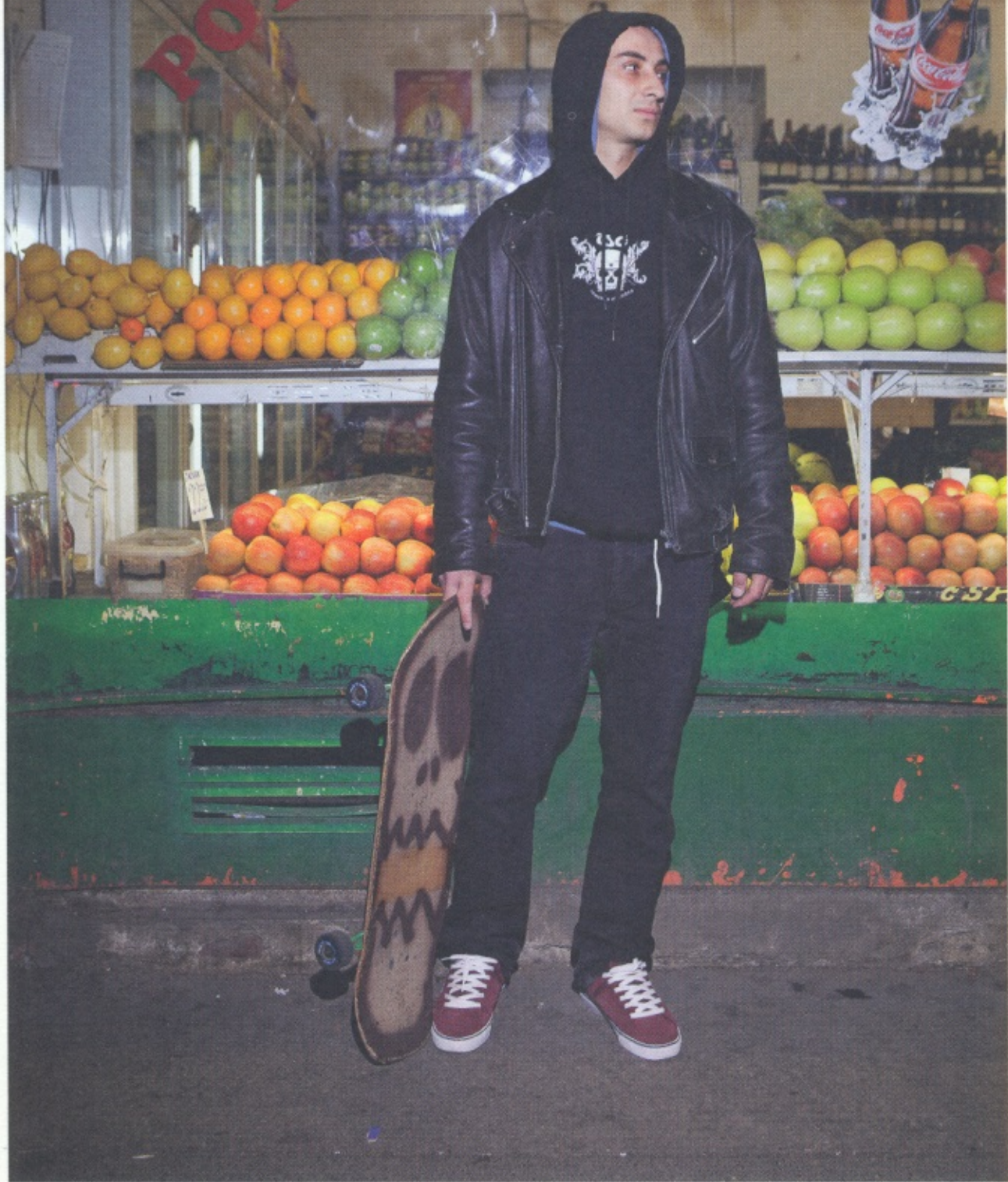
Vždycky se mu nejdřív podívám na boty, jestli je má odřené, nebo ne. To na první dojem stačí.

Vznikaj skejťácký partičky podle toho, co kdo poslouchá za muziku, nebo podle jiných zájmů? Třeba tyhle kluci hodně hulej, tak jezděj spolu, a tyhle zase nehulej, tak taky spolu...

Takhle asi ne. Ty lidi spojuje hlavně to, že chtějí jezdit, takže partičky vznikají spíš podle toho, jak ti lidi bydlí blízko u sebe nebo že spolu chodí do školy a takhle. Když se ubalí, tak se to pošle dokola, a kdo nechce, tak nechce. To, jakou kdo má rád hudbu, je taky

POTRAVINY - OVOCI

každého věc a ostatní jsou k tomu tolerantní. Ale možná nějaké rozdíly jsou. Třeba Brewce Martin a jeho parta ze *Skatopia parku* v Ohio nenáviděli hip hop a milovali rokenrol. Skatopia... Nejobávanější skate park ve Státech, kde se bavili tím, že kradli auta, tahali je do parku a tam je zapalovali. Nevím, třeba to jsou jen fámy, ale nám někdo radil, že jestli tam pojedeme, ať necháme auto hodně daleko, aby nám náhodou neshořelo.

Já myslím, že to nejsou fámy. Brewce jsem znala a na jednom *Mystiku* nám dalo dost práce, abychom ho odradili od zapálení nejdřív jeho vlastní dodávky a pak od další, kterou si tam vyhlídnul a už ji začal polívat benzinem. Pro něj se skate rovnal punk a punk se rovnal kriminální činnost. Myslím, že z nás byl celkem zklamanej.

No, Brewce byl extrém, hehe. Takový lidi se najdou v každé komunitě.

Martine, cítíš se součástí skejtové scény? Máš pocit nějaký kmenový příslušnosti nebo tak?

Jezdím na skejtu, tak asi jo. Takhle jo. Ale že bych si říkal nebo uvědomoval „jsem součástí scény“, to tedy ne, haha. I když... někdy o tom vlastně takhle přemýšlím. Mrzí mě třeba, že si lidi nestaví svoje překážky. V dnešní době už to stojí jenom pár korun, není to tak složité. My jsme s naší partičkou postavili tolik věcí... Jenom tak, že jsme chtěli. Štve mě, jak ti mladí píšou, že u nich nemají skate park, že nemají kde jezdit. To my jsme taky neměli. Ale uměli jsme si to vyřešit. Vždycky jsme to nějak udělali. Já jsem jezdil pořád a všude, třeba i s košem. Dneska vidím často, že mladí kluci nosí skejt hlavně v ruce. To nechápu.

Jsou ve městě party, se kterými se moc nemusíte? Co třeba writeri? Někdo mi říkal, že vaše vztahy nejsou moc přátelský, což je zajímavý vzhledem k tomu, že se na *Mystiku* dělá každé rok graffiti jam... Od jednoho writera jsem dokonce slyšela, že někde v noci maloval a skejtáci, co šli okolo, na něj vyjeli, ať toho nechá, nebo zavolaj policajty.

To se nedivím, já bych je taky zavolal.

To myslíš vážně?

No.

A proč?

Kdyby mi maloval na barák, tak to je první, co udělám. Zavolám fyzly.

A kdyby to byl cizí barák?

Asi bych ho vyřval, no. Poslal bych ho do hajzlu. Zkus se zeptat na Štvanici... Minule tam přišli dva týpci a frajerka. Jeden z nich šel na záchod, po něm šel místňák a všimnul si, že tam něco napsal fixem. Tak ho zfackoval a donutil, aby celej ten záchod, popsanej za deset let, umyl. Protože to se přece nesmí. Ty bys taky jen tak někam přišla a začala tam čmárat po zdi? A to měl štěstí, že ho chytli mladí kluci, protože být to někdo z baru, tak mu zláme ruce.

Aha. A proč se teda dělá ten graffiti jam na *Mystiku*?

To nikomu nevádí, to je hlavně pro lidi. Pro návštěvníky. Aby byla show...

Daniel espresso

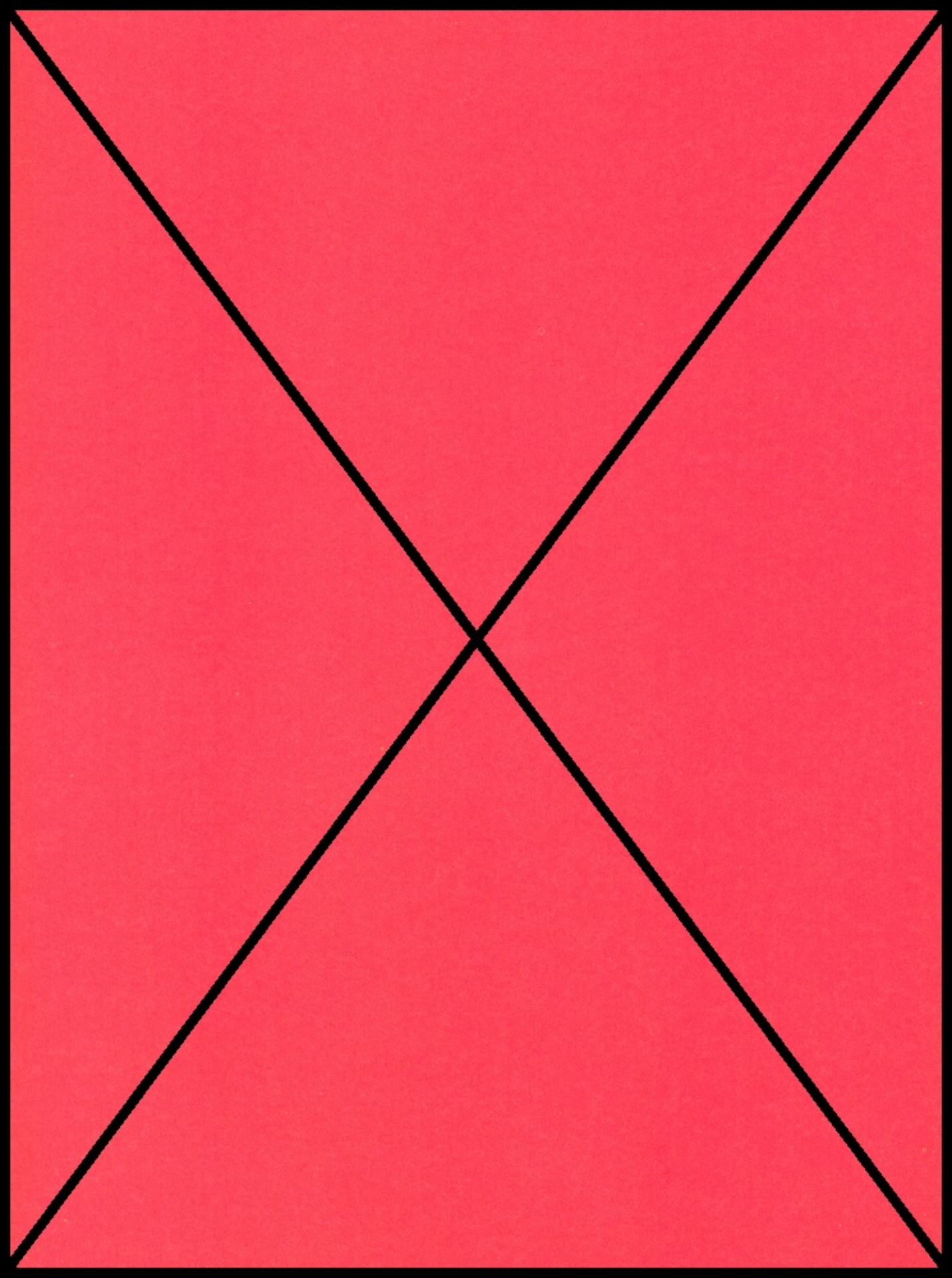
Daniel espresso

入香閣
天香閣
香閣

入香閣
天香閣

Musíš bejt o krok napřed a zahušťovat

Pavel Eichler

Hooligans k fotbalu patří odjakživa. Rváči, kteří kolikrát kvůli svému „třetímu poločasu“ na louce za městem nevidí ty dva regulérní fotbalové, dostali jméno podle londýnského gangu kolem rodiny Hooliganů. Do Česka tento fenomén dorazil až po pádu železné opony. Ujal se ale okamžitě.

„Pro mě je to hlavně o sebezapření. Kousnout se, neutéct a bojovat za své kamarády a společnou věc. Ten pocit, když slyšíš zpoza rohu, že se blíží opravdu velká, pěkně rozjetá rozeřvaná parta, nebo když se na poli proti vám šikuje soupeř třeba i v dvojnásobný přesile. Se vším, co předchází i následuje, je to pak zážitek, při kterým cítíš, že ‚opravdu žiješ,‘ všechno je hodně intenzivní a ‚pravdivý‘. Ten pocit ve mně pak zůstával ještě nějaký čas,“ líčí třicátník Matěj. Odmítá být škatulkován, není ultras ani chuligán. Fandí. Bohemce, donedávna jedinému klubu v Praze, kterému se náglově vyhýbali jako čert kříži.

Jedni se bijí za klub na hřišti, druzí v hledišti a třetí třeba na louce u lesa. Spojuje je stejná věc: hrdost na klubové barvy, hájení tradice, kamarádství. Řeč je o fotbale, jeho ultras fanoušcích a *hooligans*. Má je každý významný klub, vršovickou *Bohemku* nevyjímaje. Jedni by nemohli být druhých, potažmo třetích. Hráči by bez ultras běhali po hřišti jako ponocní a o střet hooligans bez ultras by nikdo nestáli. To jejich vlajky, choreografie, trička, samolepky, jsou nosiče vzkazů hráčům a fanouškům soupeře. „Pokud chodíš na fotbal a považuješ se za fanouška, mělo by být automatické, že fandíš jako o život, když se něco semele, tak neutečeš a nenecháš své kamarády v průseru,“ říká Matěj.

Nejen on zdůrazňuje, že vyhnout se tomu prostě nejde. Vazby na ostatní členy kmene jsou tak silné, že společně sdílejí jak radost z vítězství, tak i průšvihy. Média střety hooligans popisují jako bitku bezmozků bez zjevného důvodu. Naprosto ignorují, že se bijí na opuštěných místech, často na louce u lesa, na okrajích měst nebo v odlehlých parcích. Často jim připisují útoky na běžné fanoušky, se kterými hooligans většinou nemají nic společného.

Jejich *třetí poločas*, jak se takovým dostaveníčkům říká, začíná před zápasem. Zástupci band si mobilem domluví místo, čas, počty a jak se rozliší. Absolvují zpravidla jeden náběh, bývá zvykem střetnout se beze zbraní jako tyče, boxery,

řetězy a nedokopávat soupeře na zemi.

Po bitce domácí navedou hosty na stadion a ti se kolikrát ještě s bandážemi na rukou začlení mezi další fanoušky.

V jednom je ale *Bohemka* unikátní. V jejím kotli se scházejí anarchisté, militantní antifašisté, pankáči, systémáci, antirasističtí skinheadi, prostě fanoušci, kteří by na jiném stadionu nejen v Praze měli velký problém a byli by terčem napadení lidmi vyznávajícími sice stejné

klubové barvy, ale naprosto jiné hodnoty. Podle dlouholetého člena městského kmene zvaného fanoušci *Bohemky* Matěje vršovický *Ďolíček* vždy přitahoval „antihrdiny“. „Je to malej a chudej klub, ke kterému se lidi nepřidávají kvůli reputaci. Suveréni, macháči a taxikářský mentality jsou po celé republice rádi za Spartu, do *Ďolíčku* chodil úplně jiný druh lidí. S tím jsem srostl, tohle se mi strašně líbilo,“ líčí Matěj.

BAR 5 FLIES

BAR 5 FLIES

Pankáči, potažmo anarchisté jsou s Bohemkou spjatí už od přelomu osmdesátých a devadesátých let, kdy tisíce mladých lidí najely na vlnu první otevřeně rasistické skupiny **Orlík** kolem hudebníka Daniela Landy a jeho spolužáka z konzervatoře herce Davida Matáska. Tehdy se nejen pubertální mládež navlékla do vojenských bomberů a obula do kanad s bílými tkaničkami. Landův Bílej jezdec projel každou českou ulicí. Proto také fotbalové stadiony mnohdy připomínaly válečnou zónu.

Traduje se, že základy proslulého „levicového“ kotle pod topoly u Botiče se zformovaly kolem vršovických pankáčů známých jako Skaláci. To byla parta scházející se v dodnes fungující hospodě **U Pepíčka** nedaleko od **Ďolíčku**. „S Bohemkou jezdili ještě před revolucí. Když se na ně jednou chystali spartáni, Bohemáci jim pomohli,“ popisuje zrod anarcho-autonomního kotle Matěj. Jeden ze Skaláků také v polovině 90. let spoluzakládal proslulou klokaní chuligánku Berserk. Svého

času čítala i sto hlav. Toto divoké období si dobře pamatuje i velký fanoušek vršovické Bohemky Lukáš Příbyl, později také ředitel klubu. „Praly se i některé skupiny Bohemky navzájem,“ poznamenal Příbyl.

Zásadním obdobím pro vývoj zelenobílého kmene (*zeleno-bílá je tradiční kombinace dresů Bohemky – pozn. aut.*) je polovina první dekády milénia. Bohemka v té době vinou tehdejšího majitele Vejsady zkrachovala a hrozilo, že zmizí z fotbalové mapy. Po zápase 0:5

se Slavii v zimní lize uspořádali fanoušci v Horních Počernicích symbolický pohřeb klubu, obří klubovou vlajku přetáhli černou páskou. Aniž by to ovšem tušili, de facto položili základy pravidelným choreografiím, které se konají dodnes. „Ultras tím přilákali média a hodně přispěli k záchraně klubu,“ domnívá se Příbyl. Paradoxně díky tomu se kmen násobně rozrostl. Do Ďolíčku pravidelně chodilo devět tisíc lidí i na třetí ligu, na venkovní zápasy s Bohemkou jezdilo i tisíc lidí.

V té době už rok fungovala družba s hamburským klubem **St. Pauli**. Silné pouto vzniklo díky antifašistickým iniciativám obou příznivců. Parta kolem známého fanouška klokanů a **DJ Buqiho** pravidelně jezdila do Hamburku a opačně. To se odrazilo i v „ultras merchandise“ – tričkách, šálách, samolepkách. Na každý zápas navíc ultras připravovali originální choreografii. Na její vznik přispíval celý kotel, čas od času i klub a hráči. „Kluci mají kolikrát zajímavý a vtipný nápady. Já osobně si chorea ve fotogaleriích na webu hledám. Myslím, že i ostatní to sledují,“ říká brankářská legenda Bohemky Radek Šňozík.

1905

AS
EJLE

Genetex Bohemians
Ultras

Kapitola sama o sobě pak jsou fanouškovské vlajky. Nejprestižnější místo v Ďolíčku bylo a snad zase bude místo za brankou u kotle. Vlajku si tam pověsila jen nejsilnější parta nebo ta, která na stadion přišla třeba s dvouhodinovým předstihem. „Třeba náš Piš-piš klan kvůli tomu chodil na zápas o hodinu a půl předem, hned jak se otevřel stadion, abychom vlajku pověsili na co nejlepší místo za brankou. Pak jsme šli zase hospody. Lidi se předháněli, aby měli co nejlepší vlajku,“ poznamenal Lukáš Příbyl.

Patřit mezi hooligans, ultras Bohemky není jen se za ni rvát, chodit na fotbal a sledovat její výsledky v novinách, číst si rozhovory s hráči, trenéry ve Sportu. Závěrečné slovo patří Matějovi: „Myslím, že je to jenom reakce na celoživotní zkušenost se snahou společností diktovat, nařizovat, zakazovat a hrozit. Vyhrožují ti kvůli prkotinám i v rámci fotbalového dne. Buzerují, manipulují, otravují, tejráj, a najednou se někdy věci vymknou kontrole, to se stává jenom ve výjimečných situacích, a tak je potřeba dál přikládat pod kotel, než policajti vymyslejí, co s tím, musíš bejt o krok napřed a zahušťovat.“

Radek Šňozík (36 let, je jednou z nejvýraznějších osobností fotbalového klubu Bohemians 1905. V bráně „pravé Bohemky“ stojí od roku 2006, kdy do vršovického Ďolíčku přišel z Příbrami. Zpočátku to neměl jednoduché, jeho předchůdce Štěpán Kolář patřil mezi oblíbence kotle klokanů. Dnes je ale klubovou ikonou.)

Jak vnímáš kotel za sebou?

Tvrdé jádro fanoušků, ultras, je mi bližší než ti, kteří si jednou za rok koupí vstupenku a dres. Drtivá většina z nich jsou kluci, kteří nevydělávají sto tisíc měsíčně a hodně peněz je stojí Bohemka, epou to do chorea, kupují pyra, vyrábějí si trička, šály. Mají můj obdiv, klub je jejich životní styl. S tím se ztotožňuju, protože jsem fanoušek odmala. Nejsem z Prahy, takže jsem to tak ze začátku nevnímal, chvilku trvalo, než jsem do toho pronikl. Stojím při zápase metr od nich, protože mají takový kamrlík na stadionu, tak hodně z nich potkávám i v týdnu. Kousek ode mě bydlí kluci z nejtvrďšího jádra.

Mají ultras vliv na hráče?

To se nedá takhle říct, záleží na tom, jak kdo z kluků to vnímá. Někdo se jen podívá – když má šanci – na choreo, jiný to nevnímá. Vnímáme ale atmosféru. Je něco jiného, když na stadion přijdou jen frajeři sníst párek a vypít pivo, a když tribuny žijí, skandují. To pak fotbal vypadá jinak. Škoda že tohle nezažíváme v Edenu. Když hrajeme s Plzní, která je v Lize mistrů, tak má být vyprodáno, místo toho přijdou tři tisíce. Hrát se v Ďolíčku, tak spadne.

Hodně ultras Eden bojktuje kvůli současným majitelům Bohemky. Když se s nimi znáš, přemlouváš je, aby přišli?

Bavím se s nimi o tom, ale je mi jasný, že je do Edenu nedostanu ani párem volů. Na jednu stranu je chápu, na druhou mě to mrzí, protože já bych šel za Bohemkou kamkoliv. Doufám, že jsme v Edenu poslední rok.

Ty jsi do Bohemky přišel v roce 2006 z Příbrami. Musel jsi se s divokým prostředím v kotli nějak srovnávat?

D

r

V Příbrami neexistovalo tvrdé jádro, ultras. Lidi přišli třeba na Spartu nebo Slavii, ale jinak chodily na fotbal dva tisíce lidí. Na Bohemku bylo na druhou ligu vyprodáno. Když jsem přišel do Ďolíčku, tak jsem se ani nemusel srovnávat s atmosférou, ale cítil jsem, že panuje jistá nedůvěra k mému brankařskému umění. Pročítal jsem si reakce na fórech a občas mě zarazilo, co tam lidi řešili. Ne že bych z toho byl vyklepanej, ale musel jsem je dostat na svoji stranu. Nejdřív projevem na hřišti, pak jsem si mohl dovolit i nějaký verbální projev.

Máš s fanoušky i negativní zkušenosti?

Jasně. Když jsme přijeli na Kladno, pár frajerů tam začalo trhat sedačky. V novinách jsem řekl, že to může udělat jenom idiot, a našlo se několik lidí, co se do mě na fórech opřeli. Ale že bych měl nějaké problémy s ultras, tak to vůbec.

Sledujete chorea, bavíte se o nich, hledáte si je po zápase na internetu?

Kluci, kteří nastoupí v základní jedenáctce, nemají šanci vidět choreo při zápase. Já osobně si je ve fotogaleriích na webu hledám. Myslím, že i ostatní to sledují. Kluci mají kolikrát zajímavý a vtipný nápady.

V kotli se na choreo pravidelně vybírá. Přispíváte i vy hráči do kasičky?

Občas za náma ultras přijdou a párkrát jsme jim nějaké peníze dávali. Ale myslím, že to bylo spíš na výjezdy. Už dlouho ale nepřišli.

Bafuňáři se snaží dostat ze stadionů pyrotechniku. Cítíte se jí na hřišti ohrožení?

Mně se to zdá nesmyslný. To ale není jenom pyro. Začíná to tím, že stadiony nesmějí být ke stání, všechno jen k sezení. Pak se dostáváš k dalším věcem, jako jsou chorea. Kolikrát už jsem od ultras slyšel, že je na venkovním zápase nepustili do sektoru s choreem. Nechápu. Podle mě světlice a podobně k fotbalu patří. Jsem jednoznačně pro.

Patří k fotbalu i třetí poločas, tedy domluvené bitky hooligans v lese?

Nic proti nim nemám. Dokud se neporvou v metru a neohrožují lidi, kterým do jejich bitky nic není, tak ať se perou, když mají tu potřebu. Co vím, bývá to relativně fér bitka s domluvenými pravidly. Bavím se s klukama, který to absolvovali, a v drtivé většině jsou to normální, férový bitky s vyrovnaným počtem frajerů. Daj si do držky a jdou spolu na pivo. Pokud to teda jedna strana neporuší, což pak je průser. Já jsem se toho teda nikdy nezúčastnil. V současné době se to možná dostává do mezí, které nejsou fér, ale je to jejich věc. Znáám kluka, který celý týden sedí v bance a potřebuje se jednou za týden servat, vymlátit adrenalin. Je to pro něj trochu jako bungee jumping.

Dovedeš si představit, že by ses toho zúčastnil?

Kdybych chodil na fotbal jako fanoušek do kotle, tak bych zřejmě patřil mezi hooligans.

Co je podle tebe na členství v takovém městském kmeni láká?

Určitě je to pocit sounáležitosti. My se perem na hřišti bez pěstí, oni se perou za klub na jiném hřišti trochu jinak. Jak pro nás hráče, tak pro ně je zápas válka. My dáváme góly, oni srážejí soupeře k zemi pěstmi.

Kupujete si trička, co dělají ultras?

Většinou nám je dávají do kabiny. Já to nosím, trička, šály, mám samolepky.

Jak je silný jejich hlas v kabině?

Hodně. To oni zachránili klub, vybrali peníze, bez nich by dnes už Bohemka nebyla. Takže co řeknou fanoušci, má váhu a je pro vedení podstatný. Aspoň si to myslím.

NIŠKY
NIŠKY
NIŠKY

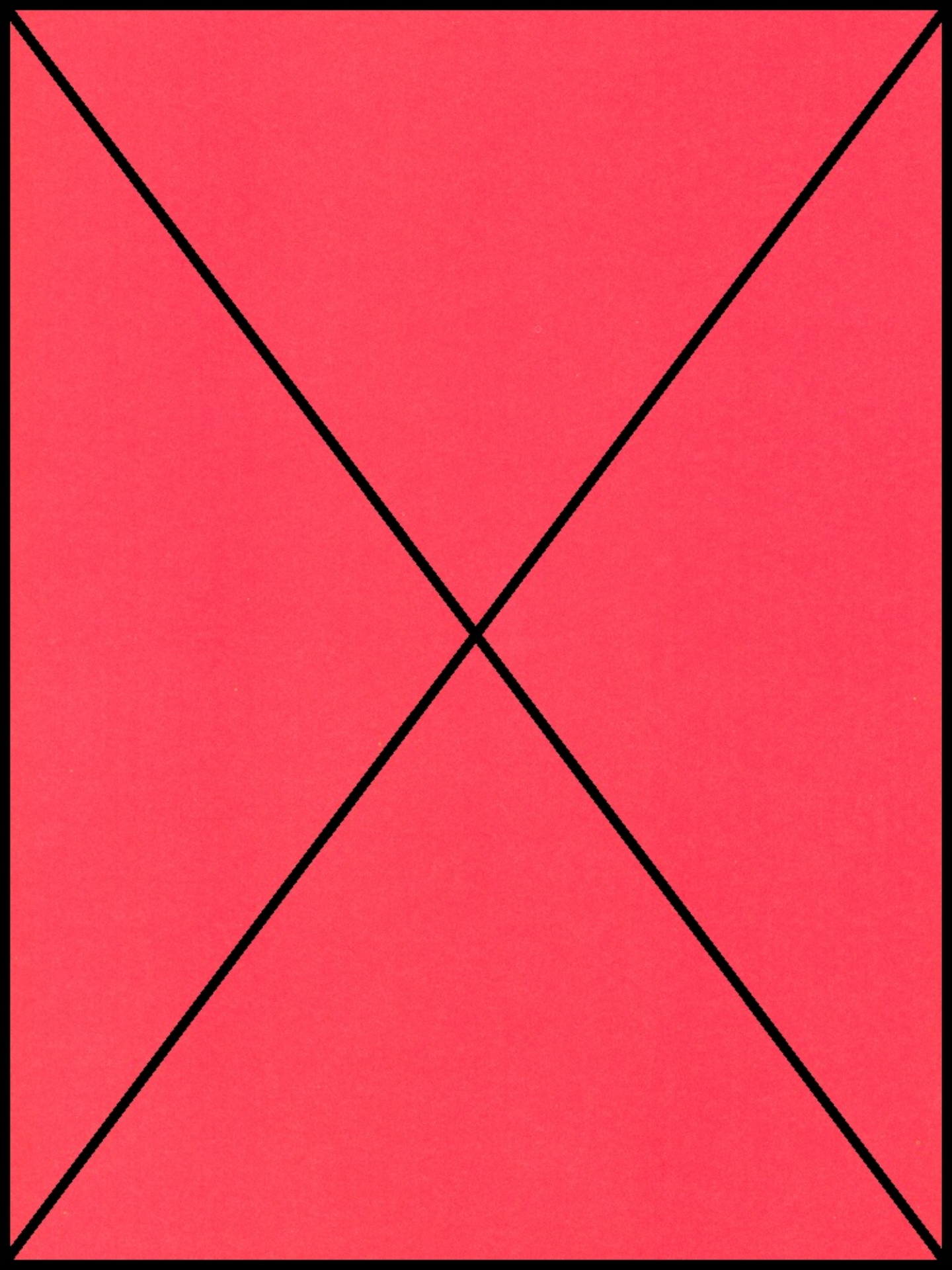

LONS LON DALE DON

TOYR

Nindžové

Žádné drogy, ani alkohol a tabák. Za každou cenu a v každé situaci čistý pohled na svět. Čelit problémům s jasnou hlavou, radovat a bavit se přirozeně, za každých okolností být schopný reagovat. Nebýt součást masy, nebýt takový, jakého mě chtějí mít. *Straight edge* znamená jasná převaha.

Skladba *Straight Edge* má čtyřicet šest vteřin. Najdete ji na dischordovské trojce, eponymním debutu hardcoreové kapely *Minor Threat* z roku 1981. Aniž by to byl záměr, definoval *Ian MacKaye* na minimální ploše postoj, který přijali za svůj punks po celém světě. „Jsem stejnej jako jsi ty / jen mám lepší věci na práci / než se kámošit se zombíky / a najebávat si palici,“ začíná text, který naprosto převrátil myšlení punkové subkultury, aniž by popřel její principy. Naopak – MacKayeovo vymezení bylo hlavně reakcí na konformitu, a díky tomu neztrácí na akutálnosti ani po třiceti letech.

Ian MacKaye patří mezi nejdůležitější osobnosti, které v osmdesátých letech formovaly americký underground. Založil label *Dischord*, stál v čele kultovních kapel *Minor Threat*, *Embrace* a *Fugazi*, položil základy etiky DIY kultury. Když mu bylo třináct let, přestěhoval se s rodiči na devět měsíců z Washingtonu do Kalifornie, a zatímco byl pryč, někteří z jeho kamarádů začali kouřit trávu a pít alkohol. „Prošvihl jsem tu malou změnu,“ vzpomínal MacKaye, „a možná kdybych tam byl s nima... těžko říct, nemyslím, že bych začal taky, ale vždycky mě zajímalo, jak by to dopadlo.“ Každopádně devět měsíců stačilo, aby se mezi Ianem a jeho kamarády vytvořila nepřekonatelná propast. „Říkal jsem si, že tohle je fakt hustý. Je jim dvanáct třináct let a jde jim hlavně o to, jak se vykalit. To má bejt zábava? Díky, nechci,“ zatvrdil se MacKaye.

Myšlenky, které měly být v budoucnu základním programem „hnutí“ straight edge, se začaly formovat už během fungování první MacKayeovy kapely *Teen Idles* – sedmnáctiletí kluci neměli přístup do klubů, kde se podával alkohol, což jim komplikovalo nejen návštěvu koncertů oblíbených kapel, ale někdy i vystupování těch vlastních. V té době mimoděk vznikl i budoucí symbol straight edge – velké černé X, nakreslené fixou na hřbetu ruky – barmani

si tak na věkově neomezených akcích (all ages shows), označovali ty návštěvníky, kterým ještě nebylo jednadvacet, a tudíž nesměli pít alkohol.

MacKaye sice deklaroval jen svoje osobní postoje, jejich jednoduchá síla ale měla na komunitu kolem labelu *Dischord* zásadní vliv a brzy se staly životním stylem. Zcela punkovým přístupem převrátily pravidla: „Nesměli jsme jako nezletilí legálně pít alkohol,“ vzpomínal Nathan Strejcek, bývalý frontman *Teen Idles*, „a tak jsme si řekli fajn, nechceme, už jenom proto, abychom naštváli zákonodárce. Našli jsme si jasnej postoj: čistý myšlení proti největšímu zlu, dospělým!“

Poprvé jsem se stal absolutním abstinentem v roce 1998. Bylo mi devatenáct a za ty čtyři roky od doby, kdy jsem tzv. začal chodit na pivo, jsem si toho stihnul dát asi tolik jako každé běžné teenager. S odstupem let bych si přál, aby bylo moje tehdejší rozhodnutí vzdát se všech drog motivované víc než jen jako experiment „co se bude dít“, ale byla to jenom tahle bezelstná čistota, což nemění nic na lekci, kterou jsem dostal. Vzpomínám si na dva intenzivní pocity, který jsem (minimálně v prvním půlroce) zažíval: abstinence je na jednu stranu úžasně produktivní a šetří čas, na druhou stranu zažijete nesporný sociální šok. Jinými slovy: donutí vás to rozlišit své okolí na skutečné přátele a na ty, kteří jen „sedí u stejného stolu“, což v devatenácti znamená prakticky sociální vyloučení.

Když budete mluvit se straight edge kids, někteří vám možná řeknou, že je to pro ně výzva, něco jako nekončící souboj, který má kulturní podstatu. Užívání zejména alkoholových drog je přirozená a podporovaná součást naší kultury, vlastně společenská norma. Chlast je národní sport a pivo kulturní dědictví a kdo nepije, buď řídí, nebo zrovna bere antibiotika, každá jiná možnost je silně podezřelá. Šikanovat vás

ALL WE NEED
IS COURAGE
AND A BRICK

budou nejenom nerudní výčepní ve venkovských putykách, neušetří vás ani nejbližší příbuzní. „Dyk si dej jednoho panáčka, co ti to udělá...“ nebo fatální „přece mě nechceš urazit“. Je to smutné, ale abstinence je mnohem asociálnější, nepřijatelnější chování než alkoholismus, a pravidelná konfrontace s tlakem majority může být pro někoho dost náročná.

Petrovi je třicet, straight edge je deset let. Historce, kterou mi vyprávěl, jsme se smáli, ale k smíchu moc není. „Všechny moje vztahy měly stejnej průběh,“ odhaluje svůj citový život, „na začátku to je pro ty holky vždycky strašně zajímavý, furt mi říkaj, jak to obdivujou, ale ve finále na to ten vztah dojde – proč nemůžeš bejt jako ostatní, normální – vždycky při tom rozchodu padne nějaká absurdní hláška směrem ke straight edge.“

Normálnost je soubor předsudků, se kterými se ztožňuje většinová část společnosti. Není překvapivé, že taková drobnost jako abstinence je nenormální jev ve společnosti, která legitimizuje nebo toleruje rasismus, homofobii, lhaní nebo korupci – představa normálnosti

je v každém případě účelově manipulovaná. Nejde jen o to, že daně z prodeje alkoholu a cigaret patří, společně s benzinem, k pilířům ekonomiky, roli může hrát i to, že s masou paralyzovanou pivem a závislou na nikotinu je z hlediska systému rozhodně jednodušší práce. Politická síla nadávání u piva už nikoho ani nerozesměje.

„Obchodníkům z Georgetownu by se náramně hodilo, aby jim pankáči rozbíjeli výlohy, sprejovali zdi, chlastali na ulicích a napadaly ty tzv. slušný občany,“ řekl MacKaye v roce 1983, „a my jsme jim na to kašlali, jeli jsme tam, chovali se slušně, nekradli, za všechno jsme zaplatili a nejlepší na tom bylo, že to byl punk, šli jsme totálně proti tomu, co chtěli oni.“ Punk tehdy došel paradoxní otočky o celých sto osmdesát stupňů. Způsobil změnu, rozvraceč se stal institucí a punkovitost tohoto pojetí punku, které na změněnou situaci reagovalo, je námětem mnoha debat. Faktem je, že společenská nebezpečnost špinavých nádražních pankáčů v tričkách Sex Pistols je asi stejná jako sepraná trička Ramones v řetězci H&M.

tvář
v prodej

AMERICKÉ ZDE
PŘEDNÍ
TEACHER
ZDE V PRODEJI
PIŽMO

AMERICAN EXPRESS
VISA
MISA

AUTORIZOVANÉ
PRODEJNÍ
MÍSTO
ZDE
ticketportal
www.ticketportal.cz

Straight edge bylo dobovou reakcí punkové mládeže na to, jakým směrem se jejich scéna ubírala. Destrukce, drogy, rvačky, vraždy na koncertech, nihilismus. Najednou se tomu část scény postavila, bylo to vymezení vůči společnosti i scéně zároveň – a to víceméně platí i v dnešní době. Je absurdní, že se objevovaly a objevují tendence myšlenky sXe zneužívat – ať už je to agresivně militantní frakce Hardline (v Česku nikdy žádní nebyli a i ve světovém kontextu jsou minoritou, přesto je jejich nekompromisní fyzické násilí vůči bezvěrcům jedním z předpokladů, které se kolem straight tradují), nebo nepříteli úspěšné straight edge tendence v neonacistické scéně.

Označovat straight edge jako hnutí je zavádějící. Samozřejmě že cesta k jeho myšlenkám vede přes poučenější kamarády, fanziny nebo kapely, momentálně ale v českém kontextu neexistuje jako živá platforma, sXe kids se počítají na desítky, kapely tu v podstatě nejsou. Existuje určité procento v juniorské kategorii, pro které je to záležitost módního výstřelku na jednu sezonu a kteří přijímají straight edge myšlenky jako součást „buď cool“ balíčku. Není to špatně a některým z nich

tenhle pohled na svět vydrží, ale i oni nakonec zjistí, že podstata obecně deklarovaných pravidel straight edge je v důsledku na osobní úrovni, je to vnitřní disciplína.

Hakim Bey ve své knize *Dočasná autonomní zóna* (1985) píše o neviditelnosti jako nutném předpokladu pro přežití alternativních subkultur. I když jeho explicitní kyberpunková neviditelnost vzala zaslavě s rozmachem internetu a dalších nástrojů kontroly, samotný princip zůstává nezpochybnitelný. Myšlenka straight edge vznikla pár let před Beyovým manifestem, a navíc v trochu odlišném kontextu, mají ale

mnoho společného. Princip hnutí straight edge naplňuje neviditelnou sílu svobodného, a proto potenciálně nebezpečného ducha.

Dočasnou autonomní zónu nelze vnímat jen jako reálně lokalizovaný svobodný prostor, dá se chápat i v mnohem abstraktnější rovině. Pro autonomistické vnímání světa je důležitější svoboda v myšlení jednotlivců spíše než idea samosprávné, horizontálně strukturované společnosti (pro tu je autonomie na osobní úrovni nezbytnou podmínkou). Vypadá to možná jako paradox, mluvit

That's life...
U.S. BOMBS

SACRYOUR

WITH LOVE

AGROMPHIC MISERY!

H₂

COKE BUST
EUROPEAN BEER AWARDS 2010

AGAINST ME!

STAR FUCKING HIPSTERS
+UNTIL WE'RE DEAD+

W

COLLEGE

GRAYMATTER

RINGDOM OF SCORPION
MUCKY FRODO

THE GREATS!
WALTS BLOOD
INTERVISION
MINICYOUTH

GODD BAD NOT EVIL
SONGWRITERS
W

EDIE
SONGWRITERS
20.09
PRAMA

KATE

projekce STEVENS
v rámci rekonstrukce
**Vchod pod
lešením**

RETOX
AUSTIC
YOUTH
DEFECT DEFECT

opitz
26.11.2011 DOT STRAN V PRAHA

THEY
SHALL
FEAST
opitz

Poltergeist
Dražďov
21.10.2011 K&A CULT-EN
Gdansk, 19:00 / Ústí, 20:30

Kodiak
N
Aun

o svobodě v souvislosti s myšlenkovým proudem, který stojí na striktních pravidlech a disciplíně, ale musíme si uvědomit, že princip straight edge vznikl a žije jako reakce na prostředí, které je a priori nesvobodné. A aniž bych se chtěl pouštět na tenký led, idea vnitřního osvobození prostřednictvím disciplíny není třeba východním filozofiím cizí – zdá se být funkční cestou.

Petr Čepek (30 let, vystudoval informatiku na ČVUT. Podílí se na činnosti labelu *Damage Done Records* a firmy *s/VINYLx*, výrobce gramofonových desek. Hrál v kapele *Black Reporter*.)

Jak ses dostal ke straight edge?

Pít a brát cokoliv jsem přestal vlastně dřív, v době, kdy jsem chvíli dělal na baru. Časem jsem pak dospěl k tomu, že svoje důvody vnímám hodně podobně jako lidé, co o sXe mluvili anebo psali (texty kapel, ziny, blogy).

Takže zkušenost barmana vede k abstinenci?

Anebo k alkoholismu.

Jak to?

Pokud budu mluvit za sebe, tak bylo v průběhu večera těžší a těžší vydržet s lidma, který jsem měl jinak rád... Na bar chodili lidi, co jsem znal jménem, většinou kamarádi. Snadno se to dalo řešit buď tím, že jsem si udržoval odstup a byl střízlivej, anebo pil s nima.

A jaký to bylo pro ně, vydržet s tebou? Nejenom na tom baru, ale když jsi přestal pít, dostávals to nějak sežrat?

Lidi, co mě tou dobou vídali denně, mě většinou brali, dělali jsme pořád stejný voloviny jako předtím. Zvali mě na „panáka... matonky“ a tak. Hodně lidí na to ale reagovalo divně, někdo mi to dává sežrat doteď, i kdyby jenom ve formulaci toho, jak o tom mluví.

Například?

Dejme tomu někdo, kdo mě zná déle než deset let a ví, že deset let nepiju. Potkáme se

po pár měsících, jdeme si někam sednout. Já si objednáám limonádu a on se zeptá: „Takže ty... ještě... nepiješ?“ To je docela zvláštní, takhle to formulovat... To celou tu dobu očekává, že jednou zase začnu? A pokud jo, tak kdy přijme, že třeba nezačnu vůbec? Kolik jinejch životních návyků bys po deseti letech považoval za jasně dočasný...

A pak ten krok od abstinence ke straight edge? Čím tě to oslovilo?

Korespondovalo to s právě s důvodem, proč jsem začal abstinovat. Pokud někdo nepije proto, že mu to nakázal doktor, proto, aby si připadal lepší než ostatní nebo aby byl „slušný a dobře vychovaný chlapec“, má o tolik jinou motivaci než já, že to pro mě ani není stejná věc. Mě oslovil ten názorový proud, co sXe bere jako formu vzdoru... Existují i jiné větve sXe, ale ty já moc neuznávám.

Který třeba?

Třeba tu žvejkačkovou podobu, která frčí v Americe, kdy se ty lidi vnímají jako slušníci co „přece ani nepijou“. Nebo lidi, co z toho vypreparují právě ten společenský protest a postaví ho na hlavu – protože tvrdí, že být abstinent je to, co od tebe společnost ideálně chce. Zatímco já tvrdím, že většina kultur a současné společnosti je naopak založená na potřebě neustále něčím otupovat masy.

Takže se třeba americký pojetí straight edge liší od evropského, potažmo českého?

V Americe má sXe asi víc přesah do většinové společnosti, takže krom striktnějších subkulturních proudů je tam i víc těch, co

CLASH/DISTRICT presents
SUNDAY FEBRUARY 1ST, 2009

IRON LUNG Seattle
EXTORTION Australia
WHAT @ SHAM? Los Angeles
FEAR OF Tomorrow Vancouver
WARHERO Sepamish
ALL AGES
AT THE SECRET LOCATION
(\$10 ASK AROUND)

YOB
 1 BORN CASTLE
 14/11/2011
 607 Strahov, Praha
WOLVES

TRON ACTION
 PRODEJ A OBJEDNAVKY
 Emergency Shop
 Chvalova 8 Praha 3
 www.tron-action.cz

born burner **scaphix** **polybore**

WARHERO
 14/11/2011
 607 Strahov, Praha
WOLVES

born burner **scaphix** **polybore**

WARHERO
 14/11/2011
 607 Strahov, Praha
WOLVES

kontra
 14/11/2011
 607 Strahov, Praha
WOLVES

POINT OF NO RETURN
LIVING IN THIS WORLD AND NOT FEELING OUTRAGED MEANS YOU'RE DEAD.

mají „obroušené hrany“. Neznamená to ale, že by ty striktní neexistovaly. Evropa a Česko se podle mě moc neliší, lidi v hardcoru nemají ve zvyku vytvářet hranice tam, kde je nepotřebují (což je super!). V Evropě je sXe hodně spjatá s bojem za práva zvířat a častěji má politický kontext nebo motivaci.

Proč není pro každého?

Když se stane dogmatem, které je svazující, přestává mít smysl a může člověku akorát ubližovat. Jakýkoliv kodex osobní disciplíny by měl být především přijatý dobrovolně.

Jo, to je jasný. To, že není pro každého, nakonec ilustruje dobře i současnej stav sXe tady. Proč myslíš, že tady není žádná silnější sXe scéna a to, co bylo, se pomalu, ale jistě rozpadá?

Neumím si to vysvětlit. Jediné, co mě napadá, je to, že abstinovat je tu víc NEnormální než jinde. Když se řekne „abstinent“, představíš si většinou člověka, co je suchar, nudnej patron. Zatímco „alkoholik“ je něco hřejivého a rošťáckého. Je to sice úplná blbost, ale hodně lidí bude mít takovou asociaci (minimálně těch, co sami nemají s alkoholismem zkušenost).

A znáš důvody, proč lidi tzv. „zloměj“?

Vlastně jsem to s nikým moc nerozebíral. Ale pochopil jsem, že často to bude pocit, že přicházím o něco, aniž bych něco získával, a tak nemá smysl si to odpírat.

Zpevněné plochy

Drenáže

fa. Imramovský

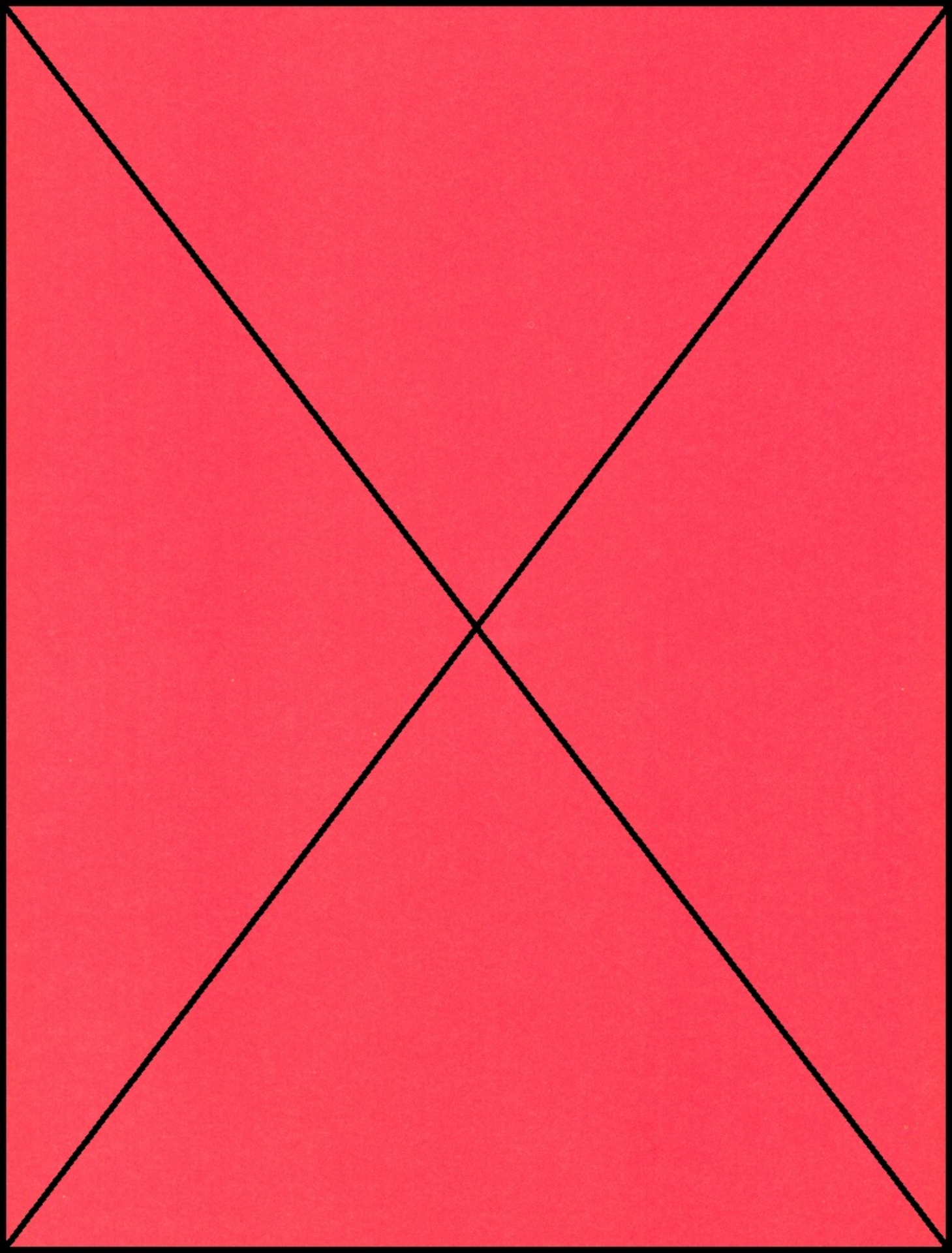
012 265 792

Člověkem ve věku ironie

Surfují po povrchu věcí a sklízí za to posměch. Děti éry, v níž se identita proměnila ve shluk jedniček a nul, které si můžete stáhnout zdarma z datových úložišť typu Rapidshare, jsou ale možná předvojem budoucího lidství.

Šplhat na strahovský kopec je jistý druh iniciace. Ve stínu spartakiádního monstra se zde krčí studentské koleje a v jejich nejvzdálenějším bloku legendární klub 007. Velikostí připomíná mírně nadprůměrný obývací pokoj a dovnitř se vejde stěží sto lidí. Tisnit se mezi nimi má ale nesmírnou cenu v měně kulturního kapitálu – platidlu, které se dá směnit za status a společenskou relevanci v minivesmíru klubového *cool*. Ta neznámá kapela, jež se sem přikodrcala na cestě mezi Berlínem a Vídní a je ráda, že složí hlavu v bytě někoho z pořadatelů, se možná za pár měsíců bude hrát na výsluní slávy – což znamená, že o ní budou psát blogy, internetoví trendsetteři jako *Pitchfork* – a na to konto už budou mít na dalším turné nárok na laciný hostel se společnou sprchou na chodbě. Pak zase přijedou do Prahy, ale do nějakého většího sálu a těch pár šťastlivců, kteří je viděli v památný večer na Sedmičce, bude ohromovat své známé a kamarády: „Znal jsem je ještě v době, kdy nebyli tak komerční!“ Když na tohle všechno myslíte, přistihnete se, že už neposloucháte muziku, ale jen svoje vlastní myšlenky o ní...

Cítí se jako doma v digitálním chaosu současné akcelerované kultury, ale svoji technologickou nadřazenost využívají výhradně k získávání (pochybného) sociálního statusu elitářů, kteří stojí nad konzumní společností. Tvoří globální národ renegátů z internetu propojených neviditelným předivem MP3 blogů a facebookových tlačítek LIKE. Těmto bohémům *digitálního světa 2.0* se říká hipsteři, ačkoliv oni sami toto slovo nemají moc v lásce a považují ho za urážku. A zatímco vehementně popírají svoji existenci, vede svět debaty nad tím, jestli jsou jen politováníhodnými oběťmi internetového deliria, anebo předvojem nového lidství, které brzy splyne s virtuální realitou.

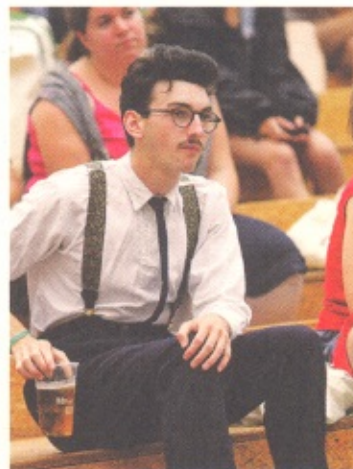
At' už je odpověď jakákoliv, jedno je jisté: na začátku druhé dekády nového tisíciletí je trochu hipstera v každém z nás, i když si to odmítáme přiznat.

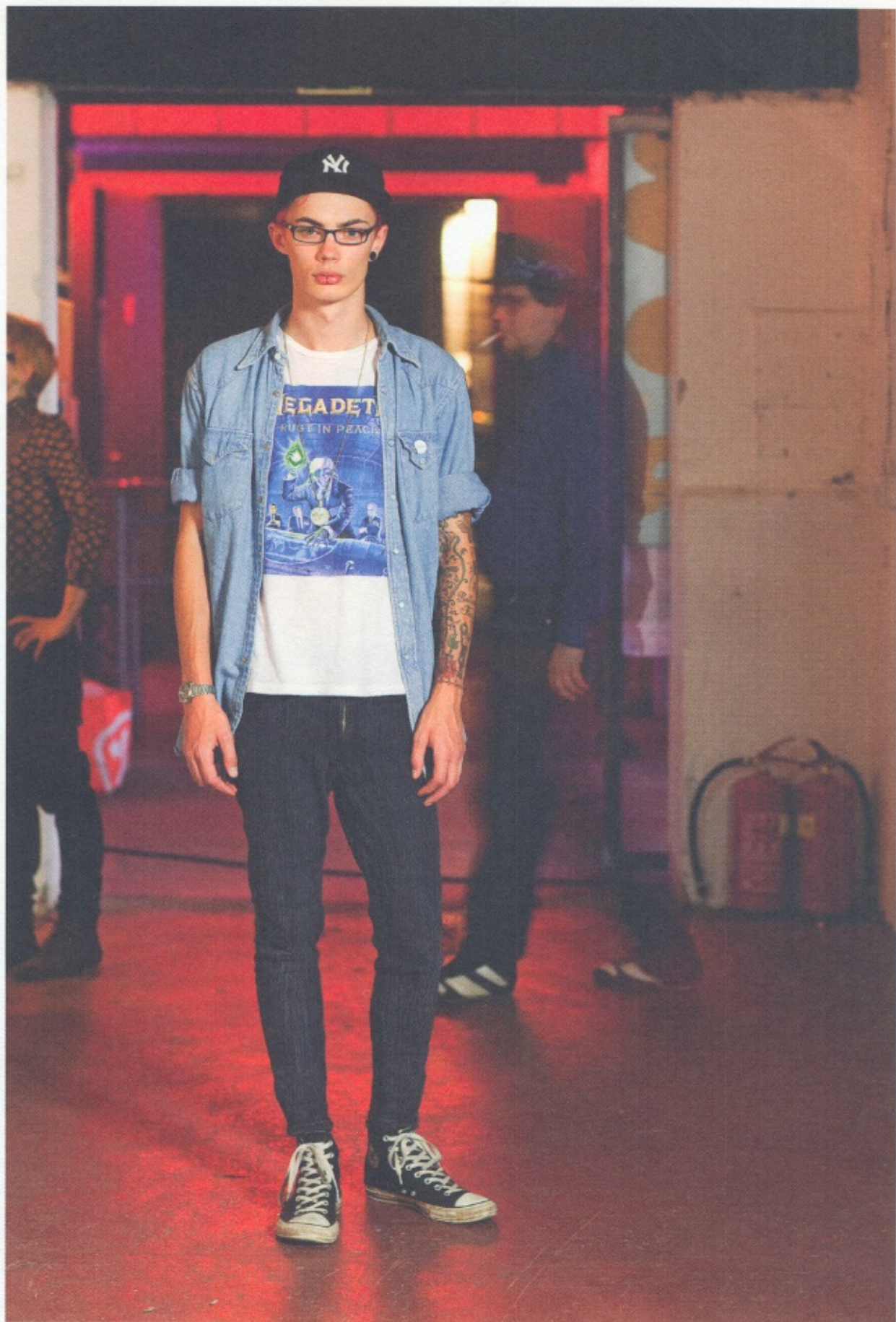

Termín *hipster* má kořeny v druhé polovině padesátých let, kdy tímto slovem popisovali novináři bělošské fanoušky jazzu posedlé imitací životního stylu svých černých vzorů. Spisovatel Norman Mailer ve své esejí *Bílý černoš* z roku 1957 připisuje zbožštění divoké černošské spontánnosti jako reakci na prázdnotu světa, který může každým okamžikem skončit v atomovém holocaustu. Fascinace životním stylem afroamerické menšiny, reprezentovaným hudebními žánry funk, soul či hip hop, neopustila masovou kulturu ani v dalších padesáti letech. Černé cool – ta úžasná sexy nálepka s nekonečným množstvím použití – se stala součástí marketingových strategií velkých korporací, které skrze ni prodávají mládežníkům iluzi opravdovosti. I dnešní hipsteři bez skrupulí kradou vizuální prvky živých subkultur jako pouhé znaky a zbavují je jejich společenské podvrtnosti nebo původního významu. Brýlemi s tlustou obroučkou nebo kšiltovkou amerických truckerů si vypůjčují opravdovost od slavných subkultur minulosti, a vytvářejí tím vlastní ironický hybrid.

„Byl jsem na prvním koncertu Can v Kolíně. / A na prvních zkouškách Suicide v New York City / a když Captain Beefheart zakládal svoji první kapelu. / A byl jsem první chlápek, který pouštěl Daft Punk indie dětem,“ vyjmenovává svoje (vymyšlené) zásluhy v Losing My Edge James Murphy z kapely *LCD Soundsystem*. Píseň z roku 2002 uvozuje nástup první hipsterské generace, která z pirátských sítí stahovala gigabajty obskurních nahrávek dávno zapomenutých kapel, a získávala tak náskok v olympiádě vytříbeného vkusu. Byl to počátek

éry, kterou charakterizuje technika mash-upu montující z popových hitů bastardi homunkuly. Ve zmíněném písňovém lamentu LCD Soundsystem je ale kromě zparodovaného vychloubání elitáře přítomen i sentiment nad tím, že minulost je tak dokonalá, že se jí současnost nemůže nikdy vyrovnat. Druhá rovina tohoto

pohnutí je nad pomíjivostí svého výsostného statusu, jehož budování věnuje hipster celou svoji energii a o nějž může kdykoliv přijít: „Dochází mi štáva a děti na internetu mi můžou vyjmenovat členy všech dobrých kapel z let 1962–1978,“ stěžuje si Murphy. V kinetickém věku internetu přestal být vkus něčím stálým a staly se z něho dýchavičné dostihy zběsilého surfování po hraně věcí. Hipster musí být v neustálém střehu, aby svoji identitu korigoval podle trendů, a zároveň se při tom tvářit, že ho trendy nezajímají. Pokrytectví!?! A co tomu takhle říkat společenská strategie?

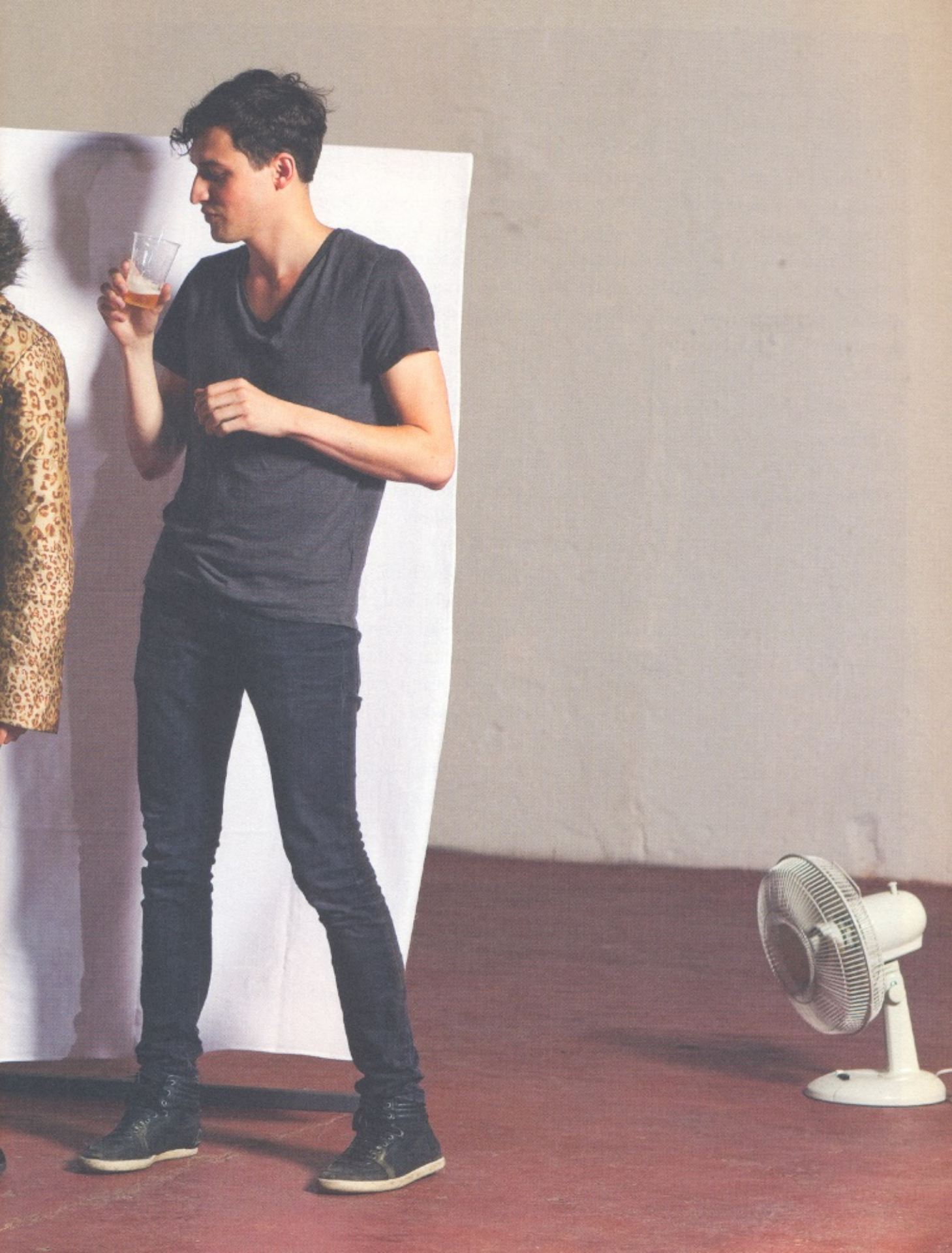
V Čechách má hipsterství úrodnou půdu. Oficiální kultura masmédií je zaseknutá v hluboké normalizaci a obecnému konzervativismu nahrávají malé trhy i skepse v přijímání novinek ze zahraničí. Většina Čechů vyznává rockovou ortodoxii knedlíkových hostií a piva a vymezovat se vůči něčemu takovému je vlastně velmi snadné. Prvními hipstery byli v devadesátých letech hudební novináři z menšinových médií okázale pohrdající masovým vkusem. Brzy se k nim přidali kreativci z reklamek, studenti uměleckých škol nebo mladí umělci, pro které se nová a neoposlouchaná hudba stala potvrzením jejich výjimečnosti ve společnosti, která dává přednost průměru. Poslouchají kapely, které nikdo nezná, odmítají stálé zaměstnání i vztahy a z Prahy by chtěli mít volnomyšlenkářský Berlín. Když se zadaří, jedou načerpat nové nápady do New Yorku nebo Paříže, ale malá Praha jim vlastně vyhovuje – aby člověk přežil, nemusí se tak snažit.

V roce 2003 už hlavní město pomalu přestávalo být cílem amerických bohémů, kteří sem kdysi přijeli napsat svůj román a v lepším případě skončili s alimenty na krku. Pořád jich ale bylo dost na to, aby udrželi nad vodou koncerty progresivních kapel, které sem začal zvat promotérský kolektiv *A.M. 180*. Z party kolem něho se v roce 2009 zrodil festival *Creepy Teepee* (familiárně „Krypko“), který je patrně jediným českým hudebním festivalem, o němž se díky jeho progresivní dramaturgii dočtete v zahraničních médiích.

Ze samozvaného hudebního labužnictví se hipsterství v druhé polovině dekády pomalu přetransformovalo v módní styl vyznávající bláznivé kreace rekombinující trendy posledních šedesáti let. A protože kapitál neuznává ironii, proměnilo se vzývané elitářství v konzumentský návyk, který je zneužitý módními značkami. Hipster se tak stává dalším v řadě tzv. rebelujících konzumentů (termín sociologa Thomase Franka). Jenže zatímco dříve si skrze cool výrobky šlo koupit příslušnost k rebelii (metalové tričko, rasta klobouk, punkový nábojnicový pás), dnes se jimi prokazuje schopnost ironického nadhledu, protože všechny alternativní mládežnické kultury byly přece dávno tisíckrát zkorumpovány a rozprodány.

Věrozvěstem globálního hipsterství je kultovní časopis *Vice*, který od roku 1999 operuje z New Yorku. Jeho česká mutace je o deset let mladší a rozdává se zdarma po buticích a klubech. Ať už v něm čtete o norských věznicích či tetování prasat, těžko se ubráníte dojmu, že autoři časopisu veškerý názor schovávají za nuceně nenucený ironický úšklebek.

Přesně takový, který mají modelky ve vytahaných svetrech na fotografiích uvnitř časopisu. Zdaleka nejoblíbenější rubrikou

Vice je pak galerie *Dos/Don'ts*, ve které se hipsteři v redakci vysmívají jiným hipsterům za to, že nevypadají dostatečně cool. Problém je ale ten, že o módní proměnné cool lze vědět jen to, že o ní nevíte nic. Vzývat ji je čistá magie; tanec v zrcadlovém sále, v němž každé zrcadlo ukazuje jen odraz. Klidně se jim smějte, jenže v čem je naše (ne)jistota ohledně náboženství, vědy nebo politiky jiná? V informačním zahlcení, v němž lze na Google nalézt na každou otázku dvě odlišné odpovědi, se všichni topíme ve stejném víru totální ironie.

Ve svém měňavkovitém beztvary jsou hipsteři dost možná definitivní postsubkulturou, která se obejde bez ideologie i přesně vymezených hranic. Kloužou po povrchu věcí a pronásleduje je za to výsměch většiny, která v nich vidí obyčejné pozéry. Jenže co když je svět nenávidí právě proto, že současnému člověku západní civilizace nastavují kruté zrcadlo?

...A když po koncertě stojím v zahradě Kinských kousek od *Sedmičky*, v podpaží svírám vinyl, který jsem si s-a-m-o-zřejmě koupil u *merče*¹, a s iPodem na uších shlížím na usínající Prahu pod sebou. Mám zvláštní pocit nadřazenosti nad ubohým světem tam dole, což je samozřejmě jen sladká iluze, kterou si doma prodloužím statusem na Twitteru nebo Facebooku. Ať se tvářím sebedůležitěji, v tramvaji cestou domů moje tričko s nápisem „Poslouchám kapely, které ještě ani nevznikly“ nejspíš nikdo nepochopí.

1 – merč, merchandise – stánek na koncertech, kde se prodávají trička, vinyly nebo placky kapely

Michal Brenner (32 let, hudební dramaturg MeetFactory. Vyrůstal v Bratislavě, v Praze žije od roku 2002.)

Neurazil jsem tě, když jsem tě nazval hipsterem?

To slovo je pro mě někde na pomezí neutrality a urážky. I když v rámci komunity jsem ho vlastně vždycky slyšel jenom jako urážku. Lidi si jím navzájem nadávají: „Ty máš kolo bez převodu, kostkovanou košili, kníra a skinny² jeans! Seš větší hipster než já!“ Celý to hipsterství je vlastně postavený na negaci.

Jak se hipsteři dostávají k muzice?

Musejí si k ní najít cestu sami. Když jim to někdo začne vnucovat, neberou to. Málokdy se stane, že jdou na neznámý koncert a pak se stanou fanoušky kapely. Ale pořád platí, že když o něčem člověk slyší z pěti zdrojů, tak to vezme, i když se zatvrzele vymezuje. Média mají tu sílu.

Jak funguje ta dynamika elitářství?

Má to určitý fáze. Nejdřív kapela hraje v malém klubu, třeba ve Finalu nebo na Sedmičce, kde se opravdu dají vychytat úplně čerstvé věci. My tady v MeetFactory s větším sálem potřebujeme víc lidí a jsme už v té druhé fázi, kdy se kapela třeba už objevuje v okrajových médiích a pro hipstery je to něco jako *guilty pleasure*. Existuje spousta malých kapel, který mají kolem sebe komunitu a drží si svoje fanoušky. Ale jakmile překročí pomyslnou hranici mainstreamu, hipsteři kapelu odepíší. Příkladem jsou Radiohead, kteří už jsou za tou hranou. Ani ne kvůli hudbě samotný, ale kvůli tomu, kolik lidí je zná. „Radiohead? Na to půjde můj táta,“ říkají.

Mění se něco na té roli, kterou hraje u hipsterů hudba?

Postupně se to posouvá. Vidím to na koncertech, který dělám. První generace, to byli lidi, kteří chodili na Sedmičku na koncerty, co tam pořádali *A.M. 180* a *Silver Rocket*.

Byli to hudební fanoušci a tvořili nějakou komunitu, která se potkávala třeba dvakrát do měsíce. Teď zestárli a jejich priority se změnila a jdou už jen na jeden koncert za dva měsíce. Místo nich jsou tady mladí, kteří chodí na koncert hlavně proto, aby tam ukázali svoje hadry, koupili si triko z merče a popili pivo. Hudba je už pro ně většinou jen background, důležitější je móda.

Platí pro módu stejná pravidla jako pro hudbu?

V módě se ještě víc projevuje systém trendsetterů – těch, kteří udávají módu, a těch, kteří se vezou. Ti první jsou lidi, kteří nakupují věci v sekáči a občas to zkombinují s něčím značkovým a vytvoří trend. Když se pak tahle móda dostane z menších butiků do obchodů, jako jsou H&M nebo Topshop, tak je to už out. Když jsou skinny jeans v Kenvelu, tak už je konec.

Hraje u módy internet stejnou roli jako u hudby?

U nás třeba existuje komunita módních blogerů nebo spíš *blogerek*, které si navzájem přihřívají polívčičku a komentují svoje fotky. Taky se na nich nenápadně přiživují velké oděvní firmy, které jim dávají věci zdarma. Ony se v tom vyfotí a dají to na blog a ostatní holky to pak koupí taky.

Takže je to stejné jako u ostatních subkultur – velké společnosti ukradnou nápady z ulice a zpátky je prodají...

Ale ta přirozená dynamika cool a necool funguje i tady. Třeba společnosti jako *American Apparel* a *Vice*, které se dřív na téhle hipsterské vlně vezly, jsou dnes na sestupu. Hipsteři je prostě odkopli. Pro kapelu nebo návrháře je udržet se v týhle branži na vrcholu ne těžký, ale přímo nemožný.

² – skinny jeans, úzké džínny odkazující k punkové subkultuře

Ondřej Hlaváč (24 let, prodavač v CD shopu, píše blog *pornocolaps.blogspot.com* a pro *Více*, svobodný)

Není pro tebe označení hipster urážka?

To slovo, ten význam toho slova mi automaticky evokuje spíš něco negativního. Jakýkoli škatulkování je vždycky spíš ke škodě věci. Už to není o tom, že si pár lidí mezi sebou vesele posdíli zážitky a pospolu si zaeuforizuje. Najednou máš kolektivní fungování a společnej životní styl. V okamžiku, kdy všechny tyhle lidi někdo otagoval a oficiálně pojmenoval, se z toho stal sociální paragraf. Nebrečím z toho. Takže okej, beru to: chodíš na Sedmičku, nosíš skinny – jseš hipster. Mně osobně je to docela jedno, neoznačuju tak sebe ani nikoho. Nebavím se s lidma podle nějakého klíče.

V Praze ale nepochybně existuje komunita lidí, kteří chodí na stejné koncerty do stejných klubů nebo nakupovat do stejných butiků...

Tak jasně, Praha je malá hromádka neštěstí. Každý zná každýho. Každý, kdo se v prostředí určitejch galerií, klubů a barů pohybuje pravidelně, víceméně ví, kdo je kdo. Po Praze se trousej lidi – většinou umělci, výtvarníci nebo hudebníci – kteří by se dali považovat za klíčový postavy, kolem kterejch je vždycky hodně lidí. Je to taková high society pražský bohémy. Od nich se to odvíjí a asi se dá potom hovořit o nějaký samostatně fungující scéně.

Kolik v průměru utratíš za módu a hudbu?

Za módu málo, řeším to sekáčema, tátovou skříní. Máma šije, já stříhám, nažehluju, lepím, nějaký háemka občas proběhnou, ale jestli za oblečení utratím měsíčně pětistovku, tak je to moc. Jiný je to, když jedu do zahraničí, tam utracím dost. Za hudbu je to víc. Kdysi jsem hodně vrážel do cédéček, dneska už moc ne. Nejvíc dávám do koncertů, občas

si koupím vinyl kvůli obalu, trička kapel. Nikdy jsem to nepropočítával, ale ke konci měsíce většinou nemám co jíst. Takže tak dva až tři tisíce zhruba.

Kde bereš informace o nové hudbě nebo módě? Existují i nějaké české zdroje, ze kterých čerpáš?

Z českých zdrojů čerpám sporadicky. Čtu *Freemusic* a *Muzikus*. Dlouho sleduju blogera Aleše z *Be Independent* a *Jürgena DDR*. Bavěj mě anglicky psaný blogy a servery jako *The Pigeon Post*, *XRL8R*, *Stereogum*, *Pitchfork*, *Schmooze Blog*, *No Conclusion*, *Cassette Gods Reviews*, *Better Propaganda*, *Altered Zones* a tak. Je toho hodně. Pokud jde o módu, tak cíleně nesleduju vlastně nic. Sem tam kouknu na *Graphic Kid*, pár nějakých neambiciózních nečeských blogů a jednou za čas projedu z dlouhý chvíle google pics současnejch návrhářskejch es, čímž nemám na mysli Danu Dobřichovskou, ale Garetha Pugha třeba. Jo, docela fajn jsou takový ty už celkem protřelý lookhunteři chodící ulicema Helsinek a fotící ujetý hadry helsinskejch fashiongeeků – *Hel Looks*. Spíš mě baví, když se to navzájem všechno nějak propojí – hudba, móda, design, jídlo, hezký obrázky – takovej jakoby lifestylevej audiovizuální Receptář prima nápadů...

Co pro tebe znamená, že je nějaká kapela out?

Obecně kapela, která mi nemá co nabídnout. Rockový dinosauři s cílem znásilnit peněženky svejch otupělejch, nostalgii živenejch ovcí. Snaživci surfující na vlnách trendů, který už neřešej ani holky přes hudební tipy v *Cosmomolitanu*. Debilní kapely. Stagnující kapely. Nudný kapely.

Bigg Boss & Yinachi

KMENY

*Současné městské
subkultury*

Autoři projektu:
Vladimír 518
Karel Veselý

Fotografie:
Tomáš Souček

Grafická úprava:
Belavenir

Písmo:
Baskerville
Stormtype.com
Monopol
Suitcasetype.com

Tisk:
T. A. Print

Odborný poradce:
Jan Snopek

Produkce:
Vladimír 518
Vendula Kraslová
Aleš Víšek

Autoři textů:
Josef Rauwolf
Jan Beseda
Kay Buriánek
Ondřej Cihlár
Daniel Ďurech
Petr Drnovský
Pavel Eichler
Jiří „Jyřýček“ Franc
Kamil Fila
Martin Hůla
Jan Charvát
Jan Jirásek
Jana Kačurová
Bob Kuřík
Štěpán „Makeba“ Málek
Martina Overstreet
Viktor Palák
Václav Pecl
Janek Růžička
Jan Šípek
Antonín Tesař
Milan Trachta
Jan Vedral
Karel Veselý
Vladimír 518
Pavel Zelinka

Autoři kapitol Graffiti
a Freetekno se rozhodli
zůstat anonymní.

Editor:
Karel Veselý

Jazyková redakce:
Petra Rabová

Autoři archivních fotografií:

Black: z archivu Milana Jurkase
(www.grindsnake.com) a Blackmoona
Cirku: z archivu Cirku La Putyka (www.laputyka.cz)
Emo: z archivu Jiřího Podskalského
Gothic: z archivu portálu Sanctuary.cz a Hell.cz
Graffiti: z archivu autora a Vladimíra 5111
Hackeri: z archivu Hackerspace Prague BRMLab (brmlab.cz)
Hardcore: z archivu autora kapitoly a Ondřeje Beneše
Hip-hop: z archivu autora kapitoly
Hipsteri: z archivu Stanislava Šunkupa
Hooligans: z archivu autora kapitoly a Bučičáka
Meatheads: z archivu Ronnie.cz
MMORPG: z archivu autora kapitoly
Motoristé: z archivu Petra Drnovského a Petra Netika (Netky.com)
Punk: z archivu Šrouba, Ondřeje Fišera a Bučičáka
Queer: z archivu autora kapitoly
Neohippies: z archivu autora kapitoly
Skai: z archivu autora kapitoly
a Facebooku skupiny The Chancers
Stáři: z archivu autorky a Honzy Peterky
Studené: z archivu autora kapitoly a Bučičáka
Sneakers: z archivu www.sneakers.cz
Straight edge: z archivu autora kapitoly
Ondřeje Fišera, Ondřeje Beneše a Jakuba Štyblo
Tatoo: z archivu Triho Tattoo (www.triho.cz)
Pretekno: z archivu Ivoška
Tuning: z archivu Jana Kamenáře (janikamenar.com)
Věrná!: z archivu autora kapitoly

Vydavatel se vynasnažil vyhledat majitele autorských práv ke všem příslušným materiálům v této knize. Pokud přesto došlo k opomenutí, přijmeme tímto naši omluvu. Vydavatel i autoři se vynasnažili zajistit správnost obsahu knihy v okamžiku jejího vydání. Vydavatel ani autoři neodpovídají za jakékoliv chyby uvedené v publikaci nebo za následky související s jejím používáním.

Děkujeme všem, kteří se podíleli na přípravě této knihy. Bez vaší pomoci by nikdy nemohla vzniknout.

V Praze
roku 2014
vydali:

Bigg Boss
Yinachi

Vydáno jako součást
městských projektů BU2R,
www.bu2r.cz

© 2014 Bigg Boss, Yinachi

ISBN 978-80-903973-2-3
(Bigg Boss)

ISBN 978-80-904735-3-9
(Yinachi)

1. vydání, 2. dotisk

info@biggboss.cz
www.biggboss.cz

YINACHI

Robert Peňažka
Jakub Stránský

Yinachi, s.r.o.
Nad Štolou 4
170 00 Praha 7
yinachi@yinachi.com
www.yinachi.com

